

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Verus Ecclesiasticus Vocationem suam cognoscendi
Avidus, Eidemqve Correspondendi Studiosus**

Mansi, Giuseppe

Francofurti ad Mœnum, 1693

Veri Ecclesiastici Liber Secundus

urn:nbn:de:hbz:466:1-38106

VERI
ECCLESIASTICI
LIBRI SECUNDI

Caput Primum.

*Sacrorum Ordinum susceptioni premit-
tenda est seria ministerii Ecclesiastici con-
sideratio, oportetque Episcopos accura-
te attendere, ut ad munus illud non
promoveantur, nisi digni ac
capaces.*

Mysteriis plena est protestatio illa,
quam Sacerdos æternus suis fe-
cit Apostolis eodem puncto tem-
poris, quo illos ordinaverat sa-
cerdotes: *Ioan. 13. v. 12. Scitis, quid fecerim
vobis?* Volens in personis illorum nobis
inculcare specialissimè, ut seriam omnino
reflexionem faceremus sublimis illius con-
ditionis ac status, ad quem sacrorum Or-
dinum, ac functionis Ecclesiasticæ susce-
ptione,

nausi

*Versus
ecclesiasticus
M. V.
1788*

prione, sublimamur. Ex defectu hujus splendens
 modiconsiderationis, non solum illi qui *cur*, &
 moti sunt, sed ii qui indies quodammodo Turma
 sacros promoventur Ordines, contra eos O
 Clerum pluribus ineptis superimpleri melius S
 stris, cum damno irreparabili Christiana *lor. c. 29*
 ris: hocque ipsum est, quod suis temp adopra
 bus inconsolabiter deslebat S. Gregorius capula
Hom. 27. in Evang. nostro autem ævo de tanto,
 randum amplius: *Sine gravi mœrore formid*
non possumus; ecce mundus, sacerdotibus nec, & r
nus est, sed tamen in messe Dei rarus invenitur
zur operator, quia officium quidem sacerdotis assu
le suscepimus, sed opus officii non imple
 De eodem puncto hoc lamentabatur Erum: &
 bius, dum moreretur S. Hieronymus, idere fa
 bens S. Damaso Papæ: *Ecce mundus agatio s*
que fervet Sacerdotibus, & tamen tam sum confid
rissimi sacerdotes, quod vix de centum u do, au
reperiatur bonus. Tanti autem præjudicii act tam su
 mni causa, nisi me mea fallat opinio, vide divina
 mihi designata ac insinuata à S. Hieronymo *gestate*
 in epistola *Epist. 2. ad Nepot.* ad Nepotianum onem
 quod nimirum major habeatur cura in *in libr*
 riori templorum ornamento, quam in *bio, su*
 norum, ac in virtuosorum ministrorum *accura*
 lectu: *Multi adificant parietes, & columa rioru*
Ecclesia substruunt, marmora nitent, an ne, ac
stet

huiusmodi splendens laquearia, gemmis altare distingui-
 tur, & ministrorum Christi nulla est electio.
 modo Turmatim quæso curritur ad recipiendos sa-
 croscros Ordines (conqueritur sua è Clareval-
 leriensi Solitudine S. Bernardus de *Convers. ad
 Cleric. c. 29.*) summaque cum facilitate in Clerum
 impetrantur, qui se sistunt, subduntque
 ego scapulas ulla absque consideratione oneri
 o detanto, quod etiam Angelicis humeris est
 ore formidabile: *Curritur passim ad sacros Ordi-
 nes, & reverenda ipsis quoque Angelicis spiritibus
 in ministeria homines apprehendunt, sine reveren-
 tia, sine consideratione.* Hæc petra scandali ac
 complens offensio est, hæc causa ruinæ plurimo-
 rum: *Sine consideratione*: non librant pon-
 deris, sedere sanctuarii, quale onus sit, quanta obli-
 gatio sacerdotii, nihil aliud pensant aut
 considerant, quam ut pro humano commo-
 do, aut temporali emolumento, ad locum
 tam sublimem ascendant, non ut pro cultu
 divini, illiusque amplificanda gloria ac ma-
 gna pietate, ad debitam statui aspirent perfecti-
 onem ac pietatem. Ideo idem ille Sanctus
 in libris de Consideratione, Papæ Eugē-
 nio, suo quondam discipulo inscriptis, l. 2. c. 16.
 accurate monet, ut omnes qui in album Cle-
 ricorum referri vellent, magna cum reflexio-
 ne, ac mentis industria perpenderent, quali

Vetus

Vetus
de castroM. V.
1611

sese subderent ministerio, an vires suffic
 tes, an talenta, competentia, an scienti bene p
 congruentem tali officio habeant, hanc stricta
 mnia dico, juxta Salvatoris monitum, p
 denter apud se pertractent, ac evolvan
 statim ex proprio motu aut capricio ad o
 tam arduum sese accingant, ac functi si sele
 adeo momentosæ ingerant; *Ante juxta animo*
filium Salvatoris sedisse debuit, ante astim gnum e
opus, metiri vires, ponderasse sapientiam, scatur
rita comparasse, sumptus computasse virtut ob ca
 Quis amplio rem sanctitatis thesaurū, ac Alexan
 nio rem spiritus habuit unctionem Franc Ecclesi
 illo Seraphico? Et tamen quia considerat est, qu
 ac intimè penetrabat summam Sacerdot scopat
 ministerii eminentiam, nunquam vo verit,
 tam excelsum conscendere gradum: Et S. rent p
 jetanus, per Cleri reformationem, tam pus or
 ne de Ecclesia meritis, recurrente annu actè fer
 sario suæ ordinationis die, ac in quo Sacerd
 mam suam celebraverat missam, inge saluber
 scendo dicere solebat: *Hodie tot anni su*
à quibus ego commisi actum tanta super
ac presumptionis. Mihi sane videtur, (p
 ut etiam sentit in hac materia S. Ambrosi nem pi
 scribens de Dignitate Sacerdotali Cap. 2.) Match
 ante omnia, quicumque gradum tam sub non sp
 mem cogitat conscendere, matura præ tandi f
 col

consideratione, ac profunda meditatione
 bene perpendat, quid sit Sacerdotium, quam
 strictæ illius obligationes, quantam requi-
 rat morum continentiam ac vitæ sanctita-
 tem, fusisque deinde iteratis ad Deum pre-
 cibus, & ab ipso singulari petito lumine,
 si sese capacem ac idoneum iudicet, bono
 animo demum ministerium accipiat: *Di-*
gnum est, ut dignitas sacerdotalis prius cogno-
scatur à nobis, deinde seruetur à nobis. Hanc
 ob causam, inter alia, à Felicis memoriæ
 Alexandro septimo Pontifice Romano, in
 Ecclesiam collata beneficia, haud postremum
 est, quod tam Romæ, quam in sex aliis Epi-
 scopatibus suffraganeis strictissimè manda-
 verit, ut quicumque ad Sacros Ordines ave-
 rent promoveri, indispensabiliter, per tem-
 pus ordinatum præmittere deberent, ac ex-
 actè servare exercitia spiritualia, *ut dignitas*
Sacerdotalis prius cognoscatur. Idem hoc
 saluberrimum decretum, per litteras cir-
 culares, ad omnes Italiæ Episcopatus exten-
 dit Sanctissimus Dominus Innocentius un-
 decimus, summus Pontifex; in eumque fi-
 nem pius, ac devotus Illustrissimi Domini,
 Matthæi Petrucci, Episcopi Jesi, calamus,
 non spernendo volumine, copiosam medi-
 tandi subministravit materiam iis, qui ad

Vansi

Verus
clausus

M. V.

M. V.

M. V.

M. V.

M. V.

sacros aspirarent Ordines, ex qua con-
 intelligerent, ac meditando penetrarent
 quæ tali functioni sunt annexa, quæque
 incumbunt observanda. Ad rem faci-
 sentem, id quod S. Theodorus Studita
 nunt Nicephorum Imperatorem, ipsum
 electione Episcoporum informando,
 quibus qualitatibus persona hujuscem-
 antequam tam sublimem conscenderet
 dum, prædita esse, quoque modo illum
 tingere deberet, instrueret, inquit,
 talis, *Qui gradu, atque ordine ab inferis
 sensim ad superiorem ascendit.* Ut verum
 rear, rectissime observavit Nazianzen-
 Orat 21. deformitatem illam, quæ commi-
 tur in enormi saltu aliquo, in quo unius
 cursu diei transitur, ex vita aliqua malè
 dinata, pessimè traducta, ex negotiis plu-
 prophanis, absque ulla media, præviaque
 dispositione, ad tam sacrosanctas func-
 nes, ad subeunda ac tractanda mysteria
 tam tremenda: *Heri Sacrilegi, hodie Sa-
 cerdotes, heri prophani, hodie sacrorum
 zistites: veteres vitio, pietate rudes, &
 centes; qui denique plura pro suis, quam
 populi ignorantibus sacrificia debeant.* Ho-
 ipsam est, invertere bene constitutum
 ræ gratiæ ordinem, jamque relatis haud ab-

similia, alibi legimus. S. Gregorius Papa 3. P.
Ps. c. 15. ingeniosa quadam similitudine mi-
 re confirmat prædictam veritatem: Si quis
 enim in sylva aliqua pro ædificio extruendo,
 arborem velit succidere, non antea ad id sese
 accingit, quin prius consideret, an apta sit
 suæ intentioni, an capax molis, ac oneris fa-
 bricæ sustinendæ, cuius si contrarium ad-
 vertat, relinquit illam in suo succiso loco, ut
 tractu temporis nimia exsiccetur humiditas,
 illam durities perficiat, reddat robustiorem,
 illâque opifex deinde, sua cum satisfactione
 utatur, ac in summitatem sui ædificii certus
 de robore eleuet: *Idcirco in altum Sylva li-
 gnum succidimus, ut hoc in ædificii tegmine
 subleuemus, quod tamen non repente in fabri-
 caponitur: ut nimirum prius vitiosa ejus viri-
 ditas exsiccetur, cuius quo plus in infimis hu-
 mor excoquitur, eo solidius ad summa suble-
 vatur.* Applicemus quæso hæc præsentis
 nostro intento; nonne reperiemus ex amissi
 illi correspondere similitudinem hanc, eam-
 que absque ulla difficultate transferri posse
 ac applicari præsentis sæculi Clero, ita ut nec
 unica adsit consideratio, unicumque pun-
 ctum, quod non quadret? Detestatur illud
 idem inconueniens non minus appositâ simi-
 litudine Nazianzenus: *Orat. 2. Quis est, qui*

Nauis

Verus
de iustisM. V.
P. 11

veritatis propugnator unius diecula spatio, Manus c
 lut è luto statuam fingit? Illum, inquam, peccaveri
 cum Angelis stabit, cum Archangelis glori Sententi
 cabit, cum Christo Sacerdotio fungetur, ni Papa
 ut, quod majus est, dicam, qui Deus episcopos
 aliosque Deos efficiet? Verùm, quanta inconsiderato
 jor foret illa temeritas, si quis statim submissi ante
 pto Sacerdotio, cœcè ac inconsideratè minis,
 mul in se susciperet onus insupportabile entiam
 randarum ac regendarum animarum? labuere no
 licissimi sane Sacerdotes (prout id de plebeccatis
 Blesensis Epist. 154.) qui insufficientes ut qualis e
 gant se ipsos, præsumunt regere alios, ac Digniss
 in eorum sese curam ingerunt: Infelicissimè batis; F
 Sacerdos, ad anima sua providentiam omni missionib
 non sufficit & multarum animarum curam de Ord
 tentare præsumit. xat, &

Optimè ergo atque accuratissimè attendem pla
 dant Episcopi, ne sese participes reddant de Confes
 temeritatis illorum, qui absq; matura antea oportet e
 dente consideratione promoveri petunt que just
 Sacerdotii gradū, gravissimè hoc ipsum mo admitt
 nente S. Chrysofomo: Hom. 16. in 1. ad Timotheum tenend
 Eorum, qua ille peccaverit, tu quoque peccaveris didiceri
 dabis, qui initium dedisti etiam præcedentium perient
 delictorum: Hæcque tam formidanda verba ac sibi p
 scribit, fundatus in sensu, ac mente Apo bus, a
 stoli, qui ita informat Episcopum Ephesinum Nautica
 Ma

Manus citò nemini imposueris, neque commu-
 nicaveris peccatis alienis. 1. ad Tim. 5. v. 22
 Sententia ista Apostoli ansam præbuit S. Leo-
 ni Papæ Epist. 87. reprehendendi Africæ E-
 piscopos, hac in parte nimis faciles ac incon-
 sideratos: *Quid est cito manus imponere,*
nisi ante aetatem maturitatis, ante tempus exa-
rationis, ante meritum laboris, ante experi-
entiam disciplina, Sacerdotalem honorem tri-
buere non probatis? Et quid est communicare
peccatis alienis, nisi effici talem ordinantem,
inqualis est ille, qui non meruit ordinari?
 Dignissima notatu sunt verba illa: non pro-
 hibebatis; Hinc in sacri Concilii Tridentini de-
 cretionibus sess. 23. Cap. 12. de reform. ubi agitur
 de Ordinandis, ita habetur: *Dignos dumta-*
taxat, & quorum probata vita senectus sit. Ea-
 dem plane ad Eugenium Papam lib. 4. cap. 4.
 scribit S. Bernardus: *Viros probatos*
oportet eligi, non probandos: Idque non abs-
 que justissima ratione; Siquidem si quis non
 admittatur ad regendam unam navim, aut
 tenendum ipsius gubernaculum, nisi prius
 didicerit bene trahere remos, longaque ex-
 perientia insignem maris hauserit peritiam,
 ac sibi præcedente sudore, durisque labori-
 bus, ad naucleri officium viam sternat:
Nauticam legem laudo (est similitudo Na-
 zian-

Nautici

Verus
de Nauticis

Nautici

zianzeni lib. 7. Ep. 114. alias 116.) qua gubernem, in
 ri futuro primum remos tradidit, deinde quis cu
 proram eum collocat, sicque prioribus munda detegit i
 bus ipsi commissis, tandem eum post diuturnissimi
 remigationem ac ventorum observationem tanquam
 gubernacula constituit. Jam verò, brandi sui
 icopi tam facile, in mari hoc istius sanguine
 tot tentationibus agitato, tot scopulis ob mot
 mi, tot quotidianis animarum naufragiis sum
 tissimo, regimen animarum committent. 10
 cerdoti alicui ignoranti, inexperto, quæst scrip
 se ipsum regere nequit? An non detestantur
 foret temeritas, inquit idem Gregorius dicitur d
 quis sese alteri in viâ, plane sibi ignota scia fun
 cem offerret, qui sese pro tribuno aut Cæsar
 taneo alicujus cohortis auderet sistere, cia. Q
 præsentare, qui prima militiæ rudimacere pos
 ignoraret? Et tamen reperiuntur, qui innocentia
 catum animarum impudenter assumunt, quædam te
 bus via omnis ignota ductoris est, Et quò, non ex
 ipsi gradiuntur ignari sunt; quod quam pingueq
 vum quam sit temerarium, seculari etiam molumè
 ordine, ac disciplinâ monstratur. Nunc ad di
 dum Dux exercitus non nisi labore & sollicitudine non fur
 dine expertus eligitur, quales animarum subtraha
 ces esse debeant, qui ad culmen immatura seculari
 piunt festinatione conscendere. vitam C

Debet Episcopi accuratè examinare etiam, u

bernem, intentionem ac motivum, ob quod se
 inquis cupit ordinari, si quidem finem unum
 mundetegit idem Nazianzenus, *Orat. 5.* ob quem
 plurimi in castris illis solent militare: *Non*
tantquam virtutis exemplum, sed victus pa-
ndi subsidium hunc ordinem esse judicantes;
 sed qui autem huiusmodi cum intentione, taleve
 aliis b motivum Clerum intrat, *Non intrat per*
giosum, sed ascendit aliunde, unde fur est, &
tematro. Ioan. 10. v. 1. Hic illi sunt, de quibus
 quæ scriptum: *Philip. 2. v. 21. Quæ sua sunt*
estagnarunt, non quæ JESU Christi. Solebat
 iudicare dignissimus quidam Prælati: *Bene-*
otia fundata sunt pro presbyteris, sed non de-
nt ordinari presbyteri propter benefi-
ere, cia. Quam pauci sunt, qui cum veritate di-
 limacere possunt: *Psal 21. v. 1. Ego autem in in-*
qui nocentia mea ingressus sum, in Ecclesiis bene-
dicam te Domine. Quot non movit, quot
 non extimulavit proprium commodum,
 pingueque reddituum Ecclesiasticorum e-
 et molumentum? Quot non movit ambitio,
 aut ad dignitates possent pertingere? Quot
 non sunt qui clero nomen dant, ut sese
 subtrahant difficultatibus, ac tædiosis vitæ
 secularis occupationibus, imaginantes sibi,
 vitam Clericalem esse vitam otiosam? Quot
 etiam, ut se subducant à foro Laicali, gau-
 deant-

Veneris

Veneris
 de castis

Veneris
 de castis

deantque privilegio Ecclesiasticæ immunitatis? *Non ut meliores, sed ut ditiores, sanctiores, sed ut honoratiores simus*, inquit Prosper lib. 1. *de vit. contemp. cap. 12.* hanc iter reliquas sacrorum Ordinum deordinationes, fugillans. Hinc non absque merito Sancta Ecclesia sacris ordinationibus præmittit universalia quatuor tempora, aliasque preces ac devotiones, ut concordes Fideles unanimiter concurrant ad deprecationem dum Deum ter optimum Maximum pro ipsius electione, proficuaque promotione, qui debent esse bases ac columnæ ecclesiæ. Tali cum spiritu S. Carolus *diol. Provin. 2. tit. 1. decr. 21.* hoc pro Ordine te fecit decretum: *Sit frequens in oratione purè sanctèque versetur, & Dei Sanctorum opem piis Fidelium precationibus implorata, dines iis conferant, quos utiles operarios* *sa Dei postulat.* Et verò, si tanta adhibenda diligentia ad providum aliquem ac reperiendum œconomum temporalem, ra, quanta sollicitudo impendenda non promptum, ac idoneum deligendum ac stituendum dispensatorem spiritualem *terrestrium rerum dispensatores idonei* *rendi sunt, quanto magis celestium?*

Caput Secundum.

*Characteri Sacerdotali annexa debet esse
Charitas tanquam summè necessaria
Ecclesiasticis.*

Virtutum omnium Regina est Charitas,
quæ indivisibiliter adhærere debet Sa-
cerdotali characteri, atque hinc in consecra-
tione nostra, dum casulam nobis imposuit E-
piscopus hinc usus est formalibus: *Accipe ve-
stem Sacerdotalem, per quam Charitas intelli-
gitur.* Blesensis quoque in una Synodo sess. 41.
loquens de Planeta dicit: *Planeta, quæ ca-
sulam dicitur, quæ totum circumdat & protegit,
& ceteris supereminet, hac Charitas, de qua
dicit Apostolus, adhuc supereminentiorem viam
vobis demonstro.* Similiter etiam Superpelli-
cium, vestis Clericis adeo familiaris, juxta
Durandum in *Rationa^{li} Divinorum officiorū*
lib. 3 cap. 1. eandem virtutem exprimit: *Per*
sui latitudinem congruè Charitatem designat,
& ideo aptè ante omnes alias vestes sacras sapè
induitur. Hinc est quod S. Petrus, universalis
Ecclesiæ caput, supra omnem rem aliam, sin-
gulariter nobis recommendet Charita-
tem: *Ante omnia autem mutua in vo-
bismet ipsis Charitatem continuam habentes,*
quia

Veritas

Veritas
deus

Veritas
deus

quia Charitas operit multitudinem peccatorum Charit.
 Cap. 4. v. 8. Retineri hinc non debet hinc. I
 quædam, in vitis Sanctorum Patrum retinet, d
 strata propositoque huic summè accom
 data. 2. Part. parag. 12. Monachus quidam ut acc
 nomine Theodorus, persuasus tandem post s
 gradum Sacerdotalem assumeret, non cendi
 stante, quod diu fortiterq; restitisset, respos non
 dit se per orationem velle explorare divinitavit
 voluntatem, in qua dum aliquamdiu per se confes
 fet, apparuit illi ignea columna, audivitque qu
 vocem dicentem sibi: *Si instar columna hinc Sacerd
 igne flagras Charitatis, ministerio fungere etia
 Diaconatus.* Tam verum est virtutem hinc ill
 esse inseparabilem à ministerio sacerdotale, ta
 ut Hugo à S. Victore in quadam synodo precept
 orando dixerit: *Qui cum aliis virtutibus Ioan. 15.
 Charitatem habet, sacerdos est; & qui etiam eritis,
 lias sine ista habet, Sacerdos non est serm. 16. Moan. 13.
 vest.* Pro firmando ac ampliando conceptu
 hoc nostro, observationem quandam adtempo
 S. Gregorius Papa homil. 17. in eu. desumpsit illi A
 ex quodam veteris legis mysterio, quo Dabat ad
 voluit, ut cortinæ Tabernaculi, per quas ferentia
 clesiastici designantur, essent de cocco Christi
 tincto: *In ornamento Tabernaculi bis tinctum De insi.
 coccus offerri precipitur, ut ante Dei cocci etiam E
 Opopulu*

Charitas nostra Dei, & proximi amore colere-
 tur. Estque hic ignis ille, quem ut accende-
 ret, de cœlis in terram descendit Filius Dei:
 Ignem veni mittere in terram, & quid volo, ni-
 qui, ut accendatur & ardeat? Luc. 12. v. 49. Et ut
 post suum in cœlos abitum, beatum illud in-
 tendium, faustus ille ignis in fidelium cordi-
 bus non extingueretur, nos Presbyteros de-
 designavit ac constituit, ad illum non solum
 conservandum, sed etiam augendum; Ideo-
 que quam primum Apostolos ordinaverat
 sacerdotes, inculcavit ipsis, & consequen-
 ter etiam nobis illorum successoribus, sum-
 mus ille Sacerdos præceptum aliquod singu-
 lare, tanquam suum ac unicè propriū: *Hoc est
 præceptum meum, ut diligatis invicem &c.*
*In hoc cognoscet, quod discipuli mei
 etiam eritis, si dilectionem habueritis ad invicem.*
 Jo. 13. v. 35. Nec debet se noster ille amor
 restringere ad personarum qualitates, aut
 temporum subijci revolutioni, sed similis es-
 se illi Apostoli, qui se indifferenter extende-
 bat ad omnes, & ad cunctas temporum dif-
 ferentias: *Factus sum omnibus omnia, ut
 lucrifacerem.* Petrus Blesensis,
 De insi. Epi. c. 4. non solum Sacerdotes, sed
 etiam Episcopos instruit quomodo sese erga
 populum gerere debeant: *Tute omnibus ex-
 hibe,*

Veni

Veni
deusVeni
deus

hibe, cogitans te omnium servum; nec
 sed cunctis genitum te vivere credas, datum
 doctis Doctorem, Consolatorem pauperum
 latium oppressorum, Patrem orphanorum,
 fensorem viduarum, & omnibus debitorem.
 cta Apostolorum repræsentant nobis in
 sona sancti Stephani Proto-Martyris ex
 plum vivum, ac excellentissimum, quant
 pra cunctos pollere debeant Charitate S
 Ministri. Fungebatur ille in Ecclesia ad
 nascente, spectabili Archidiaconatus m
 re, semper operabatur indefessus, contin
 miracula faciebat ac prodigia: *Faciebat pro
 gia, & signa magna in populo, Act. 6. v. 8.* Do
 tus erat sapientiâ, ac facundiâ admirabili
 ut, *Non poterant resistere spiritui, & sapien
 qui loquebatur. ibid. v. 10.* Nihilominus, co
 formiter toti Apostolico Collegio, sese co
 tinuo exercebat, ac indefinenter occupaba
 operibus Charitatis, viduis succurrendo, m
 stos consolando, pauperes sublevando
 volens per hoc, cum Apostolis reliquis, m
 quam à Spiritu Sancto specialissimè illum
 tis, subsequentiâ cuncta sæcula instruere
 docere, quod Hierarchiæ Ecclesiasticæ, s
 omnia Charitas debetur, quod est vinculum
 fectionis. S. Gregorius Papa, *Hom. 14. in E*
 tanquam visceribus Charitatis præditus,

cet nos, quomodo virtutem illam exercere
 debeamus: *Apposita est nobis forma, cui impri-*
matur; primum est exteriora bona ovibus
Christi misericorditer impendere; postremo si
neceffe fuerit, mortem pro iisdem fortiter mini-
strare. Ergo, ut quis veram habeat Charitatē,
 oportet ut inter pauperes distribuat redditus
 suos, maximē quos ex Ecclesiasticis percipit
 beneficiis, quique ipsi ad propriam supersunt
 sustentationem, in eumq; tantum finem, juxta
 S. Ambrosii doctrinam *l. 2. offic. c. 28.* gaudent
 redditibus Clerici: *Aurum Ecclesia habet, non*
ut seruet, sed ut erogat in necessitatibus. Nec
 defuerunt ullo unquam tempore in Ecclesia
 Prælati summa, ac prælucente Charitate prædi-
 ti, qui absq; ullo sui, suorumq; comōdorum
 respectu, inter miseram ac desolatam plebem
 distribuerunt, quidquid habebant. S. Hiero-
 nymus scribit ad Rusticum de quodā sancto
 Episcopo sequentia: *S. Exuperius Tholosa Epi-*
scopus, vidua Sareptensis imitator, esuriens pa-
scit alios, & ore pallente jejuniis, fame torquetur
aliena, omnemque substantiam Christi pauperi-
bus erogavit. Elapso sæculo, S. Carolus, cujus
 natales, ac divitiæ passim omnibus notæ sunt,
 solo sæpè contentus fuit pane, etiam proprio
 lecto inter paupere distributo, dum ille
 deinceps solo assere esset contentus.

Alia

Veni

Veni
de castroVeni
de castro

Alia inter mysteria, ob quæ nos Deum, rum,
 titulo lucis insignivit, *vos estis lux mundi* etern
 & hoc unum esse persuasum mihi habet. Si ergo
 quod sicut in montium asperorum ac in confu
 lium visceribus lux solis aurum, argenteo verfi
 aliaque metalla generat, prout Plinius ad inf
 c. 4. attestatur, eadem nos proportionibus res; u
 amore, ac charitate erga proximum per dunt
 trare debeamus loca inaccessa, ad erigendum
 victui necessaria portanda, & pauperum comp
 desolatos sustentandos. Illud unum avertit
 potioribus ac primariis signis Charitatis cum r
 in similibus Misericordiæ operibus subleventur
 tiam suam suosque redditus impendere. Id
 que ipsum persuadere intendebat, succo abid. a
 Clero insinuare. Augustinus, *serm. 15. de* quod
 dum eidem hunc in modum concionaretur suis su
Stercus non loco suo positum, immundam nis an
cit domum, loco suo positum, fertilem frequ
agrum. Sicuti simus, & hujusmodi pur primè
 dæ sordes, si in domo aliqua relinquuntur nibus
 eandem pedore suo inficiunt, omnem ab eo
 meliorem ac pretiosorem suppellectilem malæ
 corrumpunt; si autem foras efferantur ipsis n
 agros, aut ad hortos, copiosis replentur tutela
 naria frumentis, ac delicatis ornantur ac lab
 fructibus; eodem modo bona temporalia diam,
 stercorea reputantur respectu bonorum in feram

rum, quæ nos manent, in Paradiso, funque
æterna; *omnia arbitratus sum ut stercora;*
Si ergo Ecclesiastici terrena bona hæc solum
consumant in jocis, lusibus, crapulis, di-
versionibus, ad nihil aliud ipsis serviunt, nisi
ad inficiendum ac perdendum suos possesso-
res; ubi autem in opera charitatis impen-
duntur, in solatium pauperum, in benefi-
cium afflictæ plebis, ditant animas bonis in-
comprehensibilibus, longiusque à nobis
avertunt tetrum illum oderem, qui tanto
cum ministerii nostri detrimento, sapius of-
fendit sæcularium nares.

Idem S. Gregorius ulterius progreditur,
ibid. a hujusmodi format argumentum,
quod fortiter stringit: *Qui non dat pro ovibus
suis substantiam suam, quomodo daturus est, pro
anis animam suam?* In Plutarcho *Lib. in princ.*
frequ. legimus similitudinem quandam ap-
primè hic convenientem: Loquitur is de ea-
nibus ad gregis custodiam deputatis, utque
ab eodem feras abigant, aut cujuscumque
malæ bestię invasionem avertant, qui sibi
ipsis nullatenus timent, sed solum agnellis
tutelæ ipsorum commissis: *Canes nocturnam
ac laboriosam agentes ovium in septis custo-
diam, simul atque trucem aliquam audierint
feram, timent non sibi, sed his, quos custo-
diunt.*

V. A. N. S. I.

V. A. N. S. I.

V. A. N. S. I.

diunt. Non ita plures ex Ecclesiasticis vita, u
 qui licet ab æterno Patre destinati sint ^{an. 6.1.} curam animarum, aut negligentes ac ^{magnu}
 dormiunt super molles plumas, aut ad ^{mag} vinca
 mum levissimumque feræ rugitum turpè deo ver
 trepidèque suos movent humeros, non comp
 magis solliciti de vita sua propria, quam ^{itas for}
 commissarum sibi ovium salute, ac in ^{alcesce}
 mitate. *Bonus Pastor animam suam diligit amor no*
ovibus suis, mercenarius autem, & qui nocet S.
Pastor, videt lupum venientem, & solumè
 prout de bonis ac malis Pastoribus testatur actica
 reliquit æterna veritas. Ignavus vita ^{ait: Pa}
 dendæ timor pro salute animarum, indigne laude
 est pectore Sacerdotali, cum illam in eo Pap
 bili mortis necessitate, fors paucam infra ^{am ista}
 menta terminare debeamus, quanto ^{centissim}
 melius est generosa resolutione, violenter illig
 illam claudere, ac offerre in victimam, sololatr
 amore proximi? *Quid ergo vereris* (*iraora mar*
date loquitur Blesensis ibid.) *pro eo ponem prout i*
tam brevem, fragilem, & incertam, quæ ilati, a
lex mortis in proximo exactura est, & in Claud.
etiam salubriter posset offerre devotio? Adclud
 in corde Ecclesiastici debet esse tam cois: *Vr*
 stans, tam generosus, tam impavidus, amoris,
 liaque de se edere signa, ut omnem penitum ho
 expellat timorem, nihilique faciat preterea dilig

vita, ut vult S. P. Augustinus Tract. 123. in lo-
 i. Amorem in eo, qui pascit oves in tam
 ac in magnum spiritualem debet crescere ardorem,
 t ad magis vincat etiam mortis naturalem timorem:
 in turpe deo vera charitas, ex doctrina sancti Joannis,
 s, incompatible est cum timore: Perfecta cha-
 quantas foras mittit timorem, Ioan. 4. facit que
 c in non ulcere mortis amaritudinem, siquidem,
 in dat Amorem non sentit amaritudines, prout alibi
 in docet S. Augustinus lib. 13. Confess. Illud ipsum
 Et optime pro nostro exemplo ac instructione
 testificavit, cui primo omnium dictum
 vita ait: *Pasce oves meas*; hoc enim modo ipsum
 in laudem eius alloquitur, ac deprædicat S.
 in eo Papa: *serm. in nat. Apost. Pet. & Pauli. Syl-*
fractam istam frementium bestiarum, Et turbu-
to ventissima profunditatis Oceanum (Romam
violenter intelligit, tunc temporis superstitionis, ac i-
am, idololatriæ nidum) constantior quam cum su-
tra a mare gradereris, ingrederis: Nunquid
one prout interrogat S. Pontifex) aut iudicio
in, quælati, aut sevitiâ Judæorum minor erat, vel
et in Claudio potestus, vel in Nerone crudelitas?
 Concludit postea dignissimis hisce ver-
 am cois: *Vincebat ergo materiam formidinis, vis*
 dus, amoris, nec estimabas terrori cedendum,
 a periculum horum saluti consulis, quos suscepe-
 pretas diligendos. Hunc autem intrepida
 G cha-

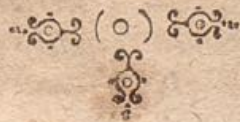
VERASI

Veras
de...
...

...

charitatis affectum, jam tum profecto con-
 ras, quando professio tui amoris in Domi-
 trina interrogationis est solidata my-
 Quod si facedus incidat in populum
 lutum, ac lientiosum, opus ei erit,
 bitque magna charitate, ut perfectam
 ducat reformationem, siquidem modum
 quo ignis stipites, truncos comburit
 nas, aptior est ad expurgandam sylvam
 saltum, quam ad excolendam vineam,
 to enim melius in illa proceditur suavit-
 multoque amplius operatur ac proficit
 ritas, dum dulci quadam violentia
 animis tollit abusus, resecat scandala,
 lit vitia, ac insensibiliter in hominum
 instillat pietatem. Docet tandem
 ille ac amore Dei plenus ac æstuans
 dus, *Serm 25. in Cant.* quibus charitati
 feceribus præditi esse debeamus erga homi-
 hac saluberrima ac elegante instructione
scite, subditorum matres vos esse debere,
minos; studere magis amari, quam matri-
si interdum severitate opus est, paterna sus-
pendite verbera, producite ubera.

Caput Tertium.

*De Mansuetudine ac Concordia, quam
DEUS cupit in sua Ecclesia.*

Mansuetudo, bonaque intelligentia cum
proximis nostris, adeo necessaria est,
tamque strictè annexa Ordini sacro, ut
Sapientia incarnata nihil aliud majori curadi-
cipulis suis inculcaverit, quam illam man-
suetudinem: *Discite à me, quia mitis sum.*
Matth. II. v. 29. Hinc videtur Sancto Am-
brosio, *Lib. 3. de offic. cap. 9.* præter virtutem
illam, nullam aliam requiri in Sacerdote:
*Sacerdotis est nulli nocere, prodesse velle omni-
bus; ne lacessitus quidem & injuriâ offensus.*
Concordia hæc seu unio Ecclesiæ jam olim
sub initio nascentis mundi in Evæ formatio-
ne præfigurata fuit, quam Plastes Divinus ex
costa quadam, sublata ex Adami latere con-
fecit; non quasi ipsi aliunde defecisset ma-
teria ad illam effingendam, cum verbo uni-
co totum hoc ex nihilo produxerit univer-
sam, sed magnum in actione illa latebat
Sacramentum, prout dicit S. Paulus, non
exiguo mysterio gravidum: *Sacramentum
hoc magnum, ego autem dico in Christo, & in*

G 2

Ec-

Verus

Verus
deus

Ecclesia : Eph. 5. v. 3. Ideo hoc fecit sum-
 ille, supremusque Artifex, prout docet Tho-
 odoretus: q. 30. in Gen. *Ut naturalem qua-*
dam benevolentiam, & mutuam in illis in-
ret. Si ergo, prout dixi, formatio illa
 rit Ecclesiae typus, voluit per hoc expres-
 ac meliori quo poterat modo insinuare
 exprimere, quantopere desideraret, ut
 ecclesiastici se invicem diligerent, ut confor-
 colerent, ut confratres venerarentur, in
 tanquam ejusdem corporis membra, in
 quæ nulla unquam discordia, dissensio
 la, sese mutuo complecterentur: *U-*
st schisma in corpore, sed in idipsum pro-
cem sollicita sunt membra. 1. Cor. 12. v. 25. *Ne*
 defunt in lacris litteris figuræ aliæ, ac
 bola, merito jam relatis addenda: Arca
 etiam Ecclesiae typus fuit, siquidem, prout
 mnes illi, qui extra arcam fuerunt, univ-
 sali diluvio perierunt per aquas, eodem
 do, qui tanquam membrum non manent
 Ecclesia, sperare salutem nullatenus possunt
 dum extra illius gremium degunt. Jam ve-
 Columba illa, clarissima Spiritus sancti
 ra, quæque arcae mysticæ jugiter assistit,
 lius alterius aut plantæ, aut arboris ar-
 ramum, quam Olivæ, quæ pacis est Symb-
 lum. Similiter, hominum sapientissim-
 Salomon, instinctu divino fieri manda-
 duos
 ex au
 3. Reg.
 Eccle
 contin
 US
 modo
 altare
 non tes
 idem
 jugiter
 per arc
 ris ac
 sensis i
 est igni
 Sacer
 tot sac
 alio loc
 dicitur
 certa de
 pellatu
 confreg
 & b. illi
 cui maj
 toto illo
 innume
 dibus e
 & secun
 du

duos illos Cherubinos super oraculum, non
ex auro aliave materia pretiosa, sed ex oliva,
3. Reg. 6. v. 23. ad inculcandam virtutem hanc
Ecclesiasticis, siquidem: *Omnia in figura
contingebant illis.* Altare, in quo DE-
US volebat sibi offerri sacrificium, hoc
modo ordinavit edificari: *Edificabis
altare Domino Deo tuo de lapidibus, quos ferrum
non tetigit.* Deut. 27. v. 5. Mandavit similiter
idem ille noster Deus, ut supra altare illud
jugiter arderet ignis: *Ignis in altari Deo sem-
per ardebit,* Levit. 6. v. 12. id est flamma amo-
ris ac dilectionis, prout interpretatur Ble-
sensis in sermone habito ad Sacerdotes: *Hic
est ignis, qui in altari cordis nutriendus est
a Sacerdote jugiter.* Templum, in quo post
tot sæcula adorari volebat Altissimus, non in
alio loco posuit, quam Jerosolymis, quæ
dicitur *visio pacis*, & quidem specialiter, in
certa designata urbis illius regione, quæ ap-
pellatur Sion, de qua Regius Psalter canit: *Ibi
confregit potentias arcuum, scutum, gladium,
& bellum.* Ps. 55. v. 4. In mole ista vastissima,
cui majorem, ampliorem, aut splendidiorem
toto illo tempore non aspexit sol; quæq; ex
innumerabilibus marmoreis quadratis lapi-
dibus erat constructa: 3. Reg. 9. v. 7. *Malleus,
& securis, & omne ferramentum, non sunt*
G 3 au.

Verus

de Sion

M. V.

audita in domo, cum adificaretur. Nec
 luit DEUS, ut David, licet vir securus
 cor suum, fabricam illam erigeret, licet
 illum finem milliones multos auri & argenti
 accumulasset, non aliam ob causam, quod
 quod homo bellicosus, ac militaris
 quique in pugnis ac praeliis multum effu-
 set sanguinem, sed voluit domum illam
 ficari a Salomone filio suo, qui fuit Re-
 cificus, & in cujus Regno semper floruit
 inalterabilis.

Hæc omnia symbola sunt, desumpta
 ex lege naturæ, quam scripta, ad exor-
 dam, ac promovendam virtutem Man-
 tudinis. Transeamus jam ad legem gratiæ
 ac consideremus periodos Ecclesiæ, Sa-
 dos ille æternus, ad primum suum in
 orbem ingressum, ante omnia Angelis
 mandavit, ut Pacem annuntiarent, non
 non Herodi Judææ Præsidenti, non Syna-
 gæ Principibus, sed solum Pastoribus:
de Ecclesia surgentis exordium; (prou-
 mus in nocte Nativitatis, sunt que verba
 eti Ambrosii) *Christus nascitur, Pastores*
gilare cœperunt: Prima Ecclesiæ fundame-
 ta fuerunt, unio, concordia, & pax.
 Primi duo lapides jacti super illo fundame-
 to, fuerunt duo Fratres, Petrus & Andre-

Matth
 obler
 fecti
 radici
 ascena
 sione
 ritatis
 videre
 n. v. i.
 Duob
 diver
 Christ
 mund
 salis
 tamen
 enim
 quasi
 non c
 luceir
 in præ
 sum
 script
 Sal qu
 pacis
 habet
 ut om
 bus e
 est aq
 Matth

Matth. 4. Super Fraternitatem charitatis (est observatio ingeniosa Auctoris operis imperfecti) Ecclesia rectè posuit fundamenta, ut ex radicibus charitatis exuberans, quasi humor ascendat in ramos. Et pro ampliore diffusionè, ac participatione hujus fraternæ charitatis, quam in primis fidelibus desiderabat videre Apostolus, hæc illis inculcabat: Hebr. 11. v. 1. Charitas fraternitatis maneat in vobis. Duobus epithetis, sapius à nobis, licet in diverso sensu consideratis, condecoravit nos Christus; Matth. 5. v. 13. & 14. Vos estis lux mundi, vos estis sal terræ, solis nimirum, ac salis; Sol, licet nobis sit absconditus, non tamen desinit lucere ac illuminare, dum enim toties fenestras nostras ocludimus, quasi radios ipsius repellentes, nihilominus non cessat opportuno tempore benefica sua luce influere in corpora nostra, verum etiam in prædia, nostrasque possessiones: Solem suum oriri facit super bonos & malos, scriptum est Matthæi 15. capite v. 45. Sal quoque expressivum est, ac symbolum pacis ac unionis: Habete in vos sal, & pacem habete inter vos, Marci 9. v. 49. etenim, prout omnibus constat, componitur sal ex duobus elementis, sibi maximè contrariis; prout est aqua & ignis, quæ tamen simul unita,

G 4

sum-

Venerabili

Venerabili
de sanctis

M. V.
1611

summo nostro usui sunt, imo & necessitas
 satis urgenti. Ordinavit ulterius Deus, *Quid
 quid obtuleris sacrificii, sale condies, Leviticus
 25. non quod Deus illud gustet, aut manducet
 Nunquid manducabo carnes taurorum, v. 13.*
 Sed ut insinuaret Ecclesiasticis à se probari,
 parumq; sibi placere illorum sacrificia, si
 si sale non sint condita, id est, si non sint
 polleant, si non prædita, si non sint imbu-
 ta spiritu pacis, lenitatis, ac mansuetudinis;
 ut figuras deseramus, videamus quid de ipsa
 materia clarissimè edicat, ac proclamat Christus
 apud S. Matthæum: c. 5. v. 23. *Siccharisti
 munus tuū ad altare, & ibi recordatus fuerit,
 quod frater tuus habet aliquid adversum te, ut
 linque ibi munus tuū ante altare, & vade
 reconciliari fratri tuo, ut scias* (replicat Aug. *querat
 operis imperfecti Hom. 11.) quia plus diligo
 cordiam fidelium meorum, quam munera
 quidē munera hominum nullum faciunt
 erum, Caritas autem illorum Dei gratiam
 ratur. Ideo in cœnaculo Sion, quam primi
 Apostoli fuerunt ordinati Sacerdotes, &
 enixè, & plus quam ullo alio tempore, Iesus
 bum incarnatum mutua illis commendavit
 vit bonam intelligentiam, ac fraternam
 dilectionem: *Hoc est preceptum meum, ut diligatis
 ligatis invicem &c. in hoc cognoscet, & ar-**

discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad
 invicem. Ioan. 13. v. 34. Volebat dicere: Cha-
 ritas, o mei Apostoli, & novelli Sacerdotes,
 est impressa vobis singulariter effigies mea,
 mea lineamenta, signa mea, ex quibus ab o-
 mnibus dignosci poteritis, quod sitis mei mi-
 nistri; hæc autem non sunt alti ac speciosi
 tituli, non dignitates, non gradus sublimes,
 quos conscendistis; nec hoc absque myste-
 rio; dum enim nos consecrati sumus in eum
 finem, ut consecremus, tractemus, sumamus,
 distribuamus, ac offeramus agnum illum Eu-
 charisticum, qui, ut terra cum celo pacifica-
 retur, semetipsum exinanivit, necessarium
 fuerat, ut corda nostra fierent mansiones pacis,
 mansuetudinis receptacula; at ideo non abs-
 que ratione sacratissimum Altaris Sacramen-
 tum, à S. Tridentino concilio sess. 13. c. 8. de-
 nominatum fuit: *Symbolum unitatis, & cha-
 ritatis*. Idemque insinuat S. Augustinus,
 dum dicit: *commendat no-
 bis in isto pane unitatem amare*. Ideo pri-
 mi illi Ecclesiæ nascentis fideles, de qui-
 bus postea scripsit S. Lucas, *Act. 4p. 2. v. 42.*
Erant communicantes in fractione panis,
 ab eodem immediatè post comendantur, dum
 subiungit: *Multitudinis credentiũ erat cor u-
 num, & anima una.* Quis jam præsumet tractare
 illud

G 5

Nansi

Verus
de...
...

Illud Pacis sacramentum, corde turbato, immoderato zelo accenso, ac pleno erga proximum amaritudine?

Verum, si velimus magis vivere, ac libenter cordibus nostris imprimere rem istam, reflectemus nos ad illum qui se in incruento nostro offert, olim autem in altari crucis cruentissimum seipsum obtulit, in qua mysteriosa ma sitis suæ verba, nihil aliud importat quam veniæ deprecationem apud pro suis crucifixoribus, & postquam à mortuis resurrexit, statim Apostolice tatem indulget remittendi peccata, næ Justitiæ reconciliari possent peccata atque in aliis cum Apostolis colloquiis, repetivit verba illa, *Pax vobis*. Quis non videt summam curam, ac Salvatore impensam diligentiam ad ac unionem firmandam inter Ecclesiasticos. Hinc pulcherrimo ritu institutum est, in missa sacerdos vicinus sacre Communioni, proximè sibi assistenti Diacono porrigat, ut illam ulterius ad Chorum rat; sed, avertat Deus, ne sæpius cum damento timeri possit illud ipsum, quod temporibus verebatur S. Chrysostomus. *Compuncti, vereor (scribit) ne plures ex nobis*

biis hoc tantummodo faciant, cum Christus pacem non ex ore, sed ex corde desideret; si pax in corde non habetur, quasi in scena res agi videtur & ludo; unde per hoc exacerbari Deus credendus est, potius quam placari. Qui freenum laxat suae irae, suae passioni, praevalentis, ut odia, rancores, ac litigia reprimat inter proximos? Et tamen, inquit, Chrysostomus, *hom. de prod. iud.* & est summè considerandum, ideo se Christus immolandum tradidit manibus nostris, ut reuniremus creaturam Creatori, id est, hominem reconciliaremus Deo, firmamque inter utramque partem pacem stabiliremus: *Solve iram, inimicitias laxa, ut remedium de mensa percipias; occisus propositus Christus est, & cur occisus est, videamus, ut caelestia pacifices, ut interra reconcilies universa.* Ambrosius, *ibid.* aut quisquis alius auctor est, de conditionibus illis, quas in Prælato Ecclesiastico requirit Apostolus: *Non litigiosum, id est, (commentatur) non linguam, ac convicium relaxet, ne per eandem linguam, per quam laudes refert Deo, & Divina libat sacrificia, litium venena proferat, quia non licet de ore Episcopi (idem dic de sacerdotis) benedictionem simul & maledictionem egredi.* Incarnata veritas indistinctè omnibus, qui pa-

Nansi

Verus
de litig

Nansi

cis amantes fuerint Dei filiationem admittit: *Beati pacifici, quoniam filii Dei videntur: Matth. 5. v. 9.* Nos autem, qui solum sumus filii, verum etiam ipsum Dei filium in sacrosancta Eucharistia mensibus nostris tractamus, non deberemus fundi, summoque pudore affici, si perstram, & fors malè fundatam, odii aversionis à proximo passionem, ad Dei familiam, ac filiationem devolveremus. *Vos ex Patre Diabolo estis, Ioan. 8. v. 44.* desideria patris vestri vultis perficere, homicida erat ab initio. Si aliquid moveat nec consilia, nec exempla, moveat saltem memoria primi illius reprobissimi plumbi postquam decidit in infernum, eundem fuisse talem, ut licet cor habuerit rancore plenum, ac totaliter odio venenum nihilominus sacrificaret, atque ita primo ex genere humano, qui barathri inferni ac tormentorum aperuit portas, fuit ut vindicativus, ex ipso quodammodo reddidit sacrificio. Concludo ergo cum Tertulliano, 5. 9. ad Martyr. cap. 22. licet in alio proposito: *Inveniat Diabolus pacemunitos, & concordiam armatos; pax vestra, bellum est illi.*

Caput Quartum.

*De Castitate, Sacris Ordinibus propria
& annexa, de qua Christus, magnam
habuit curam, eamque in quibus-
dam versibus sacris insinuat
Ecclesia.*

CONTINENTIA non solum conveniens, sed
& summè necessaria est vocationi nostræ,
ideoque à Sacris Ordinibus plane est insepa-
rabilis, utpote in eorum susceptione vo-
to singulari implicitè Deo promissa: ut hanc
persuadeat necessitatem B. Petrus Damianus,
hæc ad intentum nostrum scribit: *Opusc. 5.
de g. sac. c. 1. Ut Ecclesia Christi in sua vigere
munditia valeat, & obscæno malè ministran-
tium consortio non sordescat, Sacerdotis vita ab
immundi spiritus obsoleta luxuria immunis,
& incorrupta seruetur.* Juxta mentem hu-
jus Beati Cardinalis, ut Ecclesia semper in
suo maneat vigore, ut semper floreat, sem-
per pulchrior appareat, singulariter opus est,
indigetque virtute illa, neq; ministri sacri, qui
illius radices sunt, inficiantur; etenim, quem-
admodum dum videmus frondes, flores, fru-
ctus alicujus arboris, languere, marcescere, ac
exarescere, vitium hoc ac defectum statim

N. 1151

Vetus
de castitate

N. 1151

derivamus in radicem; *vidit arborem pal-*
tibus foliis marcidam, & intellexit studium
Agricola, quia lasuram in radicibus habet
 eodem modo discurrere debemus, (in
 ac subjungit Auctor operis imperfecti
 38.) quod quando videmus dissolutum, in-
 gantem, immundum ac luxuriantem pop-
 lum, ac ex indicio hoc concludere infestum
 esse loci illius Sacerdotium: Ita quando videmus
 populum in vocat disciplinatum, & irreligiosum
 sine dubio cognoscere, quia sacerdotium ejus
 est sanum. Ideo S. Bernardus de Pass. Dom. a
 castos. Medullam Ecclesie: *Quasi Medulla*
Ecclesia, sunt virgines. Tantifecit in Me-
 stris Ecclesie pudicitiam ac continentiam
 Origenes, Hom. 4. in Levit. ut illi primatum
 huat inter virtutes reliquas omnes: *Omnia*
Sacerdos, qui divinis assistit altari
castitate debet accingi; ejusdemque pur-
mentis ac opinionis est. S. Thomas a Villa
 va, Conc. de S. Aug. dignissimus Valentinus
 Archi-Episcopus, dum post tot secula senten-
 tiam illam calculo suo confirmavit, in quo-
 dam ad Clerum suum habita concione
Quid sacerdote decentius, quam decor, & pu-
ritas castitatis? Sit pius, sit fervidus, sit hum-
ilis, sit devotus, sit quidquid vis, si non est ca-
stus, nihil est: Verba lanè, profunda me-
 tati

tatione dignissima. Sit licet Ecclesiasticus
Concionator celeberrimus ac zelosissimus,
converrat fervore suo, sua facundia ac dictio-
ne plurimas animas, sua distribuatur inter
pauperes, sollicitè administret sacramenta,
gregi suo tam in spiritualibus quam tempo-
ralibus sollicitè, seduloque succurrat, sit ho-
mo zelantissimus, ac ardentissimus amoris
divini, sit orationi deditus, *Sit quidquid vis,
si non est castus, nihil est.* Habeat licet in
gradu eminenti virtutes omnes, si illa sola
deficiat, dignus non est, qui nomen gerat
Sacerdotis. Gravissima quoque est senten-
tia illa Clementis Alexandrina, *Lib. 3. Strom.*
quam oporteret, pro conservanda puritate
omnium Ecclesiasticorum cordibus esse
infulptam: *Soli qui puram agunt vitam, ve-
re sunt Dei Sacerdotes.* Ex quo deduco il-
los omnes, qui non sunt amantes puritatis,
solum esse larvas, ac viva cadavera Sacerdo-
tum. S. Joannes Chrysostomus libro tertio
de Sacerdotio dum de virtute illa loquitur,
insinuat illam in nobis adeo debere esse illi-
batam, ac si essemus, etiam cum carne no-
stra mortali, constituti in medio Choro pu-
rissimorum illorum spirituum Angelicorum,
nec candorem ac mundiciem nostram mino-
rem debere esse, aut cedere puritati illorum:

Ne-

Vetus

Vetus
Ecclesiasticus

Ne-

Necesse est Sacerdotem sic esse purum, ^{mentiam}
 in ipsis coelis collocatus, inter coelestes illarum ^{quam cura}
 ritus medius staret; Et S. Hieronymus, ^{stravit C}
Epist. ad Tit. cap. 1. qui austerissimæ pœnitentiae ^{volebat}
 remediis, inter innumerabiles conflictibus ^{seque}
 assultus, & impugnationes virtutem hanc ^{igit pro}
 immaculatam custodivit, prout de se magna ^{magua}
 testatur, admonet nos, quanto zelo, ac ^{ac} ^{mae Ma}
 ra illam procurare, ac conservare debeamus, ^{sed quia}
Castitas propria, & ut ita dixerim, pudicitia ^{er}
Sacerdotalis, ut non solum ab opere se immoret, in
do absteineat, sed etiam jactu oculi, & corpori vir-
tianis errore, mens Christi corpus confidit, inquit
fit libera. In quibus primis verbis obser- ^{clor. in co}
 quod videatur sanctus per phrasim illam ^{pus cum}
 velle distinguere inter sacerdotalem puritatem ^{Dominio}
 & omnem aliam, ut intelligeremus sacerdotem ^{coaluit,}
 rem non debere esse contentum communis ^{quaric :}
 ac ordinariæ pudicitia, quæ etiam de ^{debitum}
 observari à laicis, sed quod vi sui status ^{ac} ^{tem, S.}
 fessionis teneatur ad puritatem quam sua infan-
 rigorosam ac exactissimam; nimis enim ^{eratissim}
 formis est omnis nœvus in eo, qui consecratus ^{dissimis}
 re, ac manibus contrectare debet virginem ^{tus in p}
 corpus illud de quo scriptum legimus: ^{Co Angelic}
ador lucis aeterna. ^{Sap. 7. v. 26.} ^{adlteru}

Porro, ad extimulandum nos ad continentiam ^{clinatione}
 nos festis

mentiam, serviet etiam considerare immen-
 sam curam ac sollicitudinem quam demon-
 stravit Christus pro eadem virtute. Dum
 volebat ille de cælo descendere in terram,
 seque mortalitatis nostræ vestire spoliis, ele-
 git pro sua mansione uterum, non alicujus
 magnæ Principissæ, sed virginis sacratissi-
 acmæ Mariæ, non quia ex sanguine Regio,
 sed quia, quanto pauperior erat in divitiis,
 tanto erat ditior super omnes alias creatu-
 ras, in puritate; & ut nos, hujusmodi can-
 didi virginali assueamus, exigit à nobis,
 B. Petrus Damianus, *Opus. 8. contr.*
cler. in cont. dis. 1. cap. 1. quo idem illud cor-
 pus cum æquali puritate tractemus: *Quia*
Dominicum corpus in virginalis uteri temple
coaruit, nunc etiam à ministris suis munditiano
quirit: Virgini Matri similem omnino pu-
deratium inter homines in terra elegit sibi pa-
atrem, S. Josephum. Natus in mundo, à prima
sua infantia, à nullo alio attrectari voluit sa-
cratissimū suum corpusculum, quam à mun-
distis parentum suorum manibus: reclina-
us in præsepio obsequia accepit à purissimis
Angelicis spiritibus, qui exultabundi cunis
adstiterunt: Et ut S. Ecclesia genio illius ac in-
clinationi sese accommodaret Natalitiis ipsi-
us festis adjunxit aliorum trium, scilicet
 S. Ste-

N. 161

Vetus
cler. in cont.

Opus. 8. contr.

S. Stephani, sancti Joannis, ac SS. Innocentium festiuitates, de quibus omnibus dicitur: *Virgines sunt, & sequuntur Apoc. 15. v. 1.* In vitæ viginti trium annorum decursu permisiolumnari à quouis, injuriari ac tradidunquam in materia honestatis aut puritatis ut ne quidem occulta ac astuta Pharisaeorum ac scribarum malitia, quidquam unquam perire potuerit hac in materia, quod cogeret, aut sugillaret. Tolleravit inter alios suos familiares, contentiones, ambitiones, credulitates, negationes, proditiones nunquam ne umbram quidem impudicæ. Licet corpus suum miserrimè fuerit peruersum, pessimèque tractatum, ac quodammodo contritum à Judæis, omnino contempsit, ut post mortem mundissimo involueretur linteamini, *Sindone munda*, ac in monumento aliquo novo reponeretur; et sic ergo omnibus præmissis, hanc decessus consequentiam B. Petrus Damianus. *Ep. 6.* *A quibus nunc obsecro tractari vult corpus suum, cum jam immensus regnat in cælestibus, si mundis attingi manibus volebat in præsentia, quantum corpori suo non vult adesse maiestatem, jam in paterna maiestatis gloriam potius reflectamus, quod quotidie in*

...us nostris habeamus Agnum illum imma-
...culatum, quodque in græco *Agnus* idem sit
...quod *castus*, ac proinde videamus, quanta
...injuriam, quam peccatum enorme, quod fa-
...cimus cum impuris manibus, ac modo tam
...dedecente, tam infinitam puritatem pertra-
...ctamus ac contingimus.

Nec deest hac in parte Ecclesia, quin ex
...ipsumet propriis Clericorum vestibus, hanc
...illis insinuet, ac quotidie præ oculis propo-
...nat virtutem. Solent Ecclesiastici nonnulli
...magis conspicui portare pelles murinas, quas
...Armelinas vocant; nec absque mysterio præ
...reliquis aliis, ad sacrum ritum, hæc electæ sunt
...specialiter pelles; est enim animal illud ipsi-
...simum castitatis ac puritatis Symbolum, dum
...ita sollicitum, ita amat, ita zelat suum can-
...dorem ac munditiem, ut dum à venatoribus
...infectatur, nec absque inquinamento,
...antrum suum, sordibus antea in introitu ab
...insequentibus aspersum, mavult incidere in
...manus venatoris ac vitam perdere, quam
...maculari; Hinc in emblemate quidam ani-
...mal hoc depinxerat, hoc subiecto lemmate:
Malo mori, quam fœdari. Tales deberent
...esse pudicitæ suæ amatores Ecclesiastici, ut
...potius millies mortem sufferant, quam pu-
...ritatis ac castitatis suæ subeant decremen-
...tum,

Venerabili

Venerabilis
clericus

M. J.
1611

tum. Præter hæc, candor lini, qui intelliguntur
 in superpelliceis, Albis, Rochettis, tota purificatione
 corporalibus, purificatoriis, aliisque corquetur
 bus sacris, nihil aliud indicat quam accipiend
 puritatem ac vitæ candorem in ministrari, pr
 illis utuntur, linum enim honestatem vari, secu
 fert, juxta mentem Origenis, est que tertio per
 ra castitatis, dum de illo scribit: Rom. 1. 1.
*Levit. Formam tenet castitatis, quia or
 ni de terra educitur, & de terra editur
 nulla terra admixtione concepta sit.* De
 gulo etiam lineo, quocum constringitur
 ba, ita scripsit Beda: *Lib. 3. de Tab. c. 8. T*
cas habent Sacerdotes lineas, cum totum Cleri
pus candori castitatis dedicant; Baltheis cris
nicas cingunt, cum eandem Castimoniam
gilantis mentis custodia circumcingunt. Ita lau
 gantur ergo tunicis lineis, ut castitatem suum E
 ant, accingantur Baltheis, ne castitas rioribus:
 sit. Doctor Angelicus format unam oblatio
 vationem non minus ingeniosam, quam explicat
 lem, cur ex præscripto Ecclesiæ Corpora prout dic
 fieri ac confici debeant ex puro lino, & mulieres
 ex ulla alia materia, nobiliore licet ac prexum ad
 fiore: Hisce verbis autem pandit nobis rapit in st
 sterium & insignem moralem suppedulelet pur
 doctrinam: *Opusc. 38. c. 31. 1. In tribus* emittat a
 inducunt Corporale lineum ad candorem, oca ford

Intelliguntur tria, que faciunt ad nostram mundificationem; primo enim lavatur, secundo torquetur, tertio exsiccatur; Sic qui ad suscipiendum Dominum nostrum mundus vult fieri, primo debet per aquam lachrymarum lavari, secundo per opera Pœnitentia torqueri, tertio per fervorem amoris Dei à carnalium desideriorum amore siccari. D. Thom. opusc. 8. ap. 31. 7.

Caput Quintum.

Cleri incontinentia, & à Deo, & à sacerdotibus Canonibus severissime puniuntur.

Ita lamentatur olim Deus per Prophetam suum Ezechielem de antiquæ legis Sacerdotibus: Cap. 22. v. 26. Sacerdotes polluerunt sanctuaria mea, id est per vitia immunditiam, explicat Hugo Cardinalis, ibid. idque ideo, prout dicit in eodem loco, quia, Ecce ibi mulieres, admittebant fragilem illum sexum ad sanctuaria: illud autem quod merapic in stuporem est, quod dum sol non maculet puritatem suæ lucis, licet radios suos emittat ad fœtidas cloacas, licet penetrent loca sordidissima, nihilominus æternus ille
Ju-

Veris

de castis

M. V.

Justitiæ sol protestatur, ac conqueritur de illorum sordibus ac immunditia inquit: *Coinquinabar in medio eorum*, Exa. v. 26. Ex quibus elucet, quantum officium fuerit peccato illo incontinentiæ, amplius que elucet ex gravitate pœnæ, quæ imminuatè post legitur reg strata: *Effudi super indignationem meam, in igne ira mea consumpsi eos.* Ex hisce autem ego tale formamentum: Si in ministris illis tantum requirebat castitatem, quorum solum officium erat mactare, ac excoriare pecora ves, boves, & similia animalia, aut eas apponere, ac adferre panes, & incensum, quantum amplio rem, majoremque exigebat his, qui spontaneè illam voto sibi adhiberunt, quique manibus attrectare de totum suum corpus virgineum, in quod *derat: A geli prospicere?* Votum à Sacramento emissum in actu consecrationis, ita titer illum ligat ad non violandam puritiam, ut in ejus contraventione, statim in mèm rigidam, ac duplicatam Dei iram concitet: *Errores nostros Religio, quam temur accusat, criminiosior est impudens qui promiserit castitatem*, prout adverte Salvia nus. *Ad Eccl. Cath.* Quantam mæ alicujus sacerdotis adfert pulchritudinem pu-
duplò n
ac defor
ut illum
reddat
rissimè
Si casti
creat, li
bus dign
non cu
manusc
puris at
in ipso
ne, tam
lachrym
Hug Car
agni im
intinger
rias, q
meretri
ceat De
nentia
Oze Le
ad sustin
cam, q
jecissent
imo fer
ritatis n

nem puritas ac continentia, tantam, imo duplò majorem, illi confert turpitudinem, ac deformitatem impudicitia; tantam dico, ut illum & titulo, & caractere sacerdotali reddat indignum. Afferit hoc ipsum clarissimè S. Isidorus Pelusiota: *Lib. 3. Epist.* *Si castitas est pudicitia subditos sacerdotes creat, libido procul dubio ac lascivia sacerdotibus dignitatem abrogat:* Et tamen quot hæc non curantes accedunt ad sacrum altare, manusque mille inquinatas spurcitiis, impuris attractibus &c. non verentur intingere in ipsomet Christi, agni immaculati sanguine, tam indigna hæc res, hæc tanta miseria lachrymas elicuit ex oculis S. Bernardi, *cit. ab. Hug. Card. ibid.* unde dicebat: *Omnino audent agni immaculati sacras contingere carnes, & intingere in sanguine Salvatoris carnes nefarias, quibus paulò ante (proh dolor) carnes meretricias attrectarunt.* Quantum displiceat Deo sacrorum ministrorum incontinentia, facile deducitur ex severa punitione Oze Levitæ, qui manum suam extenderat ad sustinendam vacillantem ac nutantem Arcam, quam recalcitrantes boves jamjam dejecissent: Causa tam justa, tam rationabilis, imo fere necessaria, nunquid ab ipso temeritatis notam poterat (fermè debebat) abster-

Nansi

Vetus
claustrumNansi
166

stergere, eumque subtrahere pœnæ tanquam am-
 gorosæ? Percussit super temeritate, & peccatis,
 Abulensis in 1. Paral. cap. 14. Q. 26. dum maculat
 cessum hunc examinet, inter alia de formidanda
 puncta, ob quæ infelix Levita morte multa fuerit
 tus est, etiam hoc recenset: *Erat immundus, et
 tetigit arcam, nam tradunt Hebræi, quod
 quod precedenti nocte iste Oza cognovit, qui
 spectatis hic forsitan, aut incestum, aut alio com-
 terium, aut sacrilegam aliquam comminatione pro-
 nem? Minime) uxorem suam. Verum quod,
 an non erat hoc ipsi licitum? Respondet Abulensis,
 in Levi. 15. quod ista erat immunditas: *Immunditas
 secundum legem: volebat enim Deus ut Potestates
 Levitæ se continerent, etiam ab actu conjugum hu-
 gali, quando contrectare, aut attingere eam, con-
 bebant arcam. Jam verò, si vel sola Genealogia
 tetigisse lignum, idque in casu ac occidente stirpe
 tam urgente, ne scilicet periclitaretur quæ obstru-
 pretiosus, ac inestimabilis thesaurus, in mundi
 lominus ob factum istud miser ille Levita Dominus
 sacris Annalibus per omnia sæcula, tanquæto Basili
 temerarius manet diffamatus, & proclatriter q
 tus, ut morte repentina punitus. Ergo carnali se
 infert, stringitque hanc conclusionem Cadver sus
 thusianus: *Si ita percussus est, qui bona excedunt
 quamvis non satis discreto, arcam Domus quid dice
 rem in animatam, & ligneam, sustentat mysterium***

tanquam damnationem merebuntur, ac susti-
 nebunt, qui corpus & sanguinem Salvatoris
 in maculatâ conscientia tractare, & sumere non
 de formidant? Si justo debitoque rigore castiga-
 mulla fuerit legalis aliqua transgressio, quæ ni-
 miam erat aliud, quam omissio alicujus sacri ri-
 tus, quam non erunt æterno digni supplicio
 illi, qui immunda, inhonesta, foedissima-
 que commissione, profanant, ac quodam-
 modo prostituunt ac deturpant, non lignum
 verum, sed ipsummet sacratissimum cor-
 dendus illius, de quo omni manè hæc verba re-
 munitamus: *Quem adorant Dominationes, tre-
 dent Potestates?* In Levitico registratum le-
 gemus hujusmodi decretum à Deo promul-
 gatum, circa Aaronis descendentem lineam
 Genealogicam: *Omnis homo, qui accesserit
 ad altare vestra ad ea quæ consecrata sunt, &
 intulerunt filii Israel Domino, in quo est
 immunditia, peribit coram Domino; Ego sum
 Dominus: C. 27. v. 3.* Textus hic servit san-
 cto Basilio: *lib. 2. de Bap. c. 7.* ad sugillandos
 sacerdotes; perstringendos sacros illos ministros,
 carnali sensualitati immerfos: *Si tales mina-
 tæ adversus eos posite sunt, qui temerè ad sacra-
 ta accedunt, quæ ab hominibus sacrificantur,
 quid dicendum est de eo, qui in tantum ac tale
 mysterium temerarius est?* (bene observentur
 qui

H

ultima

Verus

de sacris

ministris

ultima verba hæc, quibus Sanctus con- Demol
dit) *Tanto sceleratiorem esse eum, qui cratem
impurus Christi Domini corpus sacra non qu
quam ille, qui olim sanguinem arietis um, sec
taurorum immolabat, quanto Christi Du conve
corpus excellentius est, quam arietis, & omnes*

Gloriati sunt aliquando Dæmones, li, tan
cerdotes suos Idololatrias majori prærint, qu
fuisse continentiam, quam inter Christi stris, q
dotes possit reperiri; & si breviter ve in extre
perlustrare historias, reperiemus, has comi
nostra cum confusione, id ipsum esse. Exp
mum. De Sacerdotibus Ægyptiis scrip antiqui
Hieronymus: L. 2. in Ioan *Carnibus & optime
semper abstinnerunt, maxime propter quanto
tus libidinis: de iis qui sunt in Æthiopia crata fu
statur S. Augustinus, Serm. 27. ad Frat. acceptu
licet haberent uxores, nihilominus carnis j
magis promptos, magis expeditos reddo Altaris
ad Deorum suorum obsequia, semel Dist. 90
in anno illas cognovisse. De sacerdo diffusu
sui temporis refert in Saturnalibus Ma ac pcer
bius, Lib. 1. Saturn. c. 23. ipsos coactos qui in v
ut in vita cælibe remanerent. De fortè e
nensibus plenam fidem facit Plato aliquer
Timeo, quod Eremitarum instar vix congru
separati à communi consortio, ut evita Presby
omnes sensuum offensiones, ac irritam quam j*

Demosthenes in Oratione contra Timocratem vivis probat rationibus, Sacerdotes, non quidem dum primo offerunt sacrificium, sed in omni alias deinceps vitæ decursu convenire, ut puri sint, & casti. Si ergo omnes illi, qui meri erant sacerdotes diaboli, tantum pro castitate zelum demonstraverint, quomodo non timendum est, illos non in extremis, qui veri Dei sunt ministri ac cultores, in extremo iudicii die exprobraturos lascivias, & commissas ac impudicitias?

Ex pœnis in sacerdotes incontinentes, ab antiquis sacris canonibus, ac conciliis, latis, optimè deduci potest, ac demonstrari, quantum opere semper Ecclesia detestata, ac execrata fuerit vitium illud in clero: *Qui post acceptum sacrum ordinem lapsus in peccatum carnis fuerit, sacro ordine ita careat, ut ad Altaris ministerium ulterius non accedat: Dist. 90. c. pervenit. Sed in c. Presbyter dist. 82. diffusius, distinctiusque legimus pœnas, ac pœnitentias, quas subire debuerunt illi qui in vitium carnis fuerant prolapsi, & quia fortè ex legis illius exhibitione fructum aliquem facere possem, existimò haud incongruum verbotenus illam hîc referre: Presbyter si forte fornicationem fecerit, quantum secundum canones Apostolorum debeat*

H 2

depo-

N. N. N.

Verus
de castitate

N. N. N.

deponi, tamen juxta auctoritatem B. Sylvestri: si in vitio non perduraverit, sed a fronte confessus adjecit, ut resurgat, de annis in hunc modum poeniteat: (deducta gravitate poenae enormitas peccati) in quibusdam mensibus privato loco à ceteris reclusus, pane & aqua à vespere in vespere amittitur; tantum autem diebus Dominicis, & præcipuis festis modico vino & pisciculis, & leguminibus recreetur, sine carne, & sine mine, ovis & caseo, sacco indutus humi hereat die ac nocte, jugiter misericordiam omnipotentis imploret. Finitis tribus mensibus continuis, exeat, tamen in publicum non procedat, ne grex fidelis in eum scandalum faciat; nec enim sacerdos debet publice peccare sicut laicus. Postea aliquantisper reclusus, & in partibus viribus, unum annum & dimidium pane & aqua expleat, exceptis Dominicis & præcipuis Festis, in quibus vino & sagittis ovis & caseo, juxta canonicam mensuram poterit. Finito primo anno & dimidio, corpus & sanguinis Domini, ne indurescat, percipere fiat, & ad pacem veniat. Psalmi in Choro ultimus canat; ad cornu altaris non accedat, juxta B. Clementis vocem, minoratifici agerat, deinde vero usque ad expirationem septimi anni, omni quidem tempore, exceptis

Pascha
unaqua
net.
fratres
poeniten
sinum
em, e
est, qu
canendo
dando
autem
decimi
mente r
Neque
cerdos p
est, pe
Quis,
latas ac
unt, ae
non ref
mortifi
demon
aut de
licto, c
curat si
rigidat
tenfam
les Ca
numer

five ob Clementiam Pontificum, certum
est, quod summa nostra cum infelicitate
ac futuro incommodo, longè majora
trociora nobis, pro talibus enormibus
licetis, supplicia referrentur in inferno.

Caput Sextum.

Gravissima injuria, quæ Deo ab im-
sacerdotibus irrogatur, perpendi-
tur, pœnaque illis inflicta pro-
ponuntur.

STudent sacri Doctores, variis scriptis
ac similitudinibus demonstrare Ecclesiasti-
cis enormitatem impuditiæ, vitii, è di-
metro, ac directè ministerio illorum
positi. Et licet capite præcedente men-
tionem fecerimus de punitione Ozæ, meriti-
nilominus hic iterum repeti, cum singu-
lari aliqua consideratione S. Pariani; de qua
Vos appello, qui cum mala conscientia
sancta contingitis, audaces manus, nec ob-
sculum sustinet Domini: Loquitur de illis
sacerdotibus, qui ausu sacrilego non verentur
conscientiâ maculatâ, manibusque impu-
ris attrectare virginalem Christi carnem
quos ut deterreat, sequens format argu-
mentum

mentum: *Qui tacenti Deo, velut nescienti, pollutam animam, & prophanum corpus ingeris, audite quid fecerit Dominus tunc: Oza, qui inexplorata conscientia latus arce attingerat, occisus est, & tamen ille non ut aliquid ex ea sumeret, sed ut declinantem ad lapsum vitulum contineret, accesserat. Vult dicere: Si morte repentina plexus sit in terra, qui manum suam, non in contemptum, sed sublevamen extendit, tetigitque arcam, non alterius culpæ reus, quam legalis alicujus transgressionis; quid dicemus de temerariis illis, qui indignissimis fœdatis sordibus, inquinati abominationibus, ac millenis conspurcati lasciviis, ipsummet Arcæ Deum audent contingere, ac sumere, majori sane injuriâ, quam si ipsum in cloacam sordidissimam projecissent? Illud erat, quo deploravit S. Vincentius Ferrerius, *serm. de S. Marco. congruitque jam dictis: Corpus Sacerdotis est sepulchrum Christi, cogitate quantam sanctitas debet habere in vita, & quod peccatum illorum, qui projiciunt corpus suum in latrinam luxurie. Majus peccatum est, quam si duo projicient sanctum sepulchrum Christi in cloacam. Quis autem ausus fuit, dum Arca solemniter in processione portaretur, exponere ipsam evidenti casûs periculo? Ros**

H 4

quip-

VERUS

Verus
cl. fastig.

M. V.
175

quippe lascivens, paululum inclinaverat hunc
 1. Paralip. cap. 13, v. 9. Per animalia ista in- pro E
 guntur Ecclesiastici, concionatores, om- nentia
 que illi jugum Clericalis portant obfer- ac lau
 tia: *Per boves lascivos recalcitrantes,* ter al
liguntur Doctores & Prædicatores, ad laude
corruentes, inquit Carthusianus ad pr- cundu
 tum locum, de iis enim in figura scrip- fulm
 est: *Mare unum & boves duodecim super* Exprim
re: 3. Reg. 7. v. 44. Siquidem clerus, p- grave
 libro primo capite primo diximus, sub- appro
 mundum, per mare designatum: *Hoc* citieb
magnum & spatiosum: Ps. 103, v. 25. Ex- da mo
 autem deduco, quod sacerdotes impudic- rent a
 lascivi, loco quod deberent sustinere ac- cratiff
 rare arcam, id est Ecclesiam, eamque corpu
 plari, ac incontaminata, ac inculpabil- nusqu
 fovere, ac conservare, dum carnis sua- quod
 quantur impulsum, dum suæ obediunt- inquit
 sualitati, illi, illi sunt qui eandem turba- idolum
 extremoque periculo exponunt. Hæc- dæis ip
 id confirmant, dum enim ruinam minati- varia
 deretur (prout in viso nocturno appar- runt,
 summo Pontifici) Basilica Lateranensis, narent
 nullo alio capite tantus hic casus acci- Cruci
 quam ex dissoluta clericorum, ac per- ita foli
 vita: *Iacob. Bergom. l. 13. ad an. 1217. Magna* cerdo
ricorum licentia: Præverit autem casus ipime
 huc

hunc clementissima Divina Providentia, ac
 pro Ecclesie suae sustentatione ac manute-
 nentia S. Franciscum, ejusque sacratissimum
 ac laudabilem Ordinem suscitavit, cui, praeter
 alia encomia, haec quoque adscripsit
 laudes Aeneas Sylvius, ep. 12. postea Pius se-
 cundus, summus Pontifex: *Pellit libidines,
 fulminat illecebras, voluptates strangulat.*
 Expressere nequeo, quantam, quamque
 gravem Deo irrogent injuriam, Altari sacro
 appropinquantes, carnalibus inquinati spur-
 citiebus! An non impii, sacrilegi, athei quo-
 dammodo dicendi forent, qui in eodem colloca-
 rent altari, & infamem Veneris statuam, & sa-
 cratissimum, nunquamque satis venerandum
 corpus Christi Domini nostri? Audiat jam u-
 nusquisque (clamat Blesensis in una synodo)
 quod, *Quicumque ad altare Domini accedit
 inquinatus luxuria, juxta filium virginis,
 idolum ponit Veneris*, multo peior in hoc Ju-
 daeis ipsis: Illi enim in culmine montis Cal-
 variae impudicae illius Deae statuam colloca-
 runt, ut per lascivam illam effigiem prophane-
 rent sanctuarium, omnemque Christi
 Crucifixi mortis tollerent memoriam, atque
 ita soli loco injuriam intulerunt; at vero sa-
 cerdotes impudici, directe injuriam irrogant
 ipsimet Christo crucifixo, includendo ipsum
 suo

H 5

suo

Veneris

Veneris
de sanctisVeneris
de sanctisVeneris
de sanctisVeneris
de sanctisVeneris
de sanctisVeneris
de sanctisVeneris
de sanctisVeneris
de sanctis

suo pectori, Altari (ita dico) Deæ Ve
 consecrato. Nec solum Deæ sunt inju
 cerdotes, qui sese dant in prædam
 ac carnalibus voluptatibus, sed etiam sibi
 ipsis, dum corpus suum sacro Chrismate
 unctum ac sanctificatum, & puritati ac ca
 tati consecratum, prostituunt ac prophan
 Cum Dominus dicat (est admonitio B. B.
 Damiani 17. opusc.) nolite sanctum dare
 bus, quod de te judicium erit, qui corpus
 utique sanctificatum est per consecrationem
 cessum, non canibus, s. d. lupanaribus tradit
 rum (si Deo placeat) nonne sacerdotibus
 quibus impropere posset Dominus: 1. 24.
 24. Servire me fecistis peccatis vestris, dum
 medium Confessionis facilitatur quasi
 ad effundendos impuros illorum appetit
 Sed quando omnia hæc non sufficiunt
 excitandum horrorem ac detestationem
 lius vitii, moveant saltem pœnæ gravi
 mæ, & cælo sæpius inflictæ impuris Ec
 cliaisticis: Servit opportunè huic propo
 doctrina aliqua Apostoli, specialiter ad
 directa, qui majus lumen accepimus, qui
 sæculares: Hebr. 10. v. 26. Voluntariè
 peccantibus nobis, post acceptam notitiam
 ritatis, jam non relinquitur pro peccatis
 terribilis autem quadam expectatio judicii

ignis emulatio: sequitur modo argumentum
 fortissimum: Irritam quis faciens legem Moy-
 sis, sine ulla miseratione, duobus vel tribus te-
 stibus moritur; quanto magis putatis dete-
 riora mereri supplicia, qui filium Dei conculca-
 verit, & sanguinem testamenti pollutum du-
 xerit, in quo sanctificatus est, & spiritui gra-
 tia contumeliam fecerit? Hoc ipsum facit, qui
 carnes immaculati Agni manducaticum con-
 scientia fœdata carnali aliquo delicto, hoc
 enim modo verè conculcatur filius ipsius
 DEI; idque clarissimè indicat Theophila-
 ctus super illa Divi Pauli verba: Quando
 assumentes impollutum corpus & sanguinem
 Domini, cœno ac luto corporalis impuritatis
 carnem nostram, qua illud assumpsit, invol-
 vimus, nonne filium Dei conculcamus? Ideo
 minor injuria est, si ad cloacam fœtidissimam
 projiciatur, quam si in animam peccatis im-
 puram recipiatur: Lutum terra non adeo in-
 dignum est corpore Divino, quam indigna est
 carnis tuae impuritas: atque in eodem sensu
 explicat præcitata Apostoli verba S. Joannes
 Chrylostomus: Hom. 20. ad Hebr. Quomodo
 conculcat quis filium Dei? Quando qui est e-
 jus particeps in mysteriis, peccatum fecerit, non
 eum conculcavit? Non enim desexit? Verùm,
 non solum conculcat Sacerdos impudicus

Veni

Veni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castroVeni
de castro

Filium Dei, sed ex verbis Sancti Pauli erant cum n
 ipsum despiciere, ac expellere Spiritum Sa qui et
 cum, quem in sua ordinatione per impo essent
 tionem manuum Episcopi, recepit, illius ad cor
 loco admittit spiritum fornicationis, dum
 que aliter esse potest, quia ubi ardet im obgra
 ra flamma libidinis, ardere aut lucere rias, n
 potest Spiritus Paracliti ignis; Ideo Pa que d
 sus Tyrannus, ut illum tolleretur è virg tium t
 sanctæ Lucie corde, minatus fuit, quod detur
 let curare illam duci ad lupanar; *Sube impiu*
lupanar duci, ut te Spiritus Sanctus de feret ini
 idemque etiam Deus ipse clarè edixit: *en saltari*
Non permanebit spiritus meus in homine, hono
caro est. contin

Non debemus absque speciali reflexio ad fen
 præterire illa Apostoli verba, *Heb. 10. 29. laq; p*
deteriora meretur supplicia; quasi dicit suaru
 Sacerdotibus lascivis non esse proportio statim
 tam pœnam mortis temporalis, quæ in quini
 tiqua lege transgressoribus infligebatur, runt i
 illis manere præter illam corporis, etiam per ho
 ternam animæ. Refert ad hoc propor mula
 rum Molina, cum autoritate Carthusia vasa fa
Trac. 1. c. 17. paragr. 2 alicui Servo Dei exhibi do illa
 fuisse animas in Purgatorio, atque inter missib
 las vidisse plures omnis generis statûs ac cor &c. S
 ditionis, ast nullos vidisse sacerdotes, quos repe
 cup

cum miraretur, fuit illi dictum ab Angelo,
 qui eum ducebat; quod aliqui Sacerdotes
 essent valde boni, & illi statim ascenderent
 ad cœlum; alii verò qui non essent tales,
 dum carnis ac sensus sequuntur appetitus,
 obgravissimas corpori Christi illatas inju-
 rias, non accipere spatium pœnitentiæ, at-
 que i deo statim damnari. Omne aliud vi-
 tium suis in ministris Deo quodammodo vi-
 detur tollerabile, excepto impuritatis. Dum
 impius Rex Balthasar omnem suam effunde-
 ret iniquitatem, in crapulis, ebrietatibus,
 saltationibus, jocos cum suis concubinis in
 honorem Deorum suorum, fulmina iræ suæ
 continuit Divina Justitia, sed quando jussit
 ad ferri sacra vasa templi Jerosolymitani, il-
 laq; prophanari fecit impuris concubinarum
 suarum labris, completa erat malitia ejus,
 statimque apparuerunt prodigiosi illi digiti,
 qui in pariete descripserunt, ac manifesta-
 runt ipsi suam condemnationem, ut nobis
 per hoc insinuaretur, DEUM in nobis dissi-
 mulare alios excessus, sed quando inter ipsa
 vasa sacra irrepere incipit inhonestas, quan-
 do illa incipiunt prophanari, statim ac irre-
 missibiliter libra incipit nutare, *Appensus es*
 &c. Sicque accidit, plures sacerdotes morte
 repentina abripi absque sacramentis, ac im-
 pœni-

H 7

pœni-

VERUSI

Verus
cl. castig.

pœnitentes! Hinc B. Petrus Damianus, *nit.*
bens contra clericos incontinentes, *fare te*
cap. 3. hæc illis minatur: *Noli vasa De* redire
crata, in vasa contumelie vertere inolu dare,
exemplo Balthassar, usui vestra delectam magis
aptare, ne repente zelus Dei super vos, in ter qu
cundia se furore succendat. Et, si oculor luto i
stros non nihil ad historias velimus com fiaftic
tere, pro fructu nostro, ac profectu vide nati c
mus quam severum sese sæpius DEUS Card
buerit, in puniendâ clericorum inco aliq
nentiâ. censi

Legitur in Revelationibus Sanctæ Bri tri. O
tæ, *lib. 2 cap. 2.* quod dum Sacerdos quid me de
de lubrica vita, quam ducebat, fuisset ma cessa b
tus, ac reprehensus, nec quidquam tamen scient
se emendaret, sereno quodam die subitio legior
mine fuerit tactus in partibus secretionib infam
aliis membris omnibus omnino illæsis. gnam
Petrus Damianus refert de quodam Cleri here a
l. 5. Ep. 16. qui suo tempore Parmæ studet maqu
quod cum familiaris esset alicui Domico illum
raræ formæ, ac pulchritudinis, per pl vaban
annos cum ipsa inhonestè conversatus fu propu
quali exitu? *Cum commune urbis illius sum.*
graret incendium, in una domo reperti, prianu
que simul igne consumpti; sic, sic nimis confici
flamma libidinis, ignem meruit comburi mater

Verum, id quod majorem debet cau-
 sare terrorem, est, quod si unus ex similibus
 redire velit ad frugem meliorem seque emen-
 dare, statim iterum recidet, cum ruina eo
 magis deploranda, quo certius est, morali-
 ter quasi esse impossibile, eum unquam de
 luto illo emerfurum. In Annalibus Eccle-
 siasticis, occasione alicujus canonis, ema-
 nati contra clericos impudicos, refertur à
 Cardinale Baronio *ad ann. 1100. n. 23.* casus
 aliquis terribilis, excerptus ex Petro Clunia-
 censi, & est talis: Liziniaci in territorio Pe-
 tri-Oricensi erat quidam Sacerdos, sum-
 me deditus vitio carnis, nec tamen interim
 cessabat celebrare, sed ob continuos con-
 scientiæ remorsus tot, tantorumque sacri-
 legiorum, ut tandem resipisceret, vitamque
 infamem, inhonestam, statuique suo conju-
 gnæ permutaret, familiarem cœpit contra-
 here amicitiam cum quibusdam piæ, opti-
 mæque conversationis Religiosis, qui omnes
 illum & precibus, & exhortationibus adju-
 vabant, ut de sordibus suæ impudiciæ, ac
 propudiosæ vitæ posset emergere, ast in cas-
 sum. Non absque ratione dedit S. Cy-
 prianus vitio illi hoc epitheton, incendium
 conscientiæ: *Incendium conscientie bone,
 mater impœnitentiæ; Epist. 147.* Siquidem eo-
 dem

Verus

Verus
 cl. castig

Verus
 cl. castig

dem impetu, quo ignis materialis in omnibus
 res reducit quantumvis proceram forte carnifi-
 que arborem, si semel illam contigerit, res Da-
 dem modo libido, ubi semel conscientiam a
 aliquam ingressa est, omne meritum et debitum
 sumit, tollit omnem virtutem, everit ac in-
 mnam devotionem: Sed revertamur ad per hi-
 ceptum casum nostrum: Sacerdos ille tertio
 dem in morbum incidit, ac ad extrema devare p-
 ctus fuit, evocatoque suam in assistentiam dixerit
 adiutorium, quodam Religioso, incensus, p-
 horribili voce clamare, ut sibi succurrerem ex-
 adesse enim leonem ferocissimum, qui in æte-
 nibus apertis se vellet devorare, sed per hæc, o-
 tionem servi Dei ille fugatus fuit, post hæc in cont-
 autem spatium denuo infirmus terribilibus ser-
 vociferare cœpit, ac dicere, quod de co-mande-
 super se descenderet rapacissimus torrens
 igneus ad se comburendum, verum de-
 iterum bonus ille Religiosus fufis ad Deum
 precibus pro illo intercedit, etiam ab Ecclē-
 cendio illo liber evasit. At verò, post ter-
 longum temporis intervallum quasi ex-
 to somno ad se reversus, totus conturba-
 ac horrore plenus, dixit, se in visione
 ptum fuisse, ac stetit ante æternum ju-
 cium, in quo ad æterna inferorum supplicia
 esset condemnatus, ac jamjam esse se in-
 nare

is in omnibus horrendorum ac truculentissimorum
n forte carnificum, addens insuper, eosdem torto-
gerit, res Dæmones attrulisse unam sartagine[m] ple-
nscientiam adipe fervente, ad restringendam,
rum debitaque pœnâ multandam infamem suam
everit ac insatiabilem libidinem. Adjungit insu-
per historia, quod probus ille Religiosus
s ille tertio sese Orationi dederit, ut miserum ju-
ma devare posset; at moribundus desperatus illi
centia dixerit, ut desisteret, utpote non exaudien-
s, incedus, prout & accidit, nam statim impu-
ccurre[n]tiam exhalavit animam in manus dæmonum,
qui in æternum ab illis cruciandam. Mors
d per hæc, & plures similes, quæ solent obvenire
post hoc incontinentibus Ecclesiasticis, profræno no-
terribis servire debent ad continendos, ac do-
d de mandos rebelles sensus nostros.

Caput Septimum.

*Ecclesiastici, præ cunctis aliis, sensuum
tentationibus magis sunt expositi,
ideoque maxime cavere, ac fu-
gere debent sexum lubricum.*

Sanctus Hieronymus inter omnes illas suas
suppl[em]entum rigorosissimas austeritates, ac in Palæsti-
se in n[ost]ra remotissima solitudine, in semetipso ex-
per-

VERUS

VERUS
de castig

M
V

pertus est omnia illa sensuum certamina, nis peric
 nisque assultus; admonetque in quadam emi Pat
 epistola, ad Ocean, quantum possibile congrue
 ut fugiamus frequens cum foeminis sal na
 mercium, illud enim praecipuus scopu iterum
 est, ad quem offendunt ac incurrunt clero
 cum irreparabili damno, ac ruina non
 facienda: *Prima tentamenta clericorum*
sunt foeminarum frequentes accessus; iste
reprehensibiles exhibet Clericos: Et licet
 ista pice non adeo communiter macula
 genus humanum, nihilominus facillime
 illa inquinatur candor Superpellicei, *Corrig. in es*
 fia, ac Rochetti: Clarè id dicit S. Bonav. *de una p*
 tura *de mod. Confir. Licet carnalis affectus* Mult
omnibus periculosa ac damnosa, ipsis maculas
 (de sacerdotibus loquitur) *magis pernicio* atis cla
 Idque ideo, quia nos habemus majorem Aposto
 cationem, commoditatem ac facilitateis sacris
 ratione confessionum excipiendarum, acque Pro
 cri nostri ministerii, directi ac ordinati ad doces,
 vandum proximū, proindeq; sapius debet cum eni
 adire ædes, ac cum hominibus conveni. Ant no
 cum confidentia aliqua quasi domestica, ac si dix
 riis temporibus, & occasionibus, etiam *one in ve*
 sexu fragili, & sapius lubrico, etiam cum *monoveren*
 bus personis similis farinae, quas dum peritatio eju
 sum habemus esse minus, sed vel ideo, non fec

is periculosas. Non nemo ex antiquis E-
 mi Patribus dicere solebat, *Prat. spirit. c. 119*,
 congruentissime huic proposito, quod sic-
 ut sal naturaliter componitur ex aqua, sed
 iterum aqua uniat, dissolvitur, ita etiam
 homini nato de muliere, non convenit nimis
 familiariter cum ipsa agere, absque pericu-
 lo perdendi vigoris honestatis. Ideo Tho-
 mas Doctor Angelicus, interrogatus à qua-
 dam Domina, ut quid ita fugeret mulieres,
 cum tamen de illis esset natus, responsum
 dedit haud absimile dicto præcedenti: *P. Paul.*
Carig. in eju Vita. l. 1. c. 11. Ideo fugio omnes, quia
Bona de una prodivi ac sum natus.

Multò facilius impudicitia contrahunt
 maculas Ecclesiastici, quam sæculares, quod
 satis clarè erui, ac probari potest ex
 jore Apostolo, dum ordinavit, ut fœminæ in lo-
 cilitate sacris velo vultum suum cooperirent, id-
 est, *Propter Angelos* 1. Cor. II., id est Sacer-
 dotum, ut explicat Hugo Cardinalis: *ibid.*
 debet enim illi, prout suo loco vidimus, per
 Antonomasiam vocantur Angeli, idem est
 ac si dixisset S. Paulus, *velate vos fœminæ,*
ne in vestram faciem Sacerdotes inspicientes,
cum moverentur ad luxuriam, quæ est interpre-
 tatio ejusdem; ex qua deduco, quod cum
 non fecerit mentionem sæcularium, existi-
 ma-

Veris

cl. Castig

maverit illos non tam facile accipere. Singula
 giosam illam infectionem, quam Ecclesiastici
 fticos, ideoque facilius, sepiusque hostes sunt
 Dæmon, quia non ita sunt occupati, laudat
 alii: *Quia magis prompti sunt ad libidinem*
propter otium, prout bene ponderat mercia
 Hugo: tum etiam quia illorum carnaliter possi-
 plius, præservant sæculares ab offendere per-
 præcipitii. Qui in conversatione cum his infe-
 sonis differentis sexus non procedit cum ac per-
 latissima circumspectione, videat, ne Per-
 dat. Cecidit Adam, transgreditur verbum
 Dei, manducat de pomo prohibito, non
 tam ex desiderio, ut in scientia similis negare
 Deo, quam, ut dicit D. Augustinus, ea dicit
contristaret delicias suas, non curans trans-
 gredi mandatum Dei illique displicere, sed
 dummodo placeret consorti suæ. Sic circum-
 in statu innocentie cecidit Adam, pro-
 justitiâ originali, munitus tantis præfidis
 donis gratiæ cœlestis, quis se securum
 mare poterit in tali lubricitate, licet
 in vocatione, seu religione sancti-
 strictissimaque, etiam cum voto solemn-
 stitatis perpetuæ. *Mulieres apostatant*
ciunt, est sententia infallibilis Spiritus
 per Ecclesiasticum, Eccl. 19. in qua bene
 bet notari verbum illud, *apostatant*, quod

ere con singulariter respicit Religiosos, voto stricto
n Ecc obligatos, quasi veller inferre, vitium nul-
hos: lum esse, quod tam impudenter, aut tam
pati, laudacter avertit & seducit Ecclesiasticos à
libi DEO, quam suspecta, ac frequentia com-
derat mercia cum fœminis; quod sanè turò crede-
cat nare possumus Salomoni, utpote qui in seipso
ffend expertus, non solum illa certamina, illas car-
e cum nis infestationes, verum etiam ruinam ipsam
t cum ac perditionem.

at, ne Per hoc tamen, quod sit lubricum ac pe-
ur vericulosum tractare, conversari cum fœmi-
ibito, nis, non debemus nos subtrahere, aut de-
mills negare ipsis auxilium opportunum, propter
stinus ea dico desistere (non debemus, quin nos
rans n ipsi totis viribus impendamus in spirituali-
displie bus illarum necessitatibus, verùm armati ac
circumdati gratiâ divinâ toties, quoties re-
quitit necessitas, & nostra nō intervenit sen-
sualitas, propria complacentia, aut affectus,
debemus cordatè optimoque animo illas ac-
cedere, semper enim verissimum est axioma
illud: *Faciendū quod in se est, Deus non dene-
gat gratiam.* Nihilominus tamen, casus
illi excepti conveniendi ex necessitate sexum
alterum, nullatenus securitatem aliquam
parere debent conversandi cum ipso; verissi-
mum enim est, quod asseverat S. Augusti-
nus,

Verus

cl. Augusti

...

nus, Dom. 29. post Trin. Serm. 2. securitatis
 per casum esse vicinum: *Sine ulla dubitatione*
qui familiaritatem non vult vitare suffi-
cito labitur in ruinam. David, qui vixit
 eundem cor Dei, vidit à longè, distans
 passibus, vultum Bersabæ, atque ex
 intuitu præcipitatur, in adulterium & ho-
 cidium; & erit aliquis, repetit S. Augu-
 nus, qui tantum suæ fidat debilitati, an-
 deat tanquam domesticus familiariter
 mibus agere, cum mulieribus, aut in
 fessionalis ad faciem, non unius Bersabæ
 sed millenarum confessiones excipere
 absque singulari precum ac orationum
 jutorio, ac debita circumspeditione,
 lapsu securum putare? *Serm. 250. de Temp.*
vid Sanctissimus in mille passibus multa
vidit, & statim homicidium fecit & adu-
terium; & aliqui in aliena domo, cum ex-
neis mulieribus, putant se castitatis posse de-
re triumphum? Et si fortè per tempus ali-
 non fuerimus lapsi (ita fraudem ac
 ptionem aperit S. Philippus Neri) et
 serpentis infernalis astutia, ut dum no-
 bis nimium fidimus, ac de nobis præci-
 mus, ille tunc facilius nos præcipites in
 laqueum ac foveam, quando illum putamus
 abesse longius; ideo semper mentis
 nostræ
 saluta
 tela:
 ximus
 dus, a
 quod
 calese
 ritas
 ponit
 ac im
 cerui
 curtur
 ac re
 gnem
 renti
 Lig. v
 solvit
 casion
 ponit
 vit.
 tortia
 nec in
 manu
 nas co
 grava
 specta
 taq; c
 in ex

nostris ac memoria impressa manere debet
 salutaris illa sancti Cypriani monitio, ac cau-
 tela: *Epist. 62. Nemo diu tutus est, periculo pro-*
ximus. Qui ad ignem accedit, licet totus frigi-
 dus, ac congelatus, paulatim tamen, ac sentim
 quodammodo sine sensu, non potest non in-
 calefcere; eodem modo, frequens familia-
 ritas cum personis suspectis, ita tandem dis-
 ponit affectus, ita cor occupat, fascinat,
 ac immutat, ut insensibiliter fermè in lapsum
 ac ruinam protrudat, ubi in initio vel sola se-
 cuturi, aut possibilis futuri mali memoria,
 ac reflexio, potuisset abstertere: *Ante*
ignem consistere (est similitudo Sancti Lau-
 rentii Justiniani Patriarchæ dignissimi *ca. 5.*
Lig. vii.) *etiamsi frigidus sit, aliquando dis-*
soluitur; sæpè familiaritas implicavit, sæpè oc-
casionem peccandi dedit, & quod voluptas non
potuit in primordio, assiduitas postea supera-
vit. Tam potentes non sunt, ut tela tam
 fortia avertant, jacula tam efficacia eludant,
 nec inveterata pietas, nec matura canities, ad
 manum enim sunt historiae docentes, perfo-
 nas consummatæ virtutis, jamque annorum
 gravatæ pondere vitæ portum, ac exitum
 spectantes, quia sibi nimium fiderant, debi-
 taq; cum circumspectione non processerant,
 in execrandos cecidisse excessus *Volater. in*
Antr.

Verus

cl. Augusti

...

Antr. lib. 21. ad min. Lego de Roberto de *& fac*
 chio, sæculi sui cocionatorum Apostolo *ur,*
 rum speculo, qui verbi sui virtute ac eneg *lilio p*
 plusquam trecentos movit, ac traxit ad *sed be*
 crum Minorum Sancti Francisci Ordine *ierem*
 præter aliorum innumerabilium glori *remul*
 conversiones, quod in senectute sua, *aritudi*
 jam in proximo esset, ut laborum suorum *dos ve*
 ciperet mercedem, miserrimè prolapsus *(ut cr*
 in sordes, ac cloacam sensualitatis lub *minor*
 exemplo suo docens ac probans, etiam *cum m*
 canis nivibus, vivum persistere ignem *uritat*
 bidinis. Verùm, casum magis horretur *effe*
 dum refert Thomas Cantipratensis. *Qdat do*
 ricus quidam, quia primis annis dux *Clerico*
 vitam celibem, ut sese melius impenderet *non ve*
 luti proximorum, Canonicatum suum, *quispiem*
 habebat in Ecclesia cathedrali, permut *gis illic*
 cum aliqua Parochiali, totumque se *deurum po*
 cepit impendit pietatis ac charitatis *exerciti*
 ita ut, ob fructum quem faciēbat, in *pop*
 lo, tum prædicatione divini verbi, *tum tiosum*
 emplari sua vita, passim ab omnibus *pro*
 eto haberetur: post curriculum sexaginta *moib*
 norum tam piæ vitæ, virguncula quædam *Damat*
 lita lavare ejus ciliciū, intrat ipsius *carner*
 Lib. 2. Ap. c. 30. n. 46 *Quidplura? Ad tam*
fundum infortunium res devenit, ut
Hac n

to de & sacerdos, & mulier, antequam separaren-
 ostol tur, diu seruato uirginitatis, & castitatis
 c enes lilio priuarentur. (calus certe deplorandus)
 xit ad sed bene notetur differentia, quæ inter mu-
 Ordine lierem, ac Sacerdotem intercessit. Ex qua
 gloire mulier in tantum doluit, ut præ nimia ama-
 sua, ritudine mortem acceleraret in planctu; Sacer-
 uoribus uerò expertus incognitum, in luxuria adhuc
 lapsus (ut credimus) uilissimis perseverat. Nec
 s lub minor adhiberi debet circumspectio, etiam
 etiam cum mulieribus illis, qui uel ob añorum ma-
 igne uirginitatem, aut deformitatem minus uiden-
 s horretur esse suspectæ, super hoc enim insignem
 is. (dat doctrinam S. Cyprianus de Sing. Cler. Cum
 s dur Clerico femina nulla commaneat, non despecta,
 ndere non uetula, sine affinitate, peculiariter su-
 um, quæ scipienda ad domesticum obsequium, quia ma-
 erum gis illic citò delinquitur ubi sine suspitione secu-
 e se derum potest esse delictum, maxime quia cupidi-
 exerci ni nulla deformitas, nulla despectio fastidii,
 e in uel uilis existit, sed Diabolus impingens, pre-
 tum tiosum efficit quidquid fœdum, & horridum
 s profuerit. Hinc est quod S. Hieronymus iam
 giora moribundus (prout in quadam Epistola ad S.
 ædam Damatum Papa scribit Eusebius) è memo-
 camet ria sua elabi non permiserit memoranda uer-
 Ad tam ba hæc, sed ea adstantibus expromserit:
 ut am Hæc moribundus iam dixit Hieronymus disci-
 pulis

V. 1. 1. 1. 1.

V. 1. 1. 1. 1.

pulis suis: Nullus in hoc confidat vivere illa f
 sanctus es, non tamen securus es; plurimi Ecclesi
 etissimi ceciderunt in hoc vitio, propter suam Ignem
 curitatem. Non minori cura fugere debent igni ad
 Ecclesiastici aspectū fœminarū, quamam xit: Do
 jus Basilisci, qui intuitu suo necat. De consort
 trona quadam in Flandria narravit P. C. psū qu
 nelius à Lapidè, in cap. 2. Prover. num. 25. erate s
 si vellet, movere ac alterare posset que nis fam
 cor, licet grave, licet constans, per lo laqueu
 fixum in vultum ejus oculorum suorum utinam
 tuitum, tempore non adeo longo: Certu Ecclesi
 non esse virum adeo gravem ac constantem, sape in
 si fixè eum reciprocè per quadrantem im mentis
 fuero, non persuaserim quidquid volu dam fir
 Ut sese multis ex mant molestis ac obli secundu
 tionibus, ex quibus successu temporu Ordinis
 angustias ac miserias possent redigi, Ec hendisse
 siastici, id ipsum praticare deberent, q absque
 prudens quidā fecit Religiosus Franciscan autem t
 Erat hic Confessarius alicujus Domici sancta,
 insigni pietate præditæ: Hæc sæpius t bona
 vit Confessarium, quatenus dignaretur let lutum,
 tantum in se recipere laboris, sibi au viri lice
 conferre honoris unius in ædibus suis mixtion
 tionis; longo tempore prudentem à Pa vel affe
 passa est repulsam, tandem quodam die

illa fors esset importunior, descendit ad
 Ecclesiam: Lucas Wadding. An. 1212. n. 24.
 Ignem unam, paleas alteram manuferens, quas dum
 igni admovit, ut subito succenderentur, adjun-
 xit: Domina, ideo tuum, quamvis pium, recuso
 consortium, & familiare colloquium, quia idi-
 otum quod palea ex approximatione ad ignem lu-
 crata sunt, lucrantur etiam Religiosi, qui femi-
 nis familiarius, aut sapius colloquuntur. In
 laqueum istum, pietatis velo coopertum,
 utinam Deo placuisset, ne plures incidissent
 Ecclesiastici! Ordinum à pietate, desinimus
 saepe in carnalitate: Hinc semper nobis ante
 mentis oculos versari debet apposita qua-
 dam similitudo, qua usus fuit B. Jordanus,
 secundus post S. Dominicum Generalis illius
 Ordinis celeberrimi, qui cum ex suis repre-
 hendisset unum, quod mulieri alicui, licet
 absque malitia, dedisset manum suam; ille
 autem sese excusaret, dicendo quod esset
 sancta, respondit Beatus: Pluvia bona est,
 & bona terra, tamen ex earum admixtione fit
 lutum, quo sedantur cetera res: sic & manus
 viri licet bona fuerit, similiter & mulieris, ex
 mixtione tamen illius, nonnunquam cogitatio,
 vel affectio mala consurgit. In vit. cap. 43.

VERUS

Verus
 claustricus

Caput Octavum.

*Demonstratur ulterius, quod Ecclesiastici
fugere debeant omne frequens, cum
mulieribus, licet piis ac sanctis,
commercium, ob periculum,
quod illi est annexum.*

NON obstantibus iis, quæ capite
dente de materia hac tractavimus,
illa sit importantissima, summique mo-
ti, ac à Sanctis Patribus gravissimè in-
ta, haud abs re erit, si pluribus adhuc
fente capite de eadem agamus. Ob
S. Augustinus unum è præcipuis mediis
bus astutissimus infernalis serpens, ad
cipitandum in cœnosum luxuriæ ha-
clericum quempiam, uritur, esse,
persuadeat apud virtuosas ac spirituales
minas, nullum esse periculum: *Nec
fœmina fugienda sunt, quæ Religiosa videtur
quia quanto Religiosiores, tanto citius ab
Et sub prætextu pietatis, latet visceri-
dinis. Et S. Thomas attestatur, quod
res decepti falsa illa suppositione, in
prolapsi sint crimina (loquitur autem
sona Divi Augustini) valde conspicua*

clesiæ prælati, & tales quidem, ut de illorum lapsu non minus videretur esse periculum, quam de lapsu, aut Sancti Hieronymi, aut S. Ambrosii *opus. de modo Confit. & purit. Conf. art. 22. Credemihic Episcopus ego sum, in Christo loquor, non mentior, Cedros Libani, id est, contemplationis altissima homines, & Egregium arietes, id est magnos Prælatos Ecclesiæ, sub hac specie corruisse reperi, de quorum casu non magis præsumebam, quam Hieronymi, & Ambrosii.*

Prætextus illi pietatis, ac vitæ sanctitatis, inaurationes sunt, quibus Dæmon suum cooperit venenum, colores apparentes sunt, quibus abscondit horrorem, ac deformitatem vitii: *Malum occultum bono colore depictum, domesticum periculum, delectabile deliramentum*, dicit in hac materia S. Bonaventura, *de modo confit. cap. 4* idemque est, ac si insinuare vellent; Periculum magnum est, & quidem tale, ut majus esse non possit; sed quia domesticum difficulter subterfugitur; damnum inde emergens, est incomparabile, sed quia singulari modo, illo oblectatur sensus omnibus inditus, ita mentem rationemque fascinat, ac obfuscat, ut gravitatem illius nequeat discernere. Ignis ille talis est, cujus nemo non sentit calorem, nosque

V. A. USI

Vetus
classicus

M. A. 17

M. A. 17

præ reliquis aliis illius ardorem experiri
 idque eo amplius, ac periculosius, dum
 pertus latet sub cineribus Religioſitatis,
 per vitæ probitatem creditur extinctus;
 riſſimè hoc dicit *lib. 2. cap. 30. n. 44.* Tho-
 Cantipratensis, ſummæ experientiæ Epil-
 pus: *Exitibilis dolus eſt, quod quidam
 gis tentantur de his perſonis, quæ ſpeciem ſan-
 tatis in habitu, & religione præcendunt, quæ
 de his, quæ ſæculo ſederunt; & mulieres
 liter, quæ nunquam de viris ſæcularibus
 tabantur, eas Diabolus, & mens per
 in ſanctos, & religioſos, & viros Eccleſiaſti-
 ſtimulant; ſervitque propoſito huic quæ
 Plinii erudita obſervatio, de animali
 mè immundo: *Sus, quando luxuria
 agitur, in virum irruit candida maxime
 ſte indutum: Quid mirum ergo, ſi
 ſpiritus fornicationis majori impetu in
 candide veſtitos lino, qualis eſt habitus
 cleſiaſticorum?**

Pervadit etiam ignis ille ſylvas, ac
 mos, penetrat calore ſuo tuguria ac
 luncas Eremitarum, qui per continuas
 ſtinentias ac auſteritates, extinxiffe vide-
 tur omnem libidinis fomitem, ac ſup-
 raſſe omnem carnis ſenſumque volup-
 tem, ac illecebras, expellit illos ſuis ex-

tris ac spelæis, cogit deserere suas cellulas, in quibus meliorem annorum vigorem arcta in pœnitentia consumpserant, jamque senes, effecti ac decrepiti, in prædam cedunt libidinis, abeunt, vagantur, discurrentque amentium instar per solitudines, agitati, non spiritu Dei, sed immundissimo fornicationis: O, quot (lamentatur ruinas illas B. Laurentius Justinianus *de spir. anima. inter.*) post laudabilem conversationem, frequentes orationes, durissimam Eremiti habitationem, cibi potusque parcitatem, ducti spiritu fornicationis, cœnobîa, ac deserta reliquerunt?

Sitantum prævaleat ater spurcusque spiritus ille, etiam contra illos, qui horrida inhabitant antra, armati cilitiis, instantes orationibus, extenuati jejuniis ac vigiliis, mortificati disciplinis ac flagellis, semoti, ac elongati ab omni malo incentivo, quanto majorem vim habebit, quanto fortiores exeret impetum in Clericos illos, qui vivunt in plenâ suis commoditatibus, deliciis, otio, recreationibus, conviviiis, in medio populosa urbis, scrupulum facientes, si comœdias accedant prophanas, festivas, ludicras, saltationes ac tripudia frequentant, ac in quibusvis dissolutis sæcularium recreationibus reperiuntur? *Si hæc in viridi, quid in arido?*

U. M. S.

U. M. S.
cl. M. S.

U. M. S.

U. M. S.

Si materiam inveniat tam bene dispositam, quam facile accendet ignem illum, de quo veritate dici potest: *Iob. 31. v. 12. Ignis est que ad consumptionem devorans, & omnia dicans genimina.* Sive una solum illius ignis scintilla, subintret cor aliquod aliàs bene disciplinatum, ac dispositum, illa sufficit ac destruendum, ac perditionem totum id, quidquid per plurium annorum arduos labores acquisitum est boni, virtutis ac meriti. Si halitus unicus, unicus contigit sufficiat ad aliquem lue inficiendum eadem proportione unum verbum, unus genimina, unicus aspectus sufficit sæpissimè, ut inde de aliquo ignem talem accendat, cuius pudica flamma ad extremas illud deducit miserias. Tremendum est, id quod S. Bernardinus de interiori illo periculo, et vietque plurimum ad refrenandos, presens sensus alios, sensum auditus, exclamavit: *Cap. 4. s. 10. Cautela adhibenda est tui; nam ex auditu Cedrus Libani* intelligebat Sanctus per Cedrum illam micellam aliquam sibi notam, quæ intacta conservaverat virginitatis suæ liliam triginta octo annos, ex unico audito in necto sermone, aut familiari colloquio tam enormiter cecidit, ut si dæmon

mortali fuisset indutus carne, pejus cadere non potuisset: *Vidi virginem unam, jam triginta & octo annis in virginitate permansisse propter Christum, & ex uno verbo dehonesta audito, corruisse ita terribiliter, quod si Diabolus carnem haberet, non taliter corruisset.*

Vitii hujus enormitas talis, ut si semel prædominetur, si semel in sensum Principatum obtineat, ita tyrannicè illum regat, urgeat, ac stimulet, ut mentem tandem abducatur à Fide: *ubi quis cœperit luxuriari, incipit deviare à Fide, ita duo committit maxima crimina, opprobria carnis, & mentis sacrilegia.* Est sententia S. Ambrosii, lib. 4. Ep. 30. proh dolor! nimis comprobata ac authenticata experientiâ ipsâ. Narrat Josephus à Costa de quodam homine celebri in Insulis Peruanis, qui ob præsumptam vitæ probitatem, habebatur pro Orbis miraculo, sed audite: *Familiaritate muliercula, qua se edoceri ab Angelo magna quadam mysteria jactabat, quæque extra se interdum rapiebatur, aut rapifumulabat, velut altera olim Philomena, aut Maximilla Montani, ita devictus est, ut in omnibus, pro oraculo haberet satis sordidam.* Quam pestilens est vitium istud, impurus ille carnis pruritus, qui non solum spectatores suos prævaricari fecit, verum etiam in varias

Veneris
el...
...

illos protrudit ac demergit hæreses, tam infensum, tam insidiosum statui Ecclesiæ, ut nisi eidem fortiter ac efficaciter objecissent Reges, Papæ, ipseque bis Redemptor, jam dudum è Clero tu abolitus, proscrip-tus fuisset, tam infusus ac ingratus pluribus, cœlibatus. Si historias Ecclesiasticas pervoluere velim, reperiemus paucos fuisse hæreticos, qui ducti non fuerint ad apostasiam, turpem ab Ecclesia secessum, quam ob effra-gentemque carnis licentiam. Hinc quædam in Concilio infame libidinis vitium pellatur sæda putridaque contagio, quam Ecclesia, non absque summo suo dolore, plurimos filiorum suorum deperit. *Conc. Lond. An. 1237. c. 16. Putridum libidinis turpitudinis contagium, quo decor Ecclesiæ graviter maculatur.* Ideo S. Carolus, Pontifex vigilantissimus, ut à Clero suo non averteret periculum, quod è mulierum commercio ac contubernio possit oriri, decrevit, ne ullus Ecclesiasticorum, absque speciali sua licentia ausus esset cohabitare cum fœminæ, quantumvis stricto aut vicinioris gentelæ, aut consanguinitatis vinculo nexæ. *Act. Eccl. Mediol. pag. 413. Ne secum cum fœminis, etiam arctissimo consanguinitatis*

affinitatisve vinculo conjunctas, aut cibos paran-
 di, aut alia officia domestica preparandi causa,
 aliave causa specie, etiã si non pernoctaverint,
 nullus Ecclesiastici Ordinis homo, sine scripta
 nostra facultate, à nemine permittatur, nisi à
 nobis: Sciebat enim Diabolus optimum esse
 Philosophum qui opportuno tempore novit
 præscindere objective, ac distinguere inter
 matrem, & fœminam, inter sororem aut ne-
 pté, ac mulierem; Qua propter inter alia salu-
 berrima consilia, quæ S. Hieronymus dedit
 Nepotiano, etiam hoc unum fuit, ne fideret
 præteritæ suæ constantiæ, in conservando
 puritatem ac castitatem suã; siquidem David
 & Salomon, quorum ille erat sanctissimus, hic
 sapientissimus, miserè periclitati sunt; ideoq;
 caveret solus cum sola agere persona alterius
 sexus: *Ne in præterita castitate confidas, neq;
 enim Davide es sanctior, neq; Salomone poteris es-
 se sapientior, memento semper, quod Paradisi co-
 lonũ de possessione sua mulier ejecit, solus cum so-
 la absq; arbitris & teste non sedeas, id que sumã
 cum ratione, siquidem S. Bernardus, homo
 tantæ experienciæ, liberè edicit, quod minus
 miraculum æstimet, aliquem de morte revo-
 care ad vitam, quam quempiam secreto agere
 cum fœmina absq; peccato. Cum fœmina sem-
 per esse & fœminã non cognoscere, hoc ego majus
 puto esse, quã mortuos suscitare. serm. 63, in cont.*

VERUSI

Verus
 ecclesiasticus

16

Optime cognoscebant Sancti illi periculum
 evidens, ideoq; in agendo, aut tractando
 mulieribus, summa utebantur circumspectione
 ut ne quidem oculos suos in illarum vultu
 aspectum figerent, aut elevarent. S. Philippus
 Neri non minus privilegiatus, quam S. Thomas
 Aquinas in non sentiendo carnis stimulum
 aut rebellionem, nihilominus cum illa
 triginta annos confessa fuisset quaedam
 formae Domicella Romana, nunquam facie
 illius aspexit. Sanctus Cardinalis Petrus
 Damianus, Ordinis sancti Benedicti Religiosus
 dum quadam vice requireretur ad catechizandum
 quendam Marchionis Rainerii domum
 cellam, libere id facere recusavit aliter
 calamo, & scripto, hæcque; ipse erat excusatio
Lib. 7. Ep. 18. In veneratorum formidamus
Etiam, idque; est amplius, magisque; appropinquans
 re Christo, summo Sacerdoti, qui sicut in omnibus
 bus eluxit virtutibus, ita singulariter excellens
 in castitate. Dum deberet tractare cum
 tera, stabat vultu inclinato versus terram
 dumque; solus cum illa esset relictus, subito
 iam dimisit absque; ulla ulteriori commissione
 aut singulari spirituali instructione, procul
 litus erat facere aliis, satius iudicans nobis
 linquere bonum illud exemplum, quam illud
 diutius apud se detinere, ac solum solam
 rechizare.

Statim post suam resurrectionem apparuit
 Magdalena, anxie ipsum investiganti, ast in
 habitu incognito, ac specie hortulani, dum-
 que se eidem manifestat, confestim dicit, *No-
 lime tangere, nondum enim ascendi ad Patrem
 meum, admonens* (dicit facer quidam inter-
 pres Paul. de Palat.) *quam sint parum tuta
 privata colloquia virorum cum foeminis.* Dum
 vitæ vellet restituere Archisynagogi filiam,
 Matth. 4. v. 23. expressè mandavit, ut defunctæ
 parentes sibi assisterent, *ut instrueret ministros
 Ecclesie* (est observatio doctissimi Salmero-
 nis Tom. 6. Tr. 16.) *ne ad foeminas, presertim
 adolescentes intrent, nisi adsint earum propin-
 qui.* Nec cuiquam videatur superflua illa à
 Christo adhibita cautela, licet enim illa foret
 mortua, ac proinde cessare videretur omnis
 periculi ratio, attamen ex facto aliquo, quod
 contigit in Hispania, in Regno Legionensi,
 docemur, sanctos ipsos non videri affici, quod
 ad cineres suos, pro nocturnis vigiliis cele-
 brandis, accedant foemina, licet illi plane in-
 capaces sint impuri alicujus ignis. Palatium
 Regale, in quo habitabat Regina Sanctia, vir-
 go devotissima, adhærebat Ecclesie sancti
 Isidori, dumq; illa quadam nocte per fenestrâ
 aliquam preces suas sunderet ad corpus illius
 Sancti, apparuit is ipsi, ac dixit: *Baeza lib. 6. c. 21.*

V. C. C. S. I.

V. C. C. S. I.

V. C. C. S. I.

in *Eang.* *Quamvis virginitatis voto te Deo
craveris, & ego Deo devotas semper dilexeris
fœminas, tamen nunquam acceptam habueris
rum mecum diuturnam residentiã. Ex quo
cere possimus, quales, quanti; fuerint
cti castitatis corporum suorum Zelatores
solū dum viverent, verū etiam dum sunt
tui, in eodē rigore custodientes suos cives*

Caput Nonum.

*Varia adferuntur remedia pro conser-
vanda Castitate, ac continentia.*

Vidimus præcedentibus capitibus, non
lum quam sit necessaria Ecclesiasticis
stias, verum etiã quam difficulter eadem
varias multiplicesq; occasiones, custodi
restat ergo, ad custodiam illam facilitandam
ac alleviandam, ut cogitemus de mediis
à Sanctis suggeruntur, & quorum ipsi
metipsis sumferunt experientiam.

Primum remedium, illudq; potentissimum
est, frequenter debita cum animi præparati-
one accedere, ad sanctam Eucharistiam
nunquã enim, nec facilius, nec efficacius
gabitur, aut extinguetur in nobis immundus
carnis pruritus, quam si omni die propriis
stris manibus nos cibemus carne purissima
immaculati illius Agni, ac pretiosissimum

mus sanguinem, de quo scriptum est, in Zacharia Propheta: *Cap. 9. v. 16. Vinum germinans virgines: hicq; est fons ille, ad quem nos invitat S. Chrysoftomus, Hom. 45. in Ioan. ut impuros nostros refringeremus ardores, extingamusq; lascivas flammis, quibus aestuat, ac accenditur cor nostrum: Si quis aestuat, ad hunc fontem se conferat, & recreabitur; mundat squallorem, & sordes aestus mitigat, non solares, sed quos ignita sagitta imprimunt.* Si incipiamus gustare dulcedinem panis cœlestis, non poterimus statim nō fastidire omne id, quod a sensu offertur delectabile, verissimum namq; est id, quod prudentissimè scripsit S. Cyprianus: *De Orat. Dom. Omnia carnalium saporum irritamenta, & somnium exuperat dulcedinum voluptates: servitq; hoc, non solum lapsis pro antidoto, verum etiam debilibus, pro præservativa, ne labantur.*

Similiter Oratio, efficacissima armatura est, contra ignita libidinis tela; *Oratio pudicitia presidium, atque tutamen est, registratum reliquit S. Gregorius Nissenus, Trac. 1. de orat. Dom. c. 2. adhibuitque remedium hoc S. Paulus Apostolus, dum carnis stimulis urgere-tur: Datus est mihi stimulus carnis &c. propter quod ter Dominum rogavi: 2. Cor. 12. v. 7. S. Philippus Nerijs hoc medio duarum impudica-*

V. C. S.

Veneris
cl. astig

dicarum elusit assaultus, dum enim ita in-
ceptus esset, ut omnis effugii prælusus esse-
ditus, nec sciret quomodo sese extremis
in angustiis defenderet, recurrit cum Sapien-
te in Sapientia ad Orationem: *Ut sciret, quomodo
niam aliter non possem esse continens, nisi De-
det, adii Dominum & deprecatus sum illi
oravitque tanto cum fervore, ut impu-
illæ discesserint summo cum rubore.*

Aliud præstans ac nobile præservativum
ad tutandam ac conservandam castitatem
meditatio fervens Dominicæ Passionis, quæ
nobis eo est facilior, quo familiarior, quæ
indies offeramus incrementum illud sacrificii
quod repræsentativum est omnium illorum
pœnialium ac tristium mysteriorum. S. Augu-
stinus, *cap. 22. Manualis.* prout omnes scien-
t, & ipse de se in libris Confessionum fatetur,
per triginta tres annos immersus laetitia
fordibus, postquam ad Deum fuit conversus
sentiretque interdum carnis stimulos, vulnerum
Christi meditatione se defendebat: *Car-
me premit caro, recordatione vulnerum Domini
mei resurgo.* Idem remedium assignat
Bernardus: *de inter. dom. c. 38. Quoties te
vis cogitationibus pulsari, & ad illicitam
lectatorem officii, toties pone ante mentis oculos
quomodo Christus in Cruce crucifixus est pro-*

Habeas vivaciter igitur menti tuæ impressam sanctam Crucem, quæ est propugnaculum ac scutum contra lascivas cogitationes: siquidem quam primum in imaginatione nostra comparet salvifica arbor ista, ad ipsius præsentiam diffugit omne, quidquid minus pudicum ac honestum menti obversabatur, illiusque in pugnabat puritatē; *Tanta est vis Crucis Christi (inquit Origenes in cap. 6. ad Rom.) ut si illa ante oculos ponatur, nulla concupiscentia, nulla libido, nullus furor, sed continuo ad ejus præsentiam, totus ille peccati, & carnis fugatur exercitus.*

Mirabiliter quoque juvat ad sedandum ebullientem concupiscentiæ ardorem memoria mortis: *Non habet concupiscentia locum, ubi mors timetur,* scribit S. Zeno: qui enim recte recogitat se brevi resolvendum in cineres, qui cogitationes suas occupatas tenet consideratione incerti quidem, instantis tamen sui finis, facile aditum occludet omni carnali delectationi, sensuumque illecebris. S. Augustinus ad extinguendum fervorem sensualitatis, efficacissimum juvamen invenit in timore mortis, ac judicii, quod illi indivisibiliter est associatum: *1. 2. Confess. Nec enim me revocabat à profundiore voluptatum carnalium gurgite, nisi metus mortis, & futuri judicii tui.* Ideo nos Ecclesiastici sapius nos debemus impedere in assistendo

Verusis

Verusis
elastig

do moribundis. & sepeliendo mortuos, hoc potens iuvamen, ac præservativum non impetatur aut titilletur amor aut affectus noster à creata aliqua forma aut pulchritudine: Nil quippe (asseverat S. Gregorius Lib. 16. mor. cap. ult.) sic ad edomandum carnalium appetitum valet, quam ut unus quisque hoc, quod vivum diligit, quale sit mortuum consideret.

Qui vult, ut caro sua non insolescat, deat eam domare mortificationibus, jejuniis, austeritatibus, alioquin qui in medio deliciarum, crapularum, ac mollitiei putat se conservare posse suam castitatem, seipsum arte decipit, inquit S. Hieronymus: Lib. 1. in Iovin. Si quis existimat posse se versari in deliciis, & deliciarum vitiis non teneri, seipsum decipit. Lilius castitatis non florescit in medio spinarum, ibidemque majorem rat fragrantiam, dum feritur puncturis, ac austeritatis corporalis: Candorem tinet inter spinas, & quanto magis ab ipsis percutitur, majorem reddit odorem, scriptum est pro nostra instructione Hugo Cardinalis: in Can. cap. 2. Ideo sanctus Paulus molestaretur carnis insolentiis, seipsum castigabat, ac curabat jejuniis, aliisque corporum

bus macerationibus: *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo. Si certabat electionis vas (argumentatur S. Laurentius Justinianus de int. conf. c. 3.) carnem suam diversimodè affligens, ne spiritui noceret, quid nos acturi sumus? Si Paulus, vas illud electum, qui securus erat, quod thesaurum virginitatis suæ perdere non posset, nihilominus dum à carne tentatur, timeret, non est securus, carnem suam affligit, & nos, qui nullam habemus affecurationem, speramus conservare castitatem inter commoditates nostras, inter delicias, inter lautas mensas? *Luxuria nutritur ventris ingluvie, monet S. Bonaventura, de prof. rel. lib. 2. cap. 52.**

Optimum etiam erit medium, considerare, quod Fideles omnes, prout dicit S. Paulus, sint membra Christi: *Nescitis, quoniam corpora vestra membra sunt Christi? 1. Cor. 6. v. 15.* Et multo magis Sacerdotes, qui mediante sacra Unctione Christo non solum sunt identificati, sed quasi alter Christus? Porro, vitium illud infame libidinis dimembrat Christi corpus, facitque ex membro corporis Christi, membrum Diaboli, dum illi in prædam cedit: *Pestis est, qua corpus Christi dimembrat, & qua de membris Christi facit mem-*

Uel a si

Versis
elastig

membra Diaboli, inquit Guericus Abbas
Lib. 4. de pur. Quotiescunque ergo rebellaverit, ac insurrexerit caro, quotiescunque
 persuadere conabitur, ut pudicitiam vultu
 generosè ac cordatissimè tibi ipsi impro-
 rare debet: *1. Cor. 6. v. 15.* Tollens ergo
bra Christi, faciam membra meretricis?
 illa membra mea Sacerdotalia, Christo dicitur
 ac consecrata, prostituta alicui ac in
 bestia in prædam dabo, & in impudica
 prostibulo appendam? Ergone manus
 quæ contractant pulcherrimum illud
 campi, millenis polluam sordibus ac
 tiebus? Ergone linguam illam, quæ
 do nimis Christi rubescit sanguine, im-
 ac lascivis defœdabo discursibus, profana
 luxuriosis verbis? *Quomodo possum hoc
 lum facere? Gen. 39. v. 9.* Dicebat castissimus
 Joseph: Quomodo possum tam inique
 Christo agere, talem injuriam meo
 Characteri, mihi ipsi tantum causare præ-
 cium? Quicumque sibi ipsi in simili
 tione, hæc aut similia constanter ac effice-
 improperaverit, haud dubiè statim vire-
 tiet ad illam superandam.

Ocium aptissimum medium est, per
 demon plures præcipites egit in impudica

cloacam. Otiositas mater est concupiscentia; ipsa est, que virum pudicum fortissime precipitat in omnem reatum lascivie, facit suffocare virtutem, nutrire libidinem, clamat S. Laurentius Justinianus: de Lign. vita Cap. 5. Sicuri, ad subito submergendam navem aliquam, sufficit ex gua rima aut fissura in sentina ejus, ita quoque ad perdendam animam aliquam in profundum lacus spurcitiarum, sufficit Dæmoni minima apertura alicujus otiositatis, alicujus oscitantie, estque hæc similitudo sancti Bernardi: *Serm. ad Frat. de monte Dei.* Sicuti per rimam sentina aqua latenter intrat, & crescit, donec navis mergatur; ita ex otio cogitationes & concupiscentia multiplicantur, donec navis cordis eis succumbens in peccata periclitetur. David postquam post meridiem dormivisset, otiosè ivit ambulatum per palatium Regium; 2. Reg. II. *Accidit, ut surgeret David de strato suo post meridiem, & deambularet in solario domus Regis, dumque adspicit alterius uxorem, miserimè cecidit in adulterium: Otiosus, propter quod incidit in adulterium, habet ibidem Lyranus in glossa.* Sanè Ecclesiasticis tempus suppetere non deberet, ad standum otiosè, si quidem illud quod eis superest, post celebratam missam, reci-

LEX ASI

Lex ASI
clausura

recitatum divinum officium, exceptas confessiones, aliasque similes occupationes, quod residuum est, impendere deberent in studio sacrarum litterarum, Hospitalium ac infirmorum visitatione, ignorantium ac rudium reedificatione, ut indies de illis vesperis possit illud Osee Prophetæ, c. 72. v. 10. *pleni invenientur in eis.*

Adhuc duo alia media, ad avertendum nobis impuros carnis impetus, suggeruntur à Sanctis: unum est, sollicita sensuum curia, illis enim si liberè concedatur evagatione, quocumque volunt, incapaces tandem impatientes fræni, quo à præcipitio retineantur: *Incendium libidinis, violatio castitatis, est sensuum curiositas,* inquit Patricius Justinianus. Aliud medium est accurata circumspectio prudensque cautela in nostris actionibus, ac quotiescunque necessitas requirit ut cum proximo nostro agamus, mox a sexu fragili. S. Isidorus Pelusiota Lib. 1. Epist. instruit nos, quomodo nos gerere debeamus in simili occasione: *Quod si cum ipsis consari necessitas aliquate constringit, oculos dejectos habe, cumque pauca, quæ ipsarum mas perstringere atque illustrare queant, si vis fueris, statim avola.* Deberemus nos

clefastici in illo puncto tam esse scrupulosi,
 prout Rustico scripsit S. Hieronymus: *Epist. 4.*
Matrem ita vide, ne per illam alias videre cogaris,
quarum vultus cordi tuo hareat, & tacitum vivat sub pectore vulnus. Joannes Baptista
 sanctam matrem habuit, Pontificisque filius erat,
 & tamen, nec matris affectu, nec Patris opibus vincebatur,
 ut in domo parentum cum periculo viveret castitatis.
 Si ergo juxta verba sancti Hieronymi, S. Joannes Baptista,
 dignissimus summi Sacerdotis, ac sancti Pontificis
 filius, Messiae Praecursor, sanctificatus in materno
 utero à Christo, ab omni securus lapsu, utpote confirmatus
 in gratia, sibi non fiderit manere apud Elisabetham matrem
 suam, ac foeminam sanctissimam, sed sibi timuerit de
 iis, quæ in magnis ædibus ac familiis solent contingere;
 Quomodo nos, absque audaci (fermè dixissem temeraria)
 præsumptione indifferenter nos ingeremus ad agendum,
 tractandum, liberè conversandum cum sexu altero,
 qui non solum non sumus dotati sanctitate, sicut Joannes
 Baptista, sed ne micam illius possidemus, e contra verò
 viridibus, visisque abundamus, ac scatemus passionibus?
In medio mulierum noli commorari, de vestimentis enim procedit tinea,
& à muliere iniqui-
qui-

Uel. H. S.

Uel. H. S.
 cl. H. S.

quitas viri, est consilium spiritus sancti in
 clestastico, *Eccli. 42. v. 13.* quod quis prae
 cautè observet, ac sequatur. Dicere loquitur
 Petrus Confolinus, ob vitæ innocentiam
 exemplarissimam conversationem singule
 ter dilectus, ac gratus S. Philippo Ne
 quod sexui alteri subvenire, eique nostris
 ferre deberemus obsequia, sed sicuti
 mabus in Purgatorio, quibus equidem
 currimus, ac auxilia præstamus, sed à lo
 Etiam insinuo, quod contra impuras
 rationes utilissimum futurum sit, sexus
 loque recolere status sui dignitatem, in
 mè si quis sit Sacerdos, circa quod prop
 tum refertur de bono ac probò quodam
 dinale, *In vit. pag. 128.* quod dum de inco
 nentia tentaretur, atripere solet sum
 tem sui pilei Cardinalitii, illumque fixè
 ens, dicebat: *Berettamia, miri accumbitatio*
do: Mi pilee, me tibi commendo, hanc
 consideratione eludebat tela ignea ne
 sumi infernalis hostis. Serviet ultimo
 remedio ac adjutorio prævalido, devo
 confidentia erga sanctos Angelos, ma
 proprium custodem, de quo dicebat S.
 & Martyr Cæcilia: *Ego in Angeli tutela*
qui virginitatem meam custodit, quare

in me committas, quo ira Dei in te concitetur.

Breviar.

Caput Decimum.

Cum decore, ac nitore resplendere debent
loca vestium ac suppellectilis sacra, a se
longè ab omni fastu, ac luxu
prophano.

Incumbit specialiter Ecclesiasticis curare, ut
debitus nitor, ac congruens splendor, ac de-
cor eluceat in divino cultu, nec erubescant in
hoc imitari ac æmulari Principem aliquem
secularem, qualis erat David, qui de seipso
abique vana jactantia, pro nostra autem
instructione, scriptum reliquit: *Domine*
dilexi decorem domus tua, & locum ha-
bitationis glorie tue. Ps. 25. v. 8. Congregaverat
ille pro extructione templi sumptuosissimi
plurimos auri & argenti milliones, illudque
postea cum stupore omnium sæculorum ere-
xit filius ejus; & tamen scimus, quod in tem-
plo illo corporaliter nunquã habitaverit su-
prema Majestas, prout comoratur in Ecclesiis
nostris: *Ubi inhabitat omnis plenitudo divi-*
nitatis corporaliter. Coloss. 2. v. 9. Resplendebat
templum illud interius undequaque puris-

K

U. M. S. I.

U. M. S. I.
el. M. S. I. G.

purissimoque auro, aliisque fulgebat lapidibus pretiosissimis, & tamen non serviebat ita dicam, nisi pro animalium macello, in dies ibi mactabantur ac jugulabantur sacrificiis, qualia erant oves, boves, &c. Quanta ergo majori ratione necesse exornari debent templa nostra, in quibus tate, non rubet de insensatorum animalium cruore, sed de ipsiusmet Christi Agni immolati sanguine tremendo ac venerando. *post: è de hoc argumento loquitur Felix de Judæi, qui umbra legis deserviebant, hoc serviebant; multò magis quibus veritas patefacta templa Domini adificare, & prout melius sumus, ornare debemus. Ornatus autem huiusmodi est, sacra suppellex, in quam, prout quis omnibus redditus suos impendere debent Ecclesiastici, licet enim talia in privatis rebus spolia sint sæcularis ambitionis, in templis tamen signa sunt ac indicia splendidi religiosæ pietatis: Auro & argento, lapidibus pretiosis, pro posse fidelium, singulis in templis splendet festiva devotio, quæ cum in sæcularibus ambitionis insignia sint, in Ecclesiasticis raris indicia sunt, prout scribit Rupertus. Lib. 2. de divin. offic. cap. 23. Et ut verum dicam, quæ modo comparatio est inter potentium, ac Magnatum hujus sæculi, & sancti fuit e*

tet templa, quæ sunt domus Dei veri & vivi?
 surgit enim, erigiturque una massa lutea
 (quasi vero in illo, & non in aliis, consisteret
 Eminentia Principum) tota resplendens &
 intus, & foris magnificentia ac sumptuosi-
 tate, ubi e contra domus illæ, in quibus doce-
 tur Fides, alitur pietas, quasque incolit con-
 tinuo Rex Regum, ac Dominus dominantium,
 sapius & intra, & extra meram sæpissi-
 mè spirant paupertatem! Quam indignum
 est, nudum quodammodo, ac quasi spolia-
 tum videre Dei templum, dum prophani pa-
 rietes peristromatibus pretiosissimis coope-
 riuntur, insuper & armaria inexhausto, ac
 sæpe inutili, redundant vestium genere.
 Christus ipse adhuc in carne mortali degens,
 sufficienter indicavit, quantum expeteret,
 ac desideraret sacrorum splendorem templo-
 rum; si enim verum est, prout est verissi-
 mum, quod cœnaculum Sion, in quo Apo-
 stoli fuerunt ordinati Sacerdotes, & institu-
 tum sacratissimum Altaris sacramentum, fue-
 rit prima Ecclesia, in nova Lege Evangelica
 reperiemus, quod voluerit illud esse orna-
 tum: *Ostendet vobis cœnaculum grande stra-
 tum: LUCÆ II. v. 12.* Etiam ipse calix, in quo
 sanctissimum suum consecravit sanguinem
 fuit ex lapide pretiosissimo; ut intelligere-
 mus,

K 2

mus,

V. M. S. I.

V. M. S. I.
cl. M. S. I.

mus, quod ubi agitur de sacris vasis, alia
 simili ad Dei cultum spectante suppellectile
 nullum pretium, nullasve divitias esse fin
 fluas. Et vero, quanta cura ac sollicitudine
 non procurat sponsus aliquis ornatum
 sponsæ, immensas in illo faciendo expen
 consumendo in illum interdum ipsam do
 imo & integrum Patrimonium? Quis
 qui nesciat sponsam nostram esse Ecclesi
 Cum illa enim casto fuimus juncti con
 dum in Episcopi manibus strictum perpet
 castitatis emisimus votum, illaque tunc
 consignata est in sponsam: Nunquid
 omni possibili industria allaborare debe
 ad promovendum illius decorem ac
 tum, nihil intermittendo quod ad nitore
 splendorem, amplitudinem majorem, ac
 chriorem illius cultum conferre poterit
 quid ni? *sponsa est, studete ornatui*, inq
 Bernardus. *Serm. 26. in Cant.*

Cura illa, quam in antiqua lege des
 stravit Deus pro ornatu Tabernaculi
 pro vasis sacris, aliaque suppellectile,
 omnia umbræ tantum erant ac figura
 gratiæ, clarè probat, quantum sibi com
 cat Deus ornamenta, decorem ac splendor
 templorum, altarium, vestium sacerdotum
 aliorumque pro cultu divino utensilium

quia facta est mentio Tabernaculi, observa-
 tione dignum est, quomodo increata Sapien-
 tia ejusdem præscripserit, ac mandaverit or-
 natum: *Facies cortinas de bysso, & hyacin-
 tho, & purpura, & cocco, præcipit deinde, Fa-
 cies & sagacilicina, ad operiendum teſtum ta-
 bernaculi. Exod. 36.* Per cortinas illas, intelli-
 git Lyranus Ecclesiasticos: ergo (ecce my-
 ſterium) licet velit Sacerdos æternus, ut in-
 duamur vestibus pretiosis, ad conciliandam
 inter homines venerationem ac respectum,
 simul etiam pro majori reverentia ac decore
 sui cultus ac servitii, requirit nihilominus
 eodem tempore sub splendentibus illis vesti-
 bus, sub holoserico ac tela aurea ac argen-
 tea, pannos cilicinos, paupertatem, mo-
 destiam, ac austeritatem corporis; ex quo
 patet plus Deo placere ornamenta in hono-
 rem suum facta, quando habitus pretiosos
 exteriores, interior virtus, ac exemplaris vita
 comitatur. Verissime cum summo ornatu, deco-
 re ac magnificentia resplendebat in Ecclesia
 S. Carolus, in habitu Pontificali comparebat,
 ac procedebat summa cum majestate; verum
 sub illo latebat hispidum cilicium, ac habitus
 ita miser, ita lacerus, ut illū vix pauper pro e-
 leemosyna acceptasset. Ulterius super illa no-
 tandum est, quod cortinæ illæ, seu potius saga-
 cilici-

V. G. 1851

Veritas
etiam

cilicina, ordinata à Deo erant ad Tabernaculi defensionem: *Ad operiendum Tabernaculi*, ut intelligeremus, plus magister teneri, firmari, ac defendi Ecclesiam cilicium, quam per purpuram, que illi, præ reliquis aliis, æterna cuncta retro sæcula digni sint memoria, primò cogitant de ornamento virtutis, ea de paramentis Altaris. Hujuscemoditus fuit S. Prælati ille, cujus mentem facit in sua Epistola 4. ad Rust. S. Hieronymus: *S. Exuperius Tolosa Episcopus* ens pascit alios; *Et ore pallente jejuniis*, torquetur aliena, omnemque substantiam Christi pauperibus erogavit: *Nihil aliud tuis, qui corpus Dominicum canistro nico, sanguinem portat in vitro.* Et utrum dicamus, deberemus principaliter ante omnia urgere, ac procurare interiorem animæ, nam absque illo cultus exterior vagus est, redditur formis oculis divinis, hinc dicit Lactantius; *Lib. 6. divin. instit. cap. 2. Dei unus est, malum non esset.* Dum brosius de sacerdot. dign. cap. 4 pertractat nem illum sancti Pauli Apost. quem de pis scripsit, ita in illum commentatur

Tabernaculum se inter Episcopos credit esse altiore, qui vestem induerit clariorem, sed S. Apostolus taliter se intelligi non vult, quia non carne Episcopum, sed mente decet esse ornatum, ut ille sacerdos placeat Deo, qui animam habuerit compositam Deo. Certè vestes sumptuosæ, licet auro gemmisque intertextæ, non sunt, quæ Episcopum aut Sacerdotem venerabilem reddant populo, sed vitæ integre ac candidæ, moresque inculpati, ac S. Hieronymi incorrupti; quod bene notavit in duobus Episcopis quibusdam S. Petrus Damianus, in Ep. 23. quos throno amplius dignos non iudicavit, sed ab illo deiecerunt, non quod in pretiosis mitris, opulentibus habitibus, ac pedibus sumptuosissimis: licet enim homines illorum essent oves, ac pecoraliter tractati, non erant tamen pecora insensata, aut stolidæ, quin scirent non tam egere pastorem, quam cultu exteriori corporis, quam interiore auri: Nec iis profuit, quod Pontifices ligati, auratis usi sunt baculis, dum Sacerdotum meritum, non nitor efficiat vestium, sed spiritualium norma virtutum, Et non miramur, si margarite, vel gemma, sed mores aurei deceant sacerdotem. Hugo dignissimus Cardinalis, qui sub purpura vaticana, induebatur

K 4

LIBRI
 de
 de
 de

duebatur rudi sagulo, dum prefatum
 ponit Apostoli locum, geminum requiritur
 Ecclesiasticis ornatum, ut nimirum fulgeat
Interiori, quantum ad virtutes, exteriori, quan-
tum ad bonos mores: Errant longissime
 rici illi, qui interiorem negligentes omnia
 abundare student in superfluo exteriori.
facit ornatum clericum tener a vestis, sed ne-
ditia mentis, dicit S. Bernardus, serm. 9. de
bene vivend. alioque in loco acrius pro-
 dit idem Sanctus, inquit, seculares viri
 tes talem fastum, in vestibulis, ac supelle-
 bus domesticis, in ministris altaris, loco
 apprehenderent, ac excitarentur ad de-
 ctum mundi, magis excitantur ac animantur
 ad illud sequendum ac amandum, & ad quod
 recipere deberent modestiæ religiosæ con-
 plum, in iisdem vident superbiam fastuosum
 gisterium: *Idem in syn. Cum tantum fastum*
videant Laici in suppellectili clericorum,
per eos invitantur potius, ad mundum delin-
dum, quam negligendum? Quomodo non
insolentes & elati, cum tantum fastum, tan-
insolentiam videant Clericorum? Definitio
 ritas est in quodam Coloniensi Con-
 i. P. 2. d. 22. fastum ac luxum Clericorum
 dicem, potissimamque causam esse omni-

malorum in Ecclesia: *Præcipua causa omnia
mali sunt fastus & luxus, à quibus clerici potis-
simum male audiunt.* Quot Prælati putant se
mira facere, dum in splendida aliqua pompa,
ac fastuoso cum comitatu adveniunt, aut
procedunt, sese non reflectentes ad salubrem
illam Divi Bernardi monitionem: *Ep. ad Epif.
senon. In omnibus exemplo Apostoli honorabi-
tur ministerium vestrum: honorabitis autem,
non cultu vestium, non fastu equorum, non am-
plis aedificiis, sed moribus ornatis, studiis spiri-
tualibus, ac bonis operibus.* In Annalibus Ec-
clesiasticis notabilem aliquem reperio suc-
cessum, mirè ad propositum præfens condu-
centem: S. Dominicus Episcopum suum com-
mitari debebat ad disputationem solemnem
contra Hæreticos instituendam, ad quam dum
hic se magna cum pompa ac fastu præparaf-
set, cunctaque disposuisset, ut cum famulatio,
ac comitatu insigni splendide ad illam accede-
ret, ad Episcopum conversus Sanctus hic, di-
xit: *Rayn. Anno 1206. n. 31. Non sic mihi crede,
Domine Pater, non sic est contra filios superbiæ
procedendum; humilitatis, ac patientiæ, religio-
nis, aliisque virtutum exemplis convin-
cendi sunt veritatis adversarii, non fastus
elationis, & ostentatione gloriæ sæcularis.*

K 5

Discal-

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

L. C. M. S. I.

Discalcearunt ergo sese , ac nudis pedibus
cum summa animi demissione , viam sese com-
miserunt ; sed cum viam ignorarent , ad-
iunxit se illis in comitem ac viam ducem , hu-
reticus quidam , simulans se esse catho-
licum , qui illos deduxit per semitas , spi-
ritibusque obsitas ; cumque sancto
minico pedes maderent sanguine , omni
bono illo erexit omine , ac de certa con-
hæreticos victoria confirmavit , prout
am evenit , dum perfidus ille primus
mnum compunctus , se convertit . Hæc
omnia ita disposuit Deus , ad impediendum
Prælati illius fastum , qui falsò credebatur
huiusmodi majorem sibi conciliandam
mationem , amplioremque respectum .
vir optimè sancta Ecclesia , à sancto Spiritu
gubernata , quod Ecclesiastici in sacris
ministeriis pro splendore ac decore Dei ,
sua deferunt servitia , comparere debeant
vestibus præfulgidis , imo talibus , in
bus nec ad pretium , nec valorem (si po-
bile sit) quidquam possit comparari , ni-
lominus tamen , *Attendat studiosè sacerdos*
(prout monet Durandus in Rat. divin. officii
e. 2. n. 5.) ut signum sine significato non queratur
est , ut vestem sine virtute non portet .

forte similis sit sepulchro foris dealbato, intus
 vero omni spurcitiâ pleno; quisquis enim sa-
 cerdos indumentis ornatur, & honestis mori-
 bus non induitur, quanto venerabilior appa-
 ret hominibus, tanto redditur indignior apud
 Deum. Sacrarum vestium pretium, ac
 sumptuositas, oculis DEI abscondere non
 potest cor perversum pessimisque affectioni-
 bus plenum.

Adeo verum est, quod externus orna-
 tus, destitutus interiori virtute ac probi-
 tate, nihil juvet ad conciliandum respectum
 ac reverentiam Ecclesiasticis apud laicos, ut
 econtrariò hi exinde deducant, juxta pro-
 batissimum sancti Bernardi testimonium,
 App. ad Guil. Abb. c. 9. latere cor prophanum,
 sub pectore, sacris indumentis tecto: Ex-
 terior superfluitas interioris vanitatis indici-
 um est; mollia indumenta, animi molliti-
 em indicant: Dumque in Remensi Con-
 cilio sanctus idem concionaretur, Cle-
 rumque adhortaretur toto zelo, ut exte-
 riori relicto cultu ac luxu, ad interiorem
 animæ ornatum sese converteret, effica-
 citer inculcabat eis: *Ministri Christi sunt,*
& serviunt Anti-Christo, honorati incedunt
ex bonis Domini, cui honorem non deferunt;

VERUSI

1715
 clu. h. 1515

unde hinc est eis, quem quotidie videmus, mer-
 tricius nitor; inde aurum in sellis, & in cal-
 ribus; plus nitent calcaria, quam altaria. Ita
 mentem Clementis Alexandrini, nec gloria
 nec respectus acquiritur, nec ex magni-
 palatiis, nec ex pretiosis cultissimis que ve-
 bus nec ex nobilium plurimorum splendi-
 comitatu, ingentisque familiarum numero-
 mulitio, sed ex munifica modestia, ex afflu-
 humanitate, aliarumque virtutum exerci-
 Padagog. l. 2. c. 12. *Quanto est gloriosus, magis
 benefacere, quam magnifice habitare. Quam
 prudentius est, in homines, quam in lapides
 rum impendere?* Nihil aliud quaesivit Lu-
 fer ad decipiendum S. Carolum, quam
 lum induceret ad vanam aliquam suam pur-
 ra gloriolam; hinc per os alicujus obfessi-
 mel hæc loquutus est: *Oh, se, io ti potessi
 tere, un poco di superbia, in questo strascino
 utinam tibi, per rete illud, immittere, aut
 spirare possem aliquid superbia! Quam
 dicere voluisset, si hoc habeam,
 habeo totum.*

Caput Undecimum.

*Modestia in conversatione, in colloquiis,
& externa compositione Clericis est
necessaria.*

Modestia, externaque compositio, non solum convenit, sed etiam a deo clericis est necessaria, ut absque illa difficulter inter illos discernas ac sæculares: habitus ergo, quem portamus, & modus vivendi, mediante quo, pro sacri Altaris ministris recognosci debemus, à S. Ambrosio, magno Archi-Præsule, ac summo sanctæ Ecclesiæ Doctore describitur hisce verbis: *Nihil in Sacerdote plebeium require, nihil commune cum multitudine; sobriam vitam, singulare pondus gravitatis sibi vindicat dignitas sacerdotalis. Quomodo enim potest observari à populo, qui nihil habet secretum à populo, nihil dispar à multitudine? Quid enim in te miretur, si sua intere cognoscat? Ex quibus verbis evidenter elicitur, quod cum Ecclesiastici destinati sint ad ministerium aliquod ineffabile, sese non debeant deicere ad vilia sæcularium commercia, nec illorum cœtibus immiscere, sed cum gravitate, honore, ac respectu ma-*

K 7

nute-

L. EL. USI

et al
cl. ecclesiastic

nutenere decorem sui habitus ac charac-
 ris; Hocque ipsum est, quod S. Paulus
 suadere ac inculcare volebat Episcopo
 S. Timotheo, dum illi scriberet
 formalibus; *Exemplum esto fidelium, in
 bo, & in conversatione*; idemque hoc
 lium Apostolus dedit Tito: *c. 2. v. 7.*
ipsum praebe exemplum bonorum operum,
gravitate. S. Carolus, summus Ecclesiasticus
 coris Zelator, ac honoris sacerdotalis prom-
 tor, in quadam decidit synodo, quod si
 ille eminentior, inter laicos se reddere vellet
 nerabilem, necessarium esse, ut: *In omni
 su, statu, gestu, vultu, ordinem suum
 dos, & Clericus profiteatur*; similem
 compositionem requirit à Clero sacrosan-
 cto Concilium Tridentinum: *sess. 12. c. 11.*
*reform. Sic decet omnino Clericos in sortem
 mini vocatos, vitam moresque componere,
 eorum actiones cunctis afferant venerationem*
 Et ut verum fatear, dum nos vi-
 nostri familiares sumus, ac domestici
 sti, quæ virtus potest nobis esse con-
 rior, populo accommodatior, illiusque
 ti, ac ædificationi utilior, quam modesti-
 Scribit de illa Tertullianus: *cap. 6. de vel. Virg.*
Nihil Deo acceptius: atque in ejusdem
 dem, calamum quoque laxat S. Isidorus
 lusiota, *lib. 1. Ep. 15.* dum de illa asserit, quod

Dei imitatores efficit. Solent seculares, morum suorum normam, sumere ex moribus nostris, prout bene advertit S. Augustinus: *Serm. 109. de temp. Ministrorum Altaris vita, aliorum debet esse eruditio, & continua predicatio*: Advertere proinde debemus, quod cum illi actus nostros internos, amoris Dei, compunctionis, humilitatis, continentiae, zeli, mansuetudinis, obedientiae & plures similes, scire ac videre non possint, quandoquidem, *homo ridet in facie*, hinc pro illorum aedificatione, ac practica instructione, necessario in nobis requiritur singularis aliqua, affabilis, (non tamen affectata) suavis, ac quasi ex natura fluens modestia, exteriorque morum compositio, ut in illa, tanquam in speculo videant, ac manuducantur, quid agere, quid evitare debeant, hocque medio incipient cognoscere & amare virtutem, interiorque perfectionem: *Honesta corporis dispositio, mentis devotionem non mediocriter promovet*, inquit S. Bonaventura, *spec. Discipl. P. 2. c. 5.* simileque jam antea scripserat S. Ambrosius: *lib. 1. offic. cap. 18. Est enim in ipso motu, gestu, incessu, tenenda verecundia; habitus enim mentis in corporis statu cernitur; hinc homo cordis nostri absconditus, aut levior, aut jactantior,*
aut

LIBRI

secundi
capitulum XI

231

aut turbidior, aut contra gravior, & confusior, & maturior estimatur? Increata sapientia, dum olim demonstrare vellet, quis, qualis deberet esse summus Pontifex, signo accepit virgam aridam, qua prodigiosè frondes, flores, & fructus germinavit ac produxisset. Quærunt interpretes quale hoc fuerit mysterium, quod Deus fructibus solis non fuerit contentus, sed eodem tempore frondes etiã voluerit habere & flores? Respondent pleriq; quod fructus solum denotent internã bonitatem, ac probitatem qua pollere debet sacerdos, sed quia hæc non sufficit pro universali populi bono emolumento, requirit etiam pro eodem tempore ab ipso flores boni odoris per exemplarem externam conversationem, compositionemque vitæ mores: *Christi bonus odor sumus* dicebat Sanctus Paulus; 2. Cor. 3. v. 15. hanc autem prodit ex modesto, honestoq; cum proximo agendi modo, ideoq; ille vehementer præcipitur ac inculcatur in Valentini Constitutionis constitutione, can. 5. hisce verbis: *De religione sua unusquisq; tam in conversatione sua, quam etiam in habitu, & vultu, ac sermonis gravitate, talem se domi forisque, & extraneis exhibere studeant, ut maturationem morum, & repudiationem omnium levitatum*

omnibus sibi adherentibus, seque intuentibus, formam disciplinae, & verecundia infundant.

Refert de se ipso S. Ambrosius, lib. 2. offic. cap. 18. quod cum à quodam amico efficaciter sibi esset commendatus aliquis, ut eum in clerum adscisceret sacra mediante ordinatione, nunquam tamen, ut id faceret, adduci potuerit, ob mores aliquos ac gestus, quos in ipso notaverat, summèque contrarios modestiæ ac gravitati Ecclesiasticæ S. Archiepiscopus reputabat; nec per hoc zeli indiscreti nota ei inuri debet, aut de nimio accusari rigore, licet enim S. Thomas Doctor Angelicus Eutrapeliam inter virtutes numeret, nihilominus quoad Clericum, scrupulosus circa illam est S. Hieronymus: Ep. 8. Ridere, & rideri sæcularibus derelinque, gravitas tuam personam decet. Præ omnibus autem, in quibus Ecclesiastica resplendere ac elucere debet modestia, & effabilis gravitas, est loquela: Admonendi sunt qui sacris altaribus ministrare disponunt, ut non modo cor ab astuantium passionum igne custodiant, sed etiam linguam, que inter Deum & nos, quodam modo mediatrix est, à supervacui levitate sermonis compescant. Quibus verbis S. Petrus Damianus lib. 4. Ep. 4. intendit corrigere absurdam

LIBRI

ed. in castro

18

dam levitatem illorum Ecclesiasticorum, qui
 qui tempus suum consumebant in con-
 loquiis inutilibus ac otiosis, non
 in animum suum poterat inducere, ne
 latenusve sibi persuadere inter Christi
 stros aliquos reperiri adeo desperatæ
 tam effrontis, tam petulcæ linguæ, qui
 aut lascivis discursibus, aut detractionibus
 aut maledicentiis consumerent; hoc
 ipsum est quod gravissimè acculat, im-
 batque S. Anselmus: *Med. l. c. 15. Ostium*
Christi est, non debes, non dico ad detrac-
nem, non dico ad mendacia, sed nec ad
ios sermones os aperire, quod ad solas
Dei, Et ad adificationem proximi debes
lum habere. Et ut verum fatear, quæ
 taque est temeritas, quam effrenis im-
 dentia, lascivis sermonibus, impudicis
 honestis cachinnis conspurcare linguam
 lam, quæ voce sua, unico suo verbo
 tidie à dextera æterni sui Patris descendit
 facit Corpus unigeniti filii ipsius; quæ
 disum aperit, claudit infernum, quæ
 cœlestis thesauros animabus dispensat, quæ
 verbum Dei annuntiat, tandem, quæ omnia
 de cœlo attrahit, effunditq; benedictiones
 sed quomodo (inquit, repetitque S. Petrus
 Damianus l. 3. Ep. 2.) audet talis aliqua lingua

tot fœdata spurcitiis, inquinata sordibus,
 contaminata stercoreibus, quomodo inquam
 audet lingua hujuscemodi preces suas inter-
 cere, ponere inter Deum & homines, quem no-
 vit suam ob inhonestatem ac absurditatem,
 summè esse offensum, gravissimèque læsum?
 Quomodo inter DEUM & hominem lingua
 mediatrix efficitur, quæ iram judicis ex pro-
 prioreatu, & ipsa meretur? Hanc ob causam
 sancta Mater Ecclesia, quæ suis in ministris
 summam affectat desideratque linguæ custo-
 diam, ordinavit, ut prima, quæ in officio
 Canonico ad Deum ter optimum, maximum,
 dirigeretur oratio, hunc in finem collima-
 ret, specialemque hanc à Divina bonitate ex-
 peteret gratiam: *Domine labia mea aperies,*
Et os meum annunciabit laudem tuam. Si-
 militer in Prima hoc ipsum petit: *Deum pre-*
cemur supplices, ut in diurnis actibus, nos ser-
vet à nocentibus; moxque subjungit: *linguam*
refranans temperet.

Adde hisce unum aliud inconveniens,
 non minus grave ac enorme, acriter olim
 perstrictum, ac notatum à Tertulliano,
lib. 3. de resur. carnis. illos tangens Ecclesiasti-
 cos, qui de amplis, divitibusque provisi-
 cibus ac reditibus, in nihil aliud illos ex-
 pendunt, quam in gulæ, ac sensualitatis de-
 lici-

DEUSI

deus
 elu...
 ...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

licias in lautas mensas, compotationes
 ac commestationes, ad nihil aliud intentas,
 nihil aliud meditates, quam ad invenire
 vas lauitias, novaque ventris ac abdomi-
 nis irritamenta, ac farcimenta: *Accipit
 enim ad vorandum, atque potandum: non
 potius ad eloquendum, ut à cæteris an-
 tibus distes? Cur non potius ad predicandum
 Deum, ut etiam hominibus antestes: Prælia
 ut loco quod buccas impleas, aut Evange-
 lium annunties, aut pauperum, pupillorum
 ac viduarum causas defendas impleasque
 lud, quod Isaias propheta dicit: Cap. 54.
 Dominus dedit mihi linguam eruditam,
 sciam sustentare eum, qui lapsus est verbum,
 retque tali modo patrimonium integrum
 dina aliqua inexhausta. Concludo hæc
 tentia quadam sancti Isidori Pelusioræ, l. 1.
 116. quæ si temporibus hisce nostris verifi-
 ri posset, haberemus, unde nobis com-
 tulari possemus: *Tanta ipsis Clericis modis
 inest, ut in ipso incessu & aspectu, & ex
 voce, iis, qui ipsos intuentur, stuporem,
 quandam magnam sui admiratio-
 nem ingerere queant.**

Caput Duodecimum.

De obligatione Clericorum circa modestiam in vestitu talari, ac debita decen- teque rasura, seu corona.

Modestiam, quam Ecclesiastici moderari, ritèque componere debent suos mores ac sensus, accedit etiam obligatio quam habent, virtutem eandem pariter demonstrandi in vestitu oblongo ac decen- te, ac conveniente, honestaque rasura. Recognovit Tertullianus in primi sæculi Christianis non exiguum emolumentum in eo, quod pallio vestiti incederent, veræ etenim sequaces sapientiæ hujusmodi habitu utebantur, suumque erga illam per vestem istam amorem profitebantur, nec videbatur quisquam actum aliquem vitiosum, aut peccaminosum admittere, tali amictu vestitus: *Tert. de Pal. Grande pallii beneficium est, sub cuius recogitatu, vel improbi mores erubescunt.* Credo ego, non ob aliam causam Prælatos Ecclesiæ tam fuisse sollicitos, tantumque ur- sisse gravem ac modestum Ecclesiasticorum habitum, & convenientem, decentem- que rasuram, ac capillorum subcisionem, quam

DECI

deci

deci

quam, quia prævid. bant, quantum id
ferret ad conservandam disciplinam eccle-
sticam, omnemque simul luxum in vesti-
proscribendum, & ex ipsa vestitus mod-
gravitate, necessitatem quasi aliquam
cendam, ad similem vitæ, morumque
positionem.

Secundi Concilii Niceni Patres
pœnas dictarunt Clericis, qui in vestium
excederent, aut uterentur habitibus
bus perfumatis. Lateranense sub Innocen-
secundo, & Leone decimo, privat
suis beneficiis, si moniti ab Episcopo,
incedant debito, decenteque habitu
tonsura, *dist. 23. c. clericis qui cum si; & cap. 1.*
eis de vita & honest. Cler. Quin & sacrorum
Canonum leges, tales excommunicant
si post monitionem in huiusmodi transgre-
sione persistant. Hisce adjungo concilium
Remense, sub Eugenio tertio summo
tifico celebratum, in quo illis quadraginta
dierum præfigitur terminus, ad in-
rendam suorum beneficiorum privationem
nisi intra illud tempus, post monitionem
præmissam, debito in clericali habitu
decente cum tonsura compareant, ac in-
dant. Verùm, quod me affligit, imo
dis mihi dolorem non exiguum causat,

id quod lego apud S. Bernardum lib. 3. cap. II. de considerat. Ubi tam salutaris decreti memorem reddit eundem summum Pontificem, amarèque deplorat, jam quatuor ab illius publicatione fluxisse annos, nec ullam adhuc ejusdem se vidisse executionem: *Luxus vestium interdictus*, inquit lamentando S. Pater, *sed non restrictus: pœna dictata, sed minime secuta est. Jam quartus annus est, ex quo datum mandatum audivimus, & neminem adhuc Clericorum privatum beneficio. Excitatque zelo Apostolico suum illum Eugenium, ut non negligat, dissimuletve, quasi parum è re Ecclesiæ foret, aut ad disciplinam conduceret Ecclesiasticam, quo, qualive habitu uterentur Clerici, atque ideo repetit indigna profus, ac absurdatalium delinquentium assumpta, ac principia: Solent dicere, num de vestibus cura est Deo, & non magis de moribus? Prudentissimè autem respondet: At forma hæc vestium, deformitatis mentium, & morum, indicium est. Quid sibi vult, quod Clerici aliud esse, aliud videri volunt? Id quidem qminus castum, minusque sincerum, nempe habitu milites, quasi Clericos, actu neutrum exhibent.*

Resultantem exinde deformitatem melius exprimere non possum, quam productione
suc-

LEXI

10718
de castis

successus alicujus mirabilis, in Personam
 lippii Episcopi Anglicani di Bellas, re
 Matthæo Parisio. Hic functionum suarum
 Episcopatum oblitus, adeo sese rebis
 merferat sæcularibus, ut togam suam pa
 ralem ac Ecclesiasticam in loriam, m
 in galeam, ac militis instar incederet,
 gnaturus in exercitu: Hoc in habitu, cum
 cidisset in manus Richardi Regis Ang
 missusque in carcerem, cum præten
 favorem Canonis, atque ex autoritate
 lestini Tertii summi Pontificis argumen
 tur, se tanquam Ecclesiasticum, ab
 debere relaxari arresto, ac libertati
 tui; Rex autem insigni usus stratagem
 ut suum illum recursum vanum, præten
 que inaniter jus eluderet, debita cum
 verentia summo Pontifici jussit
 beri loriam ac galeam, cæteraque
 bus fuerat indutus, arma, cum acuta
 que hac interrogatione: *Vide, an tum
 liti tui sit, an non? Hist. Angl. an. 1169.* Qu
 visis Pontifex eum indignum judicavit
 Ecclesiæ frueretur favore ac beneficio
 docentem, ac competentem Ecclesi
 non portasset habitum, ferturque ip
 xisse: *Non filius meus est, vel Ecclesi
 Regis voluntatem redimatur, quin*

Martis, quam Christi miles judicatur: Secu-
tus in hoc mentem, ac sentimentum sui
Prædecessoris Zachariæ primi Pontificis San-
ctissimi, qui eodem cum spiritu ac zelo re-
spondit Sancto Bonifacio Archi-Episcopo
Moguntino, dum in simili materia ab hoc fu-
isset consultus; estq; hoc ipsum definitum in
canonibus Concilii Meldensis, de sent. ex-
comm. c. in Audientia. & Turonensis primi,
alteriusq; Pictaviensis, & habetur etiam in de-
clarationibus Clementis tertii summi Pontificis.
 Quapropter mirum non est, scripsisse san-
 ctum Bernardum S. Eugerio Abbati S. Diony-
 sii *epist. 78.* ex eo quod comparuisset in habitu
 professioni suæ disconveniente, illū occasione
 dedisse magni scandali, ac universalis comō-
 tionis in Francia, *solum ac totū erat, quod nos*
movebat tuus scilicet ille habitus, & apparatus
quæ procederes, quo paulo insolentior appareret.
 Quomodo Clericus aliquis populi poterit ac-
 quirere respectum ac venerationem, quem in
 tam brevi, tam stricta, curtaq; veste videt in-
 cedere, ut à Laicis & læcularibus discerni ne-
 queat, si inquā videat ipsum vanis ornamen-
 tis, quæ sponsæ potius alicui convenirent aut
 nymphæ, quam Sacerdoti, ut Diacono, com-
 ptum, qualis huic deferretur honor, qualis re-
 verentia? *Et nunc leva oculos tuos, dicit S. Ab-*
bas Eugenio, & vide, si non aequè, ut prius
 L pel-

241

de sent. excomm. c. in Audientia

de sent. excomm. c. in Audientia

de sent. excomm. c. in Audientia

de sent. excomm. c. in Audientia

de sent. excomm. c. in Audientia

de sent. excomm. c. in Audientia

de sent. excomm. c. in Audientia

de sent. excomm. c. in Audientia

de sent. excomm. c. in Audientia

de sent. excomm. c. in Audientia

de sent. excomm. c. in Audientia

pellicula discolor sacrum ordinem decolorat.
 Hunc abulum advertit vigilantia pastorum
 statim semper studuit è medio tollere, ac
 mendare, sæpius non contenta pœnis
 tualibus, sed etiam hæc addens pecuni-
 as, ac corporales, prout legimus practicatum
 in duobus conciliis Ravennatibus: *anno*
 1314. Similiter quoque in aliis, scilicet
 Florentino sub Leone Decimo, Neapolitano
 sub Gregorio Decimo tertio, Aquilano sub
 Clemente Octavo. Optimè excogitata
 pœna illa, sub Martino Quinto in Concilio
 Salisburgensi interminata, quamque postea
 etiam resuscitavit, ac de novo statuit S. Car-
 lus, qua ad fiscum devoluta censetur
 istis illa, quam quis indecenter ac præter
 munem modum ac usum, portare fuisse
 redacta; ex illa pecunia, in pauperum
 tativum subsidium expendere. Aliud
 sub Pelagio secundo Conciliū transgressione
 adstringit ad duram triginta dierum
 in pane & aqua pœnitentiam. Quantum
 tem allaboravit S. Carolus, ut similem
 diolanensi sua Metropoli evelleret ab
 videre licet in actis ejusdem Ecclesie, singu-
 liter tamen in Concilio quinto provinciali
 in synodo secunda Dicecesana, ex quibus
 bit mōdestam illam perniciosamq; con-
 tinuè

tudine, similem quodammodo fuisse, & etiam-
 num esse, superstitioni illi, primo die anni à
 populo exerceri solitæ, quodque Cardinalis
 Baronius ad 1. Ianuarii de hac scribit, idem om-
 nino de illa etiam verificari posse; scribit
 autem hoc modo in notis ad Martyrolog. Ro-
 manum: *Quoniam pravi frutices, quamvis se-
 mel excisi, iterum pullulare non desinunt; vix
 credi potest, quantum laboris insumpserint san-
 cti Patres, ut infausti palmites iterum exurgen-
 tes, non tantum verbi falce praeviderent, sed &
 radicitus prorsus evellerent.* Videatur, quid hac
 de re maiore cum amœnitate, ac delectatio-
 ne integro uno volumine complexus est Ga-
 brio Camillard, in quo demonstrat quanta cura
 usque in hodiernum diem Papæ, Concilia, Episco-
 pi omnesque reliqui Prælati in id incumbant, de
corona, rasura & habitu Cleri. ut in hac maximè
 necessaria modesti talaris habitus compositi-
 one Clerum manuteneant, recognoscentes,
 ut credo, in illo talari habitu prærogativam
 illam, quæ sacra scriptura insinuat in antiquo
 Patriarcha Josepho, qui quia præ aliis filiis à
 patre amabatur, *Diligebat eum super omnes fr-
 uos suos, Gen. 37.* hinc etiam in signum ac monu-
 mentum illius amoris, dedit illi vestem poly-
 mitam seu talarem, *fecitque ei tunicam poly-
 mitam, ex quo statim apparet, quam aptè ac con-
 cinnè hac allusione D. Bernardus usus sit; dum*

L. 2

supra

2. EX. 1151

Veris
etiam castice

1151

supra nominatum Sugerium ad debitam
 vendi formam, ac condecentem statum
 ecclesiastico habitum reducere moliebatur.
nicam Dei gratia jam polymitam cura facer-
talarem; ideoque summè deberet esse
 vestis hæc omnibus iis qui militiæ Clericis
 sunt adscripti, nec unquam sine illa inces-
 utpote signo ac indicio, quod sint Christi
 mini prædilecti, Domestici DEI ac
 Sanctuarii. Optime veritatem hanc ad-
 Otto Legatus Sedis Apostolicæ, ac Cardo
 sancti Petri ad vincula sub Gregorio Nono
 concilio quodam Londini celebrato, dum
 criter abusum qui hac in parte irreperat re-
 hendisset, atque ut antiquus mos reintro-
 ceretur, decrevisset, statim hanc decre-
 assignat rationem: *Nos gravem, & perver-*
nimum abusum, quasi generaliter diffusum in
vicis harum nostræ legationis partium deteg-
tes, in quo DEUS irrideri dicitur, obsecro
Deus Ecclesia, Clericalis Ordinis celsitudi-
primitur, Christus à suis militibus ferre-
insignia aliena deseritur, Deus honestatis Ec-
sia maculatur, dum Clericum à Laico respici-
oculus non discernit, sit omnibus verè fide-
in scandalum, & in despectum. Odoal. Rom. 1237.
 Hinc est, quod illuminati à Deo
 mines, quisque suus in spiritu, ac an-

Dei profectus cordi erat, tanti semper fecerint, hoc amicitiae, dilectionisq; Dei erga signum, ut quo vis etiam molestissimo tempore, atq; in itineribus difficillimis talarem suam semper togam tulerint, nec sibi hac in lege ullam dispensationis gratiam, indulgere voluerint. Venerabilis Dei servus Joannes Baptista Magnanti Congregationis Oratorii de Aquila, non obstantibus difficillimis ac fructuosissimis missionibus, *Baldassin, in ejus Vita.* quas obivit, non obstantibus viarum molestiis, spreto luto ac sordibus quibus vestis sua maculabatur, neglectis aliis incommodis quae exinde patiebatur, nunquam alio voluit habitu uti quam oblongo, ac talari, quo in urbe etiam utebatur. Gloriosae memoriae Joannes Cardinalis Bona *in ejus vita* etiam in summis aestibus meridiani ardoribus, atque intra domesticos parietes, nunquam visus aut repertus fuit, nisi in suo talari habitu, ac vestitu professioni suae religiosae congruente. In Concilio Trullano hujuscemodi legitur facta constitutio: *Can. 21. Nullus eorum, qui in Cleri catalogum relati sunt, vestem sibi non competentem induat, neque in civitate neq; in itinere ambulans, sed utatur stolis; similis quoq; mentio sit in quadam Racherii Episcopi Veronensis epistola synodica, Tom. 2. spicil.*

L. 1. 1. 1. 1. 1.

Veris
ducentis

M. 1. 1. 1.

fuitque practicum à sancto Episcopo
 Martyre Thoma Cantuariensi, de quo in
 ejus historia hæc leguntur: *Quotidie, & con-*
tinuè in omnium visu gestabat orarium, ut
hoc Sacerdos Evangelicus, quod jam sustinet
Evangelicum jugiter recolat jugum. In episto-
 ra apud Christianum Lupum. c. 9. Opportunè
 hic incidit, mirificèque proposito non
 conducit ingeniosa quædam ejusdem
 Martyris consideratio: Existens ipse Dia-
 nus, & simul Regni Angliæ Cancellarius
 electus, Regique propositus fuit pro Ca-
 turbiæ Archi-Episcopatu; ille nolens con-
 tate propriæ electioni, ut agere fortissimè
 objiceret favori Regio, qui summo opere
 ad dignitatem illam promotum desiderabat
 proposuit neglectam à se debitam Clericali
 habitus normam, manuq; assumens vestem
 non nihil sæcularem, qua erat indutus, regi
 Regi demonstrans, inquit: *ibid. cap. 6. Quo-*
modo Religiosum virum, quam sanctum, in tam
alta sede, & super tam celebrem, & tam
etiam conventum Monachorum constitutum
deras? Ac si inferre voluisset, negligentiam
in ferendo habitu Ecclesiastico ac talari, in-
ficiens motivum esse, ad se reddendum
joris dignitatis incapacem: Quod si sufficiens
rit ad hoc declarandum solus neglectus ha-
bitus

bitus, par omnino ratio erit de moribus parū
 religiosis ac convenientibus. siquidem, prout
 optimè dicit sacrosanctum Tridentinū con-
 cilium Sess. 14. de Reform. c. 6. *Etsi habitus
 non facit monachum, oportet tamen Clericos ve-
 stes proprio congruentes ordini semper deferre,
 ut per decentiam habitus extrinseci honestatem
 intrinsecam ostendant.* Notandum est verbum
 illud *semper*, quod optimè sua in synodo año
 1600. obtinuit ac perpēdit Henricus Episco-
 pus Augustanus, unde strictissimè suis manda-
 vit Clericis, ut tam privatim in domo, quam
 publicè apud alios, semper deberent esse in-
 duti vestibus forma & compositione, statui
 ac conditioni eorum convenientibus. Simili
 plane spiritu ac zelo, Clericis suis mandavit
 sub pœna suspensionis, Illustrissimus Alexan-
 der Guidiccioni An. 1625. *nullo unquam tem-
 pore diurno vel nocturno, neq; ullis de causis do-
 mo egrediantur, vel extra eam degant, exuti
 vestibus prædictis clericalibus, eratq; confor-
 miter hisce an' ea declara ū; quod vestes debe-
 rēt essentidae, simplices, & talares.* Porro quā-
 tum diligentia, in hoc tanti momenti nego-
 tio, usque in hodiernum diem excubet, advi-
 getque solers ejusdem illius civitatis Pasto-
 ris cura, synodi acta demonstrant, Anno 1631.
 celebrati à Cardinali Julio Spinola loci istius
 Episcopi, in quibus Clericos suos, speciali cū
 edicto

L 4

LEXIUSI

LEXIUSI
 LEXIUSI

LEXIUSI

edicto hoc modo admonet: Advertat singuli ut habitum ac vestitū gerant Ordini ac gradu suo convenientem sub pœna, conformiter beneficio, aut pensioni Ecclesiasticæ, quæ gerunt, ac fruuntur; quin etiam sub privatione ipsiusmet beneficii ac pensionis, si post demeritam monitionem, non resipiscant, ac consuetudini vitati Clericali, ordinique, quo sunt initiati, competente non incedant. Atq; hoc ipsū edictum prius fuit renovatum, & juxta meum capitulum multo longius proscribit, efficaciusq; prohibet & capillos nimis longos & nimis elasticos. Jam antea edictum hoc renovaverat Carolus Quintus, nuncialis Bonvisi, Episcopi hujus prædecessoris, qui quatuordecim scutorum (ducatonum nostrorum) pecuniaria multa, condemnaverat eos, qui non absque talari veste per urbem incederent.

Pluribus urgere, aut fatigare nolo modum vestimenti Clericalis: Interim etiam vitata in vestitu sordities, plurimum de decore sacerdotali, & apud communem urbem quasi in vilipendium trahitur, ut quantum peccatur in excessu, tantum deponitur in defectu, dum nimis despectus, & nimis exquisitus ac comptus vestitus in culpam trahitur: Hinc similiter legimus in quadam Lucensi Synodo *cap. 16. de rit. & honest. cler.* An. 1571. celebrata, hæc fuisse ordinata: *sebetate sordes, & exquisita Clericorum detra-*

in eorum vestibus per sepe scandalum pariunt
& laicis obloquendi, ansam præbent. Hinc cum
S. Bernardo, speculum illud sacerdotum S.
Philippus Neri solebat dicere: *Paupertas
mibi semper placuit, sordes nunquam*: Ideo
prudentissimè requirit concilium Tridenti-
num, ut ordinandi sub titulo Patrimonii pro-
visi sint de sufficientibus mediis quibus se &
decenter possint vestire, & honestè vivere, ne
in ullo præjudicent decori, ac sublimitati sta-
tus Ecclesiastici, aut per abjectas, vilesque ve-
stes, aut per exercitia operaque manualia, ac
plebeja, excellentiæ status sui derogantia: *Ne
in nimio cultu vanitas, in abjecta incuria ru-
sticitas accusetur*, decidit Concilium Narbo-
nense: 1604. c. 41. de Vit. & honest. Cler. Restat
igitur, ut hujuscemodi polleant prudentiâ
Ecclesiastici, ut eorû modestia non degeneret
in affectatam aliquam sorditiem aut illo-
rum mundities non transeat in sæcularem a-
liquam vanitatem aut mollitiem.

Quicumq; autem sibi in itinere quoad lon-
gam talem dispensandû esse existimat, sem-
per tamè advertat, ut brevior habitus semper
decentior sit, modestèq; compositus, ac præ-
paratus ad normam illam, quâ in suis pro pe-
reginantibus exaratis litteris præscripsit S.
Carolus, *Act. Eccl. Mediol. pag. 8.* quæ confor-
mis est plurimorum conciliorû dispositioni,

LIBRI

de honestis

conveniuntque in ea Authores Morales, le-
tis rigidi contra negligentes ac transgressi-
res tam sanctæ proficuaque legis.

Obligationi, talarem habitum defere-
di authentizata per Bullam summi Pontificis
Sixti Quinti; correspondet estq; correlati-
delatio coronæ, ac congrua, modesta
capillitii tonsio, seu rasura, quæ tam à sum-
mo Pontifice, quam à conciliis sub iisdem
pœnis præcipitur, quorum responsis ac-
Etatis legibus cum necessariò obtemperan-
dum sit, non est quod ultrà de hac materia
loquamur.

Caput Decimum Tertium.

*Ecclesiasticorum vocatio consistit in la-
ribus ac ærumnis pro animabus suo-
rum proximorum subeundis,
non in commoditatibus pro-
priis, aut deliciis.*

Est opinio inveterata, ac quasi univer-
salis sæcularium, vitam clericalem
commodiorem, magis quietam, ac minus
laboriosam, quam quævis altera; nec de-
plurimi qui distortæ huic malèque sparsæ
præsumptioni ultro subscribant, dum post
consummatam meliorem vitæ partem
mundi obsequiis, post enervatum præter-

tiorem ætatis vigorem curis ac laboribus
 sæculatibus, ut restantem miseriorem vitæ
 portionem commodè quietèque traducant,
 statui Clericali se addicunt. Error hic, ac
 deceptio maxima est, summèque Ecclesiæ
 damnosa, ac præjudiciosa. Sciant omnes
 (est veritas infallibilis sacri Concilii Tri-
 dentini, sæpius à S. Carolo inculcata, ac de-
 nunciata A. S. Eccl. Med. pag. 115.) quod quicum-
 que vel unico pede intrat Clerum, eo ipso
 tempore renuntiare debeat omni otio cor-
 porisque commoditatibus, seseque accomo-
 dare vitæ alicui laboriosæ ac strictiori: *Cum
 in Dei militia adscripti sunt, non ad commo-
 ditates seu voluptates, sed ad labores, & sol-
 licitudines sunt vocati.* Hanc ob causam ex-
 hortatur S. Clemens Papa, *Const. Ap. l. 3. c. 15.*
 Episcopos, ne ministros eligant tales, qui de-
 licis, otio, suisque commoditatibus indul-
 gere sunt affueti, sed quibus manus callum
 obduxerunt, qui laboribus sint exerciti,
 otium respuant, atque ardua quæque prom-
 pto animo aggrediantur, ut ita Ecclesia ro-
 bustis instructa ministris, habeat in tempo-
 re necessitatis, quibus, in gravissimis suis, mo-
 lestissimisque negotiis, possit ut: *Elige ad-
 juvros, quos ex cuncto populo maxime dignos
 probaris, & faciles ad vexationes & molestias
 in usus ministerii sustinendas; & si requirere-
 mus*

L. 6. 1151

L. 6. 1151

L. 6. 1151

mus qualia fuerint primæ nascentis Ecclesie
 fundamenta, reperiremus fuisse pastores
 qui progrege suo nocte vigilias agebant
 erantque figura Ecclesiasticorum; *Videtur
 ecclesia surgentis exordium; Christus nascitur
 & pastores vigilare ceperunt: Pastores
 sacerdotes*, inquit S. Ambrosius l. 3. in La-
 nemine in dubium vertipotest, qui vita Ec-
 clastica præ omni alia melior sit, commo-
 quietiorque, si deposita omni cura, omni
 cogitatione salutis proximi, sibi soli tantum
 intendere, atque per hoc suo satisfaciat ma-
 ri, quod ipsum in formalibus terminis
 attestatur ac confiteretur S. Augustinus: *et
 ad val. Nihil est in hac vita, & maxime hoc
 tempore facilius, & latius, & hominibus acceptius
 his, Episcopi, aut Presbyteri, aut Diaconi
 si perfunctorie, atque adulatorie agatur; verum
 quia Sacerdotes à Christo vocati sunt, ut
 ut suis propriis vacent, vivantque; com-
 potius ut illa respuant, ac contemnant, ac
 totos per labores quosvis ac sudores
 proximorum impendant, opus hoc, seu
 citium seipso demonstrat, vitam Clericali
 præ omni alia esse gravem, molestam, sum-
 que laboriosam: *Item nihil est in hac vita
 maxime hoc tempore difficilius, laboriosius, pro
 laboriosius, Episcopi, aut Presbyteri, aut Diaconi**

officio si eo modo militetur, quo noster Imperator jubet, taliterque concludit S. Augustinus.

Pluribus in locis, tam veteris, quam novi testamenti expressam habemus voluntatem, aeterni nostri Sacerdotis, qua suos substitutos ac sequaces sacerdotes vocat ad operandum, ac laborandum Levitæ, cap. 8. v. 85. lanionum instar, deputati erant ad excorianda pecora, atque insuper obligati exactissimo Tabernaculi servitio, ita ut sub pœna mortis die ac nocte, summâ vigilantia illud deberent custodire: *Die ac nocte manebitis in tabernaculo observantes custodias Domini, ne moriamini.* Haud sine mysterio declaravit Deus illum futurum summum synagogæ Sacerdotem, cujus arida virga & florem simul ac fructum eodem produxisset tempore; ut nimirum arbor illa præ reliquis aliis, spreto, & gelu, & nivis, & adversi rigidique Aquilonis incommodis, sollicita foret, primo vere, & florem proferre & fructum; voluitque hac figura, nunquã errans Altissimi Providentia insinuare Ecclesiasticis summam illam sollicitudinẽ, quã curæ animarũ impendere tenentur, quas suæ custodiæ, suæ protectioni norunt commendatas, idque absque ulla exceptione aut excusatione tædii, laboris, aut molestiæ

LIBRARIUS

LIBRARIUS

cujuscunque. Ovium pastorem agens David, dicitque de seipso Sauli Regi, non estando, vanamve gloriolam aucupando, nostram socordiam arguendo: 1. Reg. 17. *Pascebat servus tuus gregem, & veniebat vel ursus, & tollebat arietem de medio gregis, persequabar eos, & percutiebam, eruebam de ore eorum.* Jacob eodem modo dum meta pasceret Laban socii sui, quæ, quantum passus fuerit, describit, dum inquit: *Diu noctuque estu urebar & gelu, batque somnus ab oculis meis; si ergo urgetque hanc consequentiam S. Damasci Papa: Ep. 4. sic laborat, ac vigilat qui pasces ves Laban? Quanto labore, quantisque liis debet intendere, qui pascit oves Dei? scribit Deus in Exodo, cap. 26. v. 7. am alio in loco notavimus, a st cum divers flexione, modum quo volebat cooperiri bernaculum: *Facies saga cilicina undecim ad operiendum tectum Tabernaculi: Seraphicus S. Bonaventura verba illa egregie applicat intento, dum ita scribit: Opus de liis Seraphim. Sicut tecta Tabernaculi, ut riora munda manerent & nitida, excipit pulveres imbres & ventorum impulsus; ita cerdotes qui fideliter subditos suos defendunt turbine peccati, diversas excipere debent**

agere, quod Ecclesiastici omni tempore quacun-
que neglecta aeris auræque intemperie, ac in-
clementia, semper excubare debeant pro ani-
marum sibi commissarum comodo ac salute.
Nec alia fuit causa mortis a deo repenti-
næ Levitæ Ozæ, quam quod, dum ille ex Le-
vitici ministerii debito, propriis humeris por-
tare debuisset arcam Domini, ut se subduce-
ret oneri, fugeretque laborem, illam fidit, ac
commissit discretioni petulantium, ac insolentium
jumentorum; volens Deus hoc legis
scriptæ tragico exemplo instruere ac monere
legis gratiæ ministros, ut nullum subterfu-
giant, ubi agitur de honore Dei, aut salute a-
nimarum.

Verum, transeamus à Testamento veteri,
ad novum, in quo nihil minus inveniemus,
quam quod Ecclesiastici ad otium ad delicias,
vitæque hujus commoditates sint vocati:
Christus enim summus Sacerdos, dum no-
vam suam in terris plantare cœpisset Ecclesi-
am, homines selegit laboribus induratos,
tamque ab omni tenero, suavi que orio, ac de-
licis alienos, ut ne quidem nomina illorum
nosset, multò minus hujuscemodi experti
fuerunt commoditates. Pauperes elegit mi-
nistros, defatigatos piscatores, qui vitam su-
am

LEVIANSI

capitulum
de ecclesiasticis

capitulum
de ecclesiasticis

am agebant, *in fame siti frigore, & nuditate*
 assuetos ardentis solis sustinere radios, algoris
 nivis excessivos pati algores, sitis
 gentis glaciei experiri incommoda: vocavit
 inquam illos ad tollerandam famem, le-
 vandas vigiliis, & ad quasvis tempestates
 duros labores, molestiasque subeundas, per-
 stinendas: Et verò, quis non creditur
 quod dum illi ad Apostolatam vocarentur,
 juberentur relinquere naves suas ac retia,
 ipso cessasse, ac sublatum fuisse omnem labo-
 rem, omnemque abstersum sudorem? verum
 Magister illorum Christus aliud omnino
 tendebat, statimque ipsos monuit, se de
 piscatione satis laboriosa, periculosa, ac mo-
 sta, transferri, ac destinari ad aliã longè
 ciliorem, incommodam, ac gravem: *Matth.*
v. 17. Venite, faciam vos fieri piscatores homi-
num. Pisces muti sunt, capti obsequuntur
 homines loquela, ac ratione præditi, quæ
 convicta, difficillimè sequuntur ac tenentur,
 an non ergo difficilior piscatio hæc, præ-
 ara? Dum similiter Christus investiturus
 Ecclesiæ universalis contulisset sancto Petro
 hac phrasi usus fuisse legitur: *Ioan. 21. v. 15.*
Pasce oves meas, pasce agnos meos: ac si diceret
 universi gregis mei pastorem te institui: Jam
 verò, quis est qui nesciat, imo non admiretur

vitam
 lu, pat
 vallis
 collis
 mucie
 grege
 pascu
 quæ n
 nus m
 2. ad T
 dam l
 porre
 guine
 tiant,
 sione
 derati
 anima
 S. Car
 ter pr
 lius g
 Jacob
 una se
 giles
 Hanc
 rudin
 2. Tim
 opu f
 jungu
 vitæ

vitam alicujus Pastoris? Ardet sol, riget gelu, patitur; non quiescit, non dormit, non est vallis quam non descendit, non mons, non collis quem non superat, quem non ascendit, mucido panis frustulo contentus, dummodo gregem suum in bona, pinguiaque deducat pascua. Adjungamus hisce, incommoda illa, quæ milites sustinere debent: *Labora, ut bonus miles*, scribit sanctus Paulus Timotheo, 2. ad Timoth. 2. v. 1. electo Episcopo ad regendam Ecclesiam Ephesinam. Hilari, læta, ac exporrecta fronte morti illi vadunt obviâ, sanguinem ex venis spargunt, vitæ potius renuntiant, quam loco, ipsis pro custodia ac defensione à Capitaneo commisso; atq; hac consideratione sepius seipsum, suosq; Clericos pro animarum salute, excitare ac animare solebat S. Carolus, militum ac Capitaneorum vivaciter proponendo exemplū, & in specie Ducis illius generosissimi Magni Avunculi sui, Joannis Jacobi de Medices, qui vestitus dormiens in una sede, dicebat: *Quam non debemus esse vigilantes, dum agitur de salute spirituali populi?* Hanc eandem vigilantiam, paremque sollicitudinē inculcat præfato Timotheo S. Paulus: 2. Tim. 4. v. 5. *Tu verò vigila, in omnibus labora, opus fac Evangelista*, atq; hisce immediate subjungit: *Ministerium tuum imple*, volens hisce ipsum

LIB. 1151

LIB. 1151
L. 1151
L. 1151

ipsum informare, quod labores, molestias, incommoda, injurias &c. quæ Ecclesiasticis pro bono ac salute proximi debent sustineri, ac sustinere, non sint opera supererogatoria, sed ex debito ac justitia, functionibus nostris, ac officiis annexa. Et notandum, quod secundum doctrinam sancti Thomæ, in 2. ad Tim. c. 4. v. 5. super illa sancti Pauli verba, *In omnibus labora*, charitativa opera non debeat esse oculata, id est, quod debeat respicere nobilem, aut plebejum, doctum aut ignorantem, virum, aut feminam, civem aut rusticum, sed æqualiter sese debet extendere ad omnes, ubi opera nostra indigent. Et hoc in omni genere hominum, prædicit Doctor Angelicus, ut in hoc imitetur exemplum Christi, qui summo cum labore et sudore iter aliquod satis longum instituit in terra Samaritanæ, ut ad veram veri Dei cognitionem reduceret unam, sed qualem? unam mulierculam mendicam, quæ in meridie cum lagenis in capite veniebat haurire aquam in puteo quodam, pecoribus ad aquandis dominato: Et licet summè defatigatus, summe debilis ex itinere: *Fatigatus ex itinere*, nulla cibi cogitans refocillatione, aut virginitatis debilitatarum restauratione, plusquam hanc famem, solus, cum sola impendit, ut illi acceret

veritatis lumen infunderet, illiusque cor san-
 cto suo, purissimoque amore accenderet.
 Tanti facit Christus, *Mercator non insipiens*,
 unicam solum animam, licet personæ vilis, &
 objectæ. Nec defuerunt in Ecclesia ullo un-
 quam tempore Prælati zelosi, qui tanquam
 operarii fidelissimi ac promptissimi ministri,
 nihil curarunt labores, ac molestias, fastidia
 ac incommoditates, sed tanquam veri Christi
 sequaces, per nives, per glacies, per valles &
 montes, per rupes & atupta alacriter perre-
 xerunt, ut proximorum saluti consulerent.
 Scribit S. Ennodius, in vit. Epiph. dignissimus
 Papiensi. Præful de sancto Epiphanio ejus-
 dem pariter civitatis Episcopo, quod hic in
 Legatione pro pace componenda ad Richi-
 merem perrexit, ac, *Quamvis canariis*
juga Alpium transituris, minaretur exitium
moriferum frigus, at concretas algore glebas fi-
dei ardor exuperat. Nescimus parcere sangui-
ni nostro, cum seruiamus alienum, nam in tanta
circumspectione salutis omnium, solum pro nobis
timere non novimus. Cui molestissimo la-
 bore, ac indefesso, proximum iuvandi studio,
 merito jungantur summè ardua Sancti Caro-
 li per Alpes, ad subditas sibi oves visitandas,
 itinera, in quibus aliquando visum est indu-
 sium ipsius madere sanguineo sudore.

Ponde-

EX. H. S. I.

LIBRARIUS

LIBRARIUS

Ponderandum etiam hic est, reditus beneficiorum non esse fundatos, ad fovendum cultum, aut nutriendas commoditates Clericorum, a se servire solum pro stipendio exantibus habitibus; laboris in choro ac Ecclesia, gravemque comminatur iis D. Bernardus, *in deo* qui usum, hanc piam Fundatorum mentes eludunt, ac pervertunt: *Va, tibi Clerice, peccata populi comedis; bonum erat tibi non fodere, aut etiam mendicare; sollicitus, tanquam rationem redditurus pro eis; gemas effunde, dignos age poenitentia fructus, alioquin ea tibi noveris imputanda, que modo inter delicias comedis, & parvi pendis: venient enim te Tribunal Christi, audieturque populi querela gravis, accusatio dura eorum, quod Clerici vixere stipendiis: Declaratque sanctus Clarevallensis Abbas, *ibidem*, non hanc suam doctrinam, sed traditam a sancto Paulo Apostolo, dum voluit, ut ea que Altari proveniunt, non aliter in usus proprios converterentur, quam ad honestam conversationemque sustentationem: *Nec enim ordinauit Deus his qui Evangelio inserviunt, de Evangelio querere, aut habere delicias, aut ornatum vivere, ait Paulus: dixit enim, qui altari servit, de altari vivere debet; ut videlicet sint contenti,**

ti, alimenta corporis, non irritamenta gula, aut
incentiva libidinis, & quibus tegantur, non qui-
bus orrentur, accipere. Sufficit horatio ope-
ratio diei unius salarium tantum, quanto in-
diget pro necessaria alimentatione, & nihil
ultra ipsi debetur: Quanto amplius, ac à
fortiori (inquit Author operis imperfecti
Hom. 32.) nobis id sufficere debet, qui tam no-
bile, tam excelsum, ac ab omni terrena fece
sequestratum opus præmanibus habemus,
quale est procurare salutem animarum, in
quod merito omne reliquum tempus no-
strum impendere deberemus. Indignum
est, ut exeat, aut audiatur ex ore sacerdotis fa-
miliatis ille, at acris sarcasmus, quærendum
esse Episcopatum, ut commodè quiescatur;
fortassis, super lanam pecorum suorum, quam
ubi præparaverit, nescio an dicam, quod illa
rotonderit, an degluberit. Et non recordan-
tur, aut perpendunt, onus illud sibi imposi-
tum, etiam Angelicis humeris esse formida-
bile, talisque sit, tam dura, tam stricta gradus
illius obligatio, ut vix ullam, minimamve in-
dulgear quietem: siquidem ad modum solis,
cui à Christo leguntur comparati, in conti-
nuo debent degere motu, circummagi per su-
am Diocesim, ut ubique spargant lumen suum,
dulci-

et h. h. si
et h. h. si
et h. h. si

dulciter ac leniter ubique influant in
subditos charitatis ac beneficentiae effectus
& sicut sal, ut rerum aliarum insipidum tol-
curetque saporem, seipsum consumit
quiescendo, ita & illi pro suis subditis, e-
rumque salute, vitam propriam debeant
pendere.

Caput Decimum Quartum.

*Cum Ecclesiastici, pra omnibus, orare
deant & psallere; demonstratur quam
necessaria in illis sit attentio, damno-
sa autem, & damnabilis distractio
& irreverentia.*

TAm necessaria est, tantique valoris Cle-
ricorum oratio, ut S. Eucharius *hom. 3.*
appellet columnas fortissimas, precibus
collabentem orbem sustentantes: *Columnae
quae nutantis orbis statum, orationibus sustinent.*
Vacillabat quodammodo Ecclesia in Herodis
persecutione, ob Pastoris sui incarcerationem,
verum, de caelo pro ipsius liberatione
expeditus, missusque fuit expressus Angelus
idque notanter ideo: *Oratio fiebat sine
intermissione ab Ecclesia ad Deum pro eo, Act. 12.
v. 5.* Ut hanc eandem suam verbum Incarnati

tum erigeret Ecclesiam, fundaretque supra
duodecim illos Apostolos, qui fuerunt duo-
decim lapides fundamentales tam vasti, tam
excelsi, tam admirabilis ædificii, integram no-
ctem impendit in precibus: *Erat perno-
ctans in oratione Dei, Luc. 6. v. 12.* ut ita com-
modissime, ac valde propriè Ecclesia appella-
ri posset, Christi orationis filia. Dum contra
Apostolicum collegium totus conjurasset in-
fernis, in illius ruinam ac confusionem, sum-
me verendum instaret periculum; ut autem
Petrum Christus erigeret, excitaret, bonoque
juberet esse animo, nihil aliud dixit: *Rogavi
pro te Petre, porta inferi non prevalebunt:* In
cælum postea ascendens, ut per adventum
Spiritus sancti Ecclesia magis confirmaretur,
ac confortaretur, mandavit, ut cum Beatissi-
ma Virgine, primus flos ille, illud germen no-
vellum Christianitatis, decem dierum spatio,
in cœnaculo reclusum continuo orationi in-
cumberet; omnisque ille felicissimus pro-
gressus qui secutus fuit, prout notat S. Lucas,
Act. Apost. c. 2 v. 42. fructus ac effectus fuit o-
rationis: Cum ergo in dubium verti ne-
queat, quin per preces & orationes Ecclesia
sit fundata, iisque mediantibus tam admira-
biles, quam insperatos, humanæque pruden-
tiæ, ac vanæ scientiæ invisos fecerit progres-
sus,

lib. 2. c. 14

per te Petre
porta inferi
non prevalebunt

sus, an ambigendi locus superfit, per
 eandem sustineri, ac tanquam columnis
 mobilibus, ac inconcussis semper firmis
 semper stabilem permanere? Hanc ob
 nem, non absque singulari Divina ordina
 ne, sine ulla intermissione tam à Clero
 lari, quam Regulari recitantur quotidie
 ptem horæ canonicæ, tali ferme modo
 stæ ac ordinatæ, ut dum una pars, sive di
 noctu cessat, alia alibi incipiat, ut ita imp
 tur id, quod prophético olim spiritu præ
 David: *Benedicam Dominum in omni*
ore, semper laus ejus in ore meo, Psal. 31.
 Dum illi psalterium, omni die ac nocte, om
 que hora recitant. Non ergo absque
 ne dixit S. Joannes Chrysostomus, *Hom.*
prec. orationem esse murum inaccessibilem
Ecclesiæ: Oratio Ecclesiæ murus firmus
propugnaculum inconcussum: Itaque licet
rum est, juxta infallibilem Christi promissio
nem, quod murus ille nullo infernalis
impetu, aut impulsu sit casurus: Porta
non prevalebunt; tamen nihil aliud super
 quam ut conetur eum debilitare, aut aufer
 do intentionem, aut minuendo ac rep
 ciendo devotionem, aut distractiones, ma
 risque evagationes ingerendo, ut non fructu
 ficent preces nostræ, nec nobis, nec

pro quibus illas perfoluimus. Hujusmodi malitiosam, ac desidem evagationem agnoscere debemus pro vera Dæmonis machina, prout advertit S. Ephræm: *De panop.* Si cum oras mens tua distrahatur, sive per oculos, sive per aures, sive per cogitationes, aut per quamcunque aliam causam, scito inimici hoc esse opus. S. Antoninus, dignissimus Florentinorum Antistes: *p. 4. c. 8. paragr. 8.* super illum Ecclesiastæ locum: *cap. 10. v. 1.* Musca morientes perdunt suavitatem unguentum, demonstrat, quam debilis, quamque infirmus reddatur vigor orationis, si ad illam aditus concedatur distractioni: unguentum est oratio, qua sanantur pestes, & vulnera anima, qua in se suavis est: Musca sunt importuna cogitationes volatiles, qua menti occurrunt, qua tunc moriuntur, cum permanent, & odorem perdunt, id est destruunt suavitatem orationis: Et unus alter Reverendissimus Episcopus, qui quoque non minus doctrinâ, quam Mitra illustravit clarissimum sancti Dominici ordinem, demonstrat similiter, quam parum grata sit Deo in orationibus oratio illa quæ cum seria mentis applicatione non persolvitur: *Bellovac. spec. mor. l. 3. pag. 10. distinc. 83.* Non plus delectatur Deus in oratione vocali, sine attentione mentali, quàm in garritu avium, vel in grunnitu porcorum. Integro exercitui

M

exercitui

EX. 151

EX. 151

EX. 151

EX. 151

EX. 151

EX. 151

ereitur confusione causare potest unicū
 mentū bellicū, urbem mœnibus nudare,
 & ad terrā usq; deicere turres prævalet. Si
 tem exigua ferri particula **con**figatur, illud
 occludatur orificium, ad omnia manet in-
 le. *Procatio telum est insuperbile* (est senten-
 tia sancti Joannis Chrysostomi Tom. i. *Hom-*
iturumque presidium, quod æquè militem
ac multa millia profligat. Oratio, veraciter
 attentione, rectaque intentione peracta
 rore est inferni, expugnatrix cœli, & cœ-
 Deum omnipotens; ast, si unica distractio
 unica irreverentia, unica voluntaria me-
 evagatio interveniat, statim obtunditur
 ipsius, robur enervatur, totaque redditur
 fructuosa. *Non simplicia verba orationum*
sunt, sed illud, quod ex seria animi affectione
fiscitur, dicit S. Basilius; Orat. de precat.
 quam S. Bonaventura exemplo Archangeli
 Raphaelis demonstrasset, Angelos ante
 num ac conspectum Dei nostras offerre
 tiones, prout ipsemet fecerat de prece
 senioris Tobia, subjungit: *Dicit salutem de-*
cap. 5. Regi non offert, qui sibi ministrat, sed
lum coopertum cum muscis, id est cogitationes
vanis & immundis; Servitque propo-
 huic exemplum Abrahami, primi credentis
 Patris, qui totus intentus erat, ut pelleret

lirantes super carnes sacrificii aves : Dum
nos psallimus, Deo laudis offerimus sacrifi-
cium, prout notat S. Perrus Damianus :
*Opus. 15. c. 21. Dum psallimus, Deo nostro, sa-
crificium laudis offerimus : ergo, instar Abra-
hami, longè ab illo pellere debemus, omnes
illas cogitationes, quæ per mentem nostram
volare solent, ut eo gratius sit Domino Deo,
sacrificium illud nostrum.*

Nec solum infructuosæ redduntur preces
nostræ, dum inquinatæ sunt negligentis, ac
imperfectiõibus; verum etiam detrimento
nobis sunt, ac perniciosæ. Sanè, hoc ipsũ erat,
quod timebat S. Cæsarins Arelatensis: *Hom. 31.
Ne inde acquirat peccatum, unde habere potuit
remedium.* Magna stultitia est, inquit S. Ber-
nardus, *cap. 8. Medit. à Deo prætere, ut at-
tentâ, benevolamq; vocibus ac precationibus
nostris aurem præbeat, dum nos ipsi, qui arti-
culatim ipsas proferimus, non attendimus ad
ea quæ proferimus, volumus, inquã, ut nostras
exaudiat orationes, quæ nil nisi merum tale
nomen habet, in rei veritate autem veræ nugæ
sunt : Hoc Deum irridere est, (qui tamen
non irridetur) non placare : Magnam inju-
riam Deo facio, cum illum precor, ut meam vo-
cem audiat, quam ego qui fundo non audio : de-
precor illum ut mihi intendat, ego verò nec mihi,*

et. 151

et. 151
et. 151

et. 151

nec illi intendo. Reprehendit graviter hunc
 modi orandi modum supra laudatus Bellarmenus,
 Dist. 31. *ibid. m.* affirmatque taliter
 gis ipsum irritari, nauleamque ac indignitatem
 nem erga nos causari: *Est divinum auxilium
 implorandum, non mente vagante, eo quod
 lis non solum non impetrabit, quod petat, sed
 am Deum magis irritabit, sicut si aliquis
 loqueretur, & non attenderet ad ea, qua
 ret. Quid, si subditus aliquis coram
 suo Principe, justissime sibi offenso, quum
 viter læsit, veniam deprecaturus, dum
 gna illi conceditur audientia, eodem tem-
 vultum averteret, ac cum alio agere inciperet,
 aut confabularetur, quis prudens non ju-
 bit, talem non statim solum expellendum
 & gravissime, ac severissime puniendum
 nostra causa est, eadem nostra hæc causa
 est, vilium terræ vermiculorum, coram
 nostro: An non merito timere debemus
 nos pulvis & cinis, cum tanta irreverentia
 ta mentis evagatione, tam superficiali
 tione conveniamus, alloquamur, ac deprecamur,
 mur, tam immensam ac incomprehensibilem
 Majestatem, coram qua cœlestium Angelorum
 ordinum tremunt Potestates? similitudinem
 est S. Ephræm, *Paran. 50.* conformisque
 Joannis Chrysostomi: *hom. 3. in Gen. Enchiridion.*
 ro, si tñ ad homines accedimus, tñ attendimus*

Archiepiscopo Coloniensi, (quem tam
 Cardinalis Baronius opinatur fuisse Pelleg-
 num, ejusdem quoque Ecclesie Archiepiscopi
 pum) casum memorabilem, in hac nostran-
 teria valde opportunum summèque nota-
 dum. Archiepiscopus hic post mortem co-
 demnatus fuit ad ardentis fluvii flammam,
 quod degens in aula Imperatoris, tanquam
 Consiliarius ejusdem, horas suas canoni-
 ut per diem occurrentibus gravissimis ne-
 tiis melius vacare, imo & desolatis, ac desolatis,
 etis, in causis suis posset succurrere, anticipa-
 set; & licet hæc, præ omnibus aliis, videretur
 fuisse maximè legitima excusatio, nihilominus
 coram supremo, ac districto iudice non
 stitit, sed qualiscunque hæc oscitantia, sicut
 memorata gravi pœnâ fuit mulctata. Quod
 dicemus autem de illis, qui non solum,
 observant tempus aut ordinem in recitanda
 horis, aut illas ita percurrunt, ac legunt, sicut
 psittacus suum promit garritum. *Ps. 109.*
Psallam & intelligam dicebat David, nec
 quam voluit, ut prius illud verbum *Psallam*
 destitutum esset altero, *Intelligam*; hinc
 psalmo 46. dum quater invitasset ad psallendum,
Psallite, semper conclusit cum nota
 adverbio hoc: *sapienter*, quod idem est, ac
 diceret, prout explicat Dionysius Carthusianus.

...nus: De interiore mentis sapore: atque hoc il-
...ud ipsum est, quod in praxi exercuit S. Paulus
...Apostolus, ita se declarans: 1. Cor. 14. v. 35. O-
...rabo spiritu, orabo & mente: psallam spiritu,
...psallam & mente.

Perpulchram reflexionem fecit super
hanc materiam venerabilis Dei servus P.
Antonius Grassi Congregationis Oratorii
Firmanæ, de cujus immaculata, ac inculcata
vita, summisque virtutibus, ex mandato sacræ
Rituum congregationis, modo formatur
processus. Ille dum divinum officium inci-
piebat recitare, quod semper persolvebat, nu-
do capite, in pedibus erectus consistens, ma-
nus, oculosque elevans in cælum, cum affe-
ctoso suspirio dicebat: *Var. sen. de vit. P. Ant.
Grassi, c. 3. Laudemus Dominum, quem lau-
dant Angeli*: hujusque suæ præparationis
reddens rationem, inquebat: Ut quis intel-
ligat, quid nos dicamus, necesse est, ut loqua-
mur linguâ illius, qui audit; lingua autem Dei
ignis est, in tali enim forma venit super Apo-
stolos Spiritus sanctus, qui ergo tali lingua o-
rat, debet id facere cum charitate, fervore, ac
gratia, prout id insinuat S. Paulus, 1. Cor. 13. v. 1.
*Si linguis hominum loquar & Angelorum, cha-
ritatem autem non habeam, nihil mihi pro-*
dest.

M 4

S. Berz

et. 8451

Ant. 1715
Antonius Grassi

S. Bernardinus Senensis Tom. 3. serm. 3. de
 cap. 1. affirmat triplicem in oratione requi-
 attentionem: *Triplicem in oratione attentio-*
curanda: Prima ad verbum, id est, ad voca-
prolationem, & formationem verborum.
cunda ad sensum verborum, qua in ora-
proferimus. Tertia ad objectum, id est ad
um, quem oramus, & etiam ad rem, ob quam
ramus, bona est intentio prima, melior secunda,
tertia optima reputatur. Dum in oratione
psallitur debita cum pausa & attentione,
gravitate, signum est reperiri ibidem spiritum
 veri Ecclesiastici, ac circumstantes, mirifici-
 hoc ædificantur. Narrat ad hoc propo-
 rum S. Franciscus Salesius, *Lib. 2. de amore*
 no. dum Parisiis studeret, convenisse
 studiosos, Hæreticum unum, alterum
 Catholicum, ac sera nocte per vicum s. Jacobi
 perrexisse, ad quoddam prostibulum, in via
 autem audientes aliquam campanam, qua
 quæsit A catholicus à suo socio, quale
 foret signum, & à quibus daretur? Respon-
 dit alter, esse Patrum Carthusianorum, qui
 pullarent ad matutinas, subjunxitque, *quia*
diverse sunt via nostra, à viis bonorum illorum
Patrum Religiosorum, perrexitque narrans
 multa de pietate ac devotione quacumque
 rent psallere. Tacuit ad hæc Hæreticus.

Et autem sequente ivit, ut certam de hoc ipso
caperet experientiam, ac tantoperè fuit ædi-
ficatus super pietatem ac gravitatem, qua-
cum Divinum persolvebant officium, ut hæ-
resim abjuraverit. *Ignis explorat aurum* (in-
quit S. Joannes Climachus Gr. 19.) *attenta &*
sincera oratio charitatem erga Deum. In tali
temporis circumstantia erat S. Carolus,
quando in ipsum explosa fuit bombardam,
plumbo onerata, dumque omnes præ timore
aufugerent circumstantes, nihilominus ipse
immobilis persistit in oratione, licet mortali-
ter læsus putaretur, eligens potius vi-
tam perdere, quam in precibus
turbare attentionem.

MSI

MSI

MSI